

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV ROMANISTIKY

DIPLOMOVÁ PRÁCE

VERBONOMINÁLNÍ KONSTRUKCE V ODBORNÉM TEXTU
V KONTRASTIVNÍ PERSPEKTIVĚ
(ŠPANĚLŠTINA-ČEŠTINA)

Vedoucí práce: PhDr. Jana Pešková, Ph.D.

Autor práce: Bc. Simona Kostudisová

Studijní obor: PAJ-PSJ

2024

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

V Českých Budějovicích, dne 3.5. 2024

Bc. Simona Kostudisová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala vedoucí diplomové práce, PhDr. Janě Peškové, Ph.D., za skvělý přístup ke mně a k vedení mé práce, trpělivost, velmi cenné rady a připomínky, které pomohly ke vzniku této práce, a především za vstřícnost a podporu. Dále bych ráda poděkovala celé své rodině a svým přátelům za jejich pochopení, podporu a pomoc.

Anotace

Tato diplomová práce se nazývá *Verbonominální konstrukce v odborném textu v kontrastivní perspektivě (španělština – čeština)* a jejím cílem je provést kontrastivní analýzu verbonominálních konstrukcí ve španělských odborných textech. Skládá se ze dvou hlavních částí – teoretické a praktické. Teoretická část se zaměřuje na vymezení tohoto fenoménu pohledem obou jazyků, a to z hlediska formálního, funkčního a translatologického. Dále také krátce zkoumá lingvistické aspekty španělského odborného textu. Základem praktické části je práce s nejnovější verzí paralelního korpusu InterCorp, pomocí kterého je provedena translatologická analýza výrazových prostředků pro překlad těchto konstrukcí ze španělštiny do češtiny.

Klíčová slova: verbonominální konstrukce – odborný text – translatologie – čeština – španělština – InterCorp

Abstract

This master's thesis is called *Verbonominal Constructions in Specialized Texts in Contrastive Perspective (Spanish – English)* and its aim is to perform a contrastive analysis of verbonominal constructions in Spanish specialized texts. It consists of two parts – a theoretical part and a practical part. The theoretical part focuses on defining this phenomenon from the perspective of both languages and in terms of formal, functional and translation points of view. It also briefly examines the linguistic aspects of Spanish specialized texts. The practical part is based on working with the latest version of the InterCorp parallel corpus, which is used to perform a translation analysis of the means of expression used for translating these constructions from Spanish into Czech.

Keywords: verbonominal constructions – specialized text – translation – Czech – Spanish – InterCorp

Obsah

Úvod.....	8
Teoretická část	10
1. Úvod do teorie	10
2. Verbonominální vazby – základní poznatky	11
2.1. Klasifikace španělských podpurných sloves podle Martíneze Blasca.....	13
2.2. K záměně komponentů španělských verbonominálních vazeb dle Dubského 14	
2.2.1. Synonymní výrazy slovesa <i>dar</i>	15
2.2.2. Synonymní výrazy slovesa <i>hacer</i>	15
2.2.3. Porovnání rozdílů.....	16
3. Funkce verbonominálních vazeb v textu	17
4. Lingvistické vlastnosti španělského odborného textu	21
5. Verbonominální vazby z pohledu translatologie	24
5.1. Návrh vlastní klasifikace překladatelských řešení	25
6. Závěr teoretické části	26
Praktická část	32
7. Metodologický úvod praxe	32
8. Vazby se slovesem <i>hacer</i>	34
8.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu.....	34
8.2. Překlady pomocí VBN vazby	50
8.3. Překlady pomocí opisu.....	65
9. Vazby se slovesem <i>efectuar</i>	74
9.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu.....	74
9.2. Překlady pomocí VBN vazby	75
9.3. Překlady pomocí opisu.....	75
10. Vazby se slovesem <i>formalizar/formular</i>	77
10.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu.....	77
10.2. Překlady pomocí VBN vazby	78
10.3. Překlady pomocí opisu.....	79
11. Vazby se slovesem <i>practicar</i>	81
11.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu.....	81
11.2. Překlady pomocí VBN vazby	81
11.3. Překlady pomocí opisu.....	82
12. Vazby se slovesem <i>producir</i>	85

12.1.	Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu.....	85
12.2.	Překlady pomocí VBN vazby	86
12.3.	Překlady pomocí opisu.....	88
13.	Vazby se slovesem <i>realizar</i>	90
13.1.	Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu.....	90
13.2.	Překlady pomocí VBN vazby	92
13.3.	Překlady pomocí opisu.....	95
14.	Závěr praktické části	98
Závěr		116
Resumen.....		119
Seznam použité literatury		123

Úvod

Každý z jazyků, kterými se v našem světě mluví, je odlišný. Mluvčí, kteří těmito jazyky mluví, jsou taktéž odlišní, a stejně tak i jejich myšlení, vnímání reality i způsob, jakým tuto realitu popisují. To se samozřejmě odráží i v tom, jak realitu popisují jazyky samotné. Všechny jazyky pro popis reality mohou volit jiné prostředky a jiné strategie, a jejich zkoumání pak přináší zajímavé poznatky na poli kontrastivní lingvistiky.

Například čeština a španělština – jazyky, kterými se budeme v naší práci zabývat – jsou dva typologicky odlišné jazyky, a proto i na nich můžeme pozorovat různě odlišné strategie pro vyjadřování různých myšlenek a konceptů. Například na úrovni pragmatiky volí tyto dva jazyky dvě odlišné strategie, jimiž jsou explicitace a implicitace. Opozice mezi těmito strategiemi spočívá v tom, že explicitace je tendence vyjadřovat vztahy mezi větnými členy a sémantické a pragmatické významy přesněji a rozsáhleji, kdežto implicitace tyto vztahy a významy pouze naznačuje a text tak značně zjednodušuje.

To ostatně přímo souvisí i s tématem naší diplomové práce, která se nazývá *Verbonominální konstrukce v odborném textu v kontrastivní perspektivě (španělština – čeština)* a v níž se budeme zabývat fenoménem verbonominálních vazeb, které se často používají v odborných textech a které jsou právě prostředkem výše zmíněné explicitace. Využití těchto konstrukcí je ve španělštině mnohem frekventovanější, protože španělština je právě jedním z jazyků, který preferuje explicitaci, oproti češtině, která mnohem častěji volí implicitaci a stručnější vyjadřování.

V rámci teoretické části se nejdříve pohledem obou jazyků a různých koncepcí a gramatik podíváme na to, jak se verbonominální vazby definují z hlediska formálního a funkčního a k čemu a jak se využívají. Definujeme si typ textu, ve kterém se nejčastěji využívají (tedy odborný text) a nakonec se ně také podíváme z hlediska translatologického s ohledem na mechanismy a strategie pro jejich překlad z jednoho jazyka do druhého. Nakonec všechny tyto získané poznatky pro lepší přehlednost shrneme v závěru teoretické části.

V jádru této kvalifikační práce, tedy v praktické části, provedeme pomocí paralelního korpusu kontrastivní translatologickou analýzu. Na španělských odborných textech a jejich českých překladech budeme zkoumat, jak čeští překladatelé tyto konstrukce překládají a jestli při jejich překladu preferují spíše explicitaci či implicitaci. Dále se

budeme snažit také všimnout si toho, jak se český překlad vypořádává s rozdíly, které do problematiky tohoto fenoménu vnášejí různé stylistické varianty vazeb. Pro tuto analýzu budeme využívat paralelního korpusu InterCorp v16, který je jedním z korpusů Českého národního korpusu, které můžeme prohlížet skrze aplikaci KonText. Stěžejním bodem této části práce bude stanovit si jasnou hypotézu, kterou se budeme našimi výsledky snažit podpořit nebo naopak vyvrátit. Předmětem našeho zkoumání budou hlavně verbonominální vazby se španělským slovesem *hacer*, ale také s jeho synonymy, kterými budou slovesa *efectuar*, *formalizar/formular*, *practicar*, *producir* a *realizar*. V závěru praktické části naše výsledky shrneme do grafů a tabulek a pokusíme se vyvodit obecné závěry.

V neposlední řadě kompletní obsah celé práce shrneme v obecném závěru a poskytneme i resumé ve španělštině. Na samotném konci práce samozřejmě přiložíme také seznam použité odborné literatury a případný seznam příloh.

Teoretická část

1. Úvod do teorie

V teoretické části této diplomové práce se budeme zabývat pojmem verbonominální vazby. Budeme se jej snažit definovat jak pohledem češtiny, tak pohledem španělštiny, a také z pohledu několika různých koncepcí dle různých gramatik. Zaměříme se na jejich formální stránku, ale také na jejich funkce v textu a řekneme si, v jakých typech textu se hlavně ve španělštině nejčastěji používají a proč. Tento typ textu si též nadefinujeme a krátce v tomto ohledu také zmíníme rozdíly mezi španělským a českým typem tohoto textu z lingvistického hlediska. Nakonec se na ně podíváme pohledem translatologie a pokusíme se určit, jaké strategie při jejich překladu můžeme použít. Pro účely našeho praktického výzkumu se také pokusíme navrhnout vlastní klasifikaci těchto překladatelských řešení v rámci českého jazyka.

2. Verbonominální vazby – základní poznatky

Verbonominální vazby (ve španělštině „construcciones verbonominales“, nebo také „construcciones con verbo de apoyo“ či „verbo de soporte“) jsou obecně komplexní konstrukce, do kterých vstupuje vždy sloveso se jménem. Radimský (2010) a dále také Pešková (2015) je definují jako „*spojení mezi nominálním predikátem a kategoriálním slovesem*“. To, co běžně vyjadřujeme jen jedním slovem (slovesem), zde vyjádříme dvěma slovy, tedy analyticky, a proto se v českých koncepcích tyto konstrukce označují také za analytický predikát (Karlík, 2017a). Tyto dekomponované formy, jak je nazývá Dubský (1965), pak mohou navíc obsahovat člen, mohou být v jednotném či v množném čísle nebo mohou být doprovázeny jiným determinantem za účelem modifikace.

Z formálního hlediska autoři gramatik zkoumají typologii verbonominálních vazeb buď na základě sémantiky podstatných jmen nebo na základě sémantiky podpůrných sloves. Co se týče sémantiky jmen, převažují spíše substantiva abstraktní (Radimský, 2010). Navíc tyto konstrukce akceptují záměnu substantiv za jejich synonymní výrazy, což je dle NGLE (2009: 2654) odlišuje od slovesných lokucí, ve kterých tyto obměny nejsou možné. Odlišuje je také to, že mohou být dále modifikovány pomocí členů a dalších determinantů, jak jsme již výše zmínili. Tvrzení, že verbonominální vazby jsou schopné připouštět různé variace, podporuje také Dubský (1984b: 29-30), který je nepřímo označuje za „potenciální prvky“ odborného textu, tedy postradatelné, a odlišuje je od těch „konstantních“ tím, že jsou variabilní. S ohledem na syntaktické funkce jmen v těchto konstrukcích se autoři rozcházejí – někteří je považují za předmět, někteří za nominální predikát (Pešková, 2015: 22). Podle této autorky je však mnohem zajímavější sémantika podpůrných sloves, zejména když přihlídneme k souvislostem se stylistickou hodnotou těchto vazeb – stylisticky neutrální varianty budou obsahovat slovesa sémanticky téměř prázdná, zatímco stylisticky příznakové varianty se budou tvořit pomocí sloves s mnohem menší mírou „*desemantizace*“ (22-23). Výsledný význam ale vždy bude záležet na souhře všech prvků konstrukce, můžeme jej tedy označit za „kompoziční“ (23).

V české koncepci dle Karlíka (2017a) a Radimského (2017) výše uvedenému vymezení vyhovují dva typy konstrukcí – predikát sponově-jmenný a analytický predikát s kategoriálním slovesem (dále už jen APKS). Jsou si v zásadě velmi podobné, avšak s tím rozdílem, že do druhého typu konstrukce nevstupuje sponové sloveso, ale sémanticky vyprázdněné kategoriální sloveso spolu s dějovým jménem, a tato konstrukce

se pak syntakticky chová jako sloveso + přímý předmět. Avšak v porovnání s těmito konstrukcemi se liší v užším propojení slovesa a jména. To se projevuje zaprvé tím, že dějové jméno do pozice podmětu staví jeden ze svých argumentů a určuje jeho sémantickou roli, zadruhé se to projevuje v povinné koreferenci některých argumentů a zatřetí tím, že kategoriální funkce slovesa se aktivuje teprve až ve spojení s dějovým jménem (Radimský: 2017). Pro náš výzkum je relevantní hlavně druhý typ konstrukce, protože je dle Radimského sémanticky slovesnému predikátu o něco bližší, než první typ. Typickými příklady v českém jazyce, které Radimský uvádí, jsou vazby jako *provést analýzu*, *vynést rozsudek*, *dát radu* a *chovat naději*. Na těchto příkladech můžeme vidět, že význam celé vazby je zde rozložen do dvou složek: sémantické jádro, které je vyjádřeno dějovým jménem a kategoriální sloveso, které ve spojení s dějovým jménem ztratilo lexikální význam a vyjadřuje pouze gramatické kategorie. Radimský dále také uvádí, že dějové jméno musí být schopné na sebe vázat argumenty a přidělovat jim sémantické role, a co se týče sloves, mohou existovat různé stylistické či aspektuální varianty. APKS se využívají zejména v odborném stylu, protože umožňují utvořit predikát ze substantivního odborného termínu, aniž bychom museli od tohoto termínu vytvářet sloveso, dále také umožňují lépe vyjadřovat aspektové kategorie a v neposlední řadě jich lze také využít pro účely aktuálního členění, např. pro tematizaci děje (Radimský: 2017). Na otázku, jak vymezit verbonominální vazby, Radimský (2017) odpovídá uvedením dvou testů. Prvním testem je redukční test pro ověření lexikální desemantizace kategoriálního slovesa, který vychází z toho, že budeme-li postupně transformovat větu a odstraňovat synsémantika slovesa, výsledná věta by neměla být významově odlišná od té výchozí. Tento test se dá provést i pozpátku vložením kategoriálního slovesa a zkoumáním synonymie obou vět. Druhým testem je test koreference argumentů, který vychází z toho, že jeden z argumentů dějového jména může mít až 3 různé syntaktické realizace, které zachovávají koreferenci. Tento test se však dá provést jen s APKS základního typu. Typologie českých APKS je vybudována na základě toho, jak se ve větě syntakticky realizují sémantické argumenty dějového jména, resp. jakou syntaktickou podobu má dějové jméno samo o sobě. Radimský (2017) rozlišuje 4 typy: a) základní, kdy je do pozice podmětu postaven tzv. subjektový argument, b) konverzní, kdy v pozici podmětu stojí jeden z objektových argumentů, c) nenominativní, kdy v pozici podmětu nestojí žádný z argumentů dějového jména a d) kauzativní, kdy v pozici podmětu stojí argument s rolí kauzátor, který není na dějové jméno navázán.

Podle Martíneze Blasca (2008: 119) se ve španělské koncepci dají považovat za typ kolokace, jež je tvořena určitým kopulativním slovesem, které úplně či částečně postrádá sémantickou složku a které je nositelem gramatických kategorií, a podstatným jménem (popř. jmenným syntagmatem), které vyjadřuje sémantický význam spojení. Dohromady tak vyjadřují jeden ucelený koncept. Martínez Blasco (118-119) uvádí, že kromě syntaktické podpory syntagmatu tato „podpůrná slovesa“ mohou přispět také významy aspektuálními a povahově-dějovými. Ve španělštině jsou to nejčastěji slovesa *hacer*, *dar* a *tener*. Obecně se také uvádí, že verbonominální konstrukce by měla být nahraditelná základovým slovesem ve stejném významu, mnohdy to ale není z různých důvodů možné nebo je to doprovázeno jinými problémy, jak uvádějí Piera a Varela (1999: 416-417). Ve španělštině např. u vazby *hacer mérito*, ke které neexistuje základové sloveso *meritar*, nebo u vazby *dar asco*, ke které sice existuje základové sloveso *repugnar*, ale je etymologicky odlišné. Zvláštním případem jsou pak ty dvojice, kdy dochází ke změně významu. Například, pokud místo *hacer un corte en el brazo* (= říznout se do ruky) řekneme *cortar el brazo* (= uříznout ruku), dojde k zásadní změně významu. Z funkčního hlediska to znamená, že verbonominální vazby jsou prostředek, díky kterému dokáže jazyk popsat některé části reality přesněji a efektivněji než s použitím pouhých základových sloves. Prostřednictvím zapojení různých determinantů a modifikátorů mohou vyjádřit širší sémantické a pragmatické významy a dále je explicitovat. Také mohou sloužit jako stylistické prostředky. K detailnějšímu rozboru funkcí verbonominálních vazeb v textu se ještě vrátíme v kapitole 3.

2.1. Klasifikace španělských podpůrných sloves podle Martíneze Blasca

Dle Martíneze Blasca (2008: 119) můžeme ve španělštině podpůrná slovesa, která vstupují do těchto vazeb, klasifikovat do třech skupin¹:

- 1) „Básicos“, jejichž jedinou funkcí je vyjádřit gramatické kategorie. Nejfrekventovanějšími z nich jsou *tener*, *haber*, *hacer* a *dar*.
- 2) Tzv. „apropiados“, která vstupují do vazeb jen s určitými jmennými predikáty. Gross (1996) uvádí, že jde často o slovesa s významy metaforickými. Jako příklad můžeme předložit např. podstatná jména, která popisují zločiny a

¹ Martínez Blasco tuto klasifikaci přebírá z díla *Les expressions figées en français* (1996) od Grosse.

přestupky – ta vždy vstupují do vazeb se slovesy jako *cometer*, *perpetrar*, *consumar*, atd.

3) „Complejos“, v jejichž případě dochází k tomu, že jmenný predikát může vstupovat do vazby s několika podpůrnými slovesy, a to z důvodů stylistických nebo pro potřeby vyjádření významu aspektuálního či povahově-dějového. Takové synonymní tvary pak nazýváme „variantes“, čili „varianty“:

- Jako příklad stylistických variant uvádí třeba *dar una bofetada* (standardní varianta) – *meter/soltar/clavar/arrear una bofetada* (familiární varianta) – *propinar/atizar una bofetada* (formální varianta).
- Jako příklad aspektuálních variant uvádí např.: Inchoativní: *coger/pillar* (resfriado); puntuální: *lanzar* (una mirada); distributivní: *cundir* (desánimo); habituální: *cultivar* (un arte), *mantener* (una correspondencia); kontinuální: *proseguir* (actividades), *conservar* (ventajas); atenuativní: *esbozar* (una sonrisa); intenzivní: *morir de* (hambre), *colmar de* (elogios), *saltar* (de alegría), atd.

2.2. K záměně komponentů španělských verbonominálních vazeb dle Dubského

Navzdory tvrzení jiných autorů, Dubský ve svém článku „*Intercambio de componentes en las formas descompuestas españolas*” (1965) uvádí, že určité verbonominální konstrukce podléhají záměnám svých slovesných komponentů za jejich synonyma. Dokládá to případy ze staré španělštiny z děl středověkých autorů, kde již můžeme pozorovat určité synonymické obměny, jako např.: *tener pereza* – *tomar pereza* (*Rimado de Palacio*, 196, 2); *meter espanto* (*Poema de Alfonso Onceno*, 795 a) – *non nos pongades espanto* (*ibid.*, 2400 d); atd. Dále vyvozuje, že těmi nejdůležitějšími obměnami mezi slovesy jsou *dar* – *hacer*, *hacer* – *tener*, *meter* – *poner* a *tomar* – *tener*, z nichž nejčastější jsou *dar* a *hacer* (344). Nezastavuje se však ve středověku a uvádí, že tuto tendenci můžeme pozorovat i v dílech mnohem pozdějších autorů, třeba u Cervantese, kde se již objevuje mnohem více synonymních výrazů k původním slovesům (345). Naopak rozložení sloves *dar* a *hacer* se od tohoto bodu začíná ustalovat do podoby, jakou známe z moderní španělštiny; v té pak počet verbonominálních vazeb a synonym, které do nich vstupují, značně roste (345). Z toho vyplývá, že je to poměrně produktivní kategorie.

2.2.1. Synonymní výrazy slovesa *dar*

Dále se autor přesouvá k jednotlivým synonymním výrazům sloves. U slovesa *dar* jsou to slovesa, která se dají sémanticky kombinovat s nominálními výrazy, které nejčastěji vyjadřují koncept úderu, dále koncepty hluku či manifestace pocitů (345).

V případě modelu *dar un golpe = golpear* jsou to například slovesa: *acomodar, administrar, aplicar, arrear, arrimar, asestar, atinar, atizar, descargar, encajar, largar, meter, pegar, propinar, sacudir, coltar, tirar*, atd.

V případě modelu *dar el grito = gritar* jsou to slovesa jako: *barajar, dejar escapar, emitir, estallar en, exhalar, lanzar, pegar, prorrumpir en, soltar*, atd.

Dubský však podotýká, že značné množství z těchto výrazů je preferováno hispanoamerickými mluvčími (např. *largar, lanzar*), s jinými se můžeme setkat jak u hispanoamerických, tak u španělských mluvčích (347). Každý synonymní výraz samozřejmě vnáší určitý význam navíc, ať už z pohledu aspektu či stylistiky, ale u některých výrazů (jako např. *descargar, lanzar, soltar, tirar*) dochází k neutralizaci těchto významů a můžeme je zařadit zhruba na stejnou úroveň, jako původní sloveso *dar* (347).

V případě modelu *dar un salto = saltar*, tedy u sloves, která popisují pohyb, jsou to synonymní výrazy jako např.: *meter* nebo *pegar*.

Mezi další modely patří také: *dar un beso – arrear; dar sorpresa – agarrar, causar, pillar, tomar; dar susto – meter, proporcionar; darse prisa – cargarse, entrar, traer; me da verguenza – entrar*

2.2.2. Synonymní výrazy slovesa *hacer*

K substitucím slovesa *hacer* můžeme samozřejmě zařadit i většinu těch, které náleží slovesu *dar*, vzhledem k tomu, že tato dvě slovesa se až do nedávna vzájemně zaměňovala. Dále Dubský uvádí obměny jako: *dispensar* (acogida, elogios, ...), *dirigir* (pregunta, saludo, reproche, ...), *efectuar* (casamiento), *esbozar* (mueca), *fabricar* (contorsión), *formalizar/formular* (compromiso, pregunta), *gastar* (broma), *inferir*

(ofensa), *mostrar* (esbozo), *oponer* (resistencia), *poner* (énfasis, intento), *practicar* (autopsia), *producir* (efecto), *realizar* (contorsiones), *sacar* (cuentas), *verificar* (correrías), atd.

2.2.3. Porovnání rozdílů

Po obsáhlém výčtu sloves Dubský dále konstatuje, že porovnání těchto synonymních výrazů nás dovádí k tomu, že sloveso *dar* se mnohem více kombinuje s nominálními výrazy dle jeho slov „*charakteru familiárního či populárního*“ a stejně tak i samotná slovesa, která jej substituují, jsou expresivnější (349). Na druhou stranu sloveso *hacer* mnohem častěji doprovází substantiva spíše abstraktní.

V závěru pak naráží na potřebu rozlišovat verbonominální vazby na ty, které tvoří skupinu výrazů více či méně kompletně lexikalizovaných výrazů (nacházejících se zejména v literárním jazyce), a na ty, které jsou lexikalizované méně, tedy produktivní výrazy patřící hlavně do jazyka familiárního a populárního (349-350). Dále uvádí, že produktivita těchto konstrukcí nevychází jen ze zaměnitelnosti slovesa, ale i ze zaměnitelnosti jmenného syntagmatu, a že oba tyto případy jsou výsledkem stejného fenoménu, kterým je dekompozice sémantické a gramatické složky slovesa, jejímž výsledkem je to, čím nazýváme verbonominální vazby (350). Taková dekompozice je ve španělštině možná díky prostředkům, které nazýváme „auxiliární slovesa“, „semiauxiliární slovesa“ nebo „kopulativní slovesa“, ale i taková slovesa, která jsou těmto typům více či méně vzdálená, jak jsme mohli vidět na příkladech (350). Ve vztahu k produktivitě těchto konstrukcí to znamená, že ty konstrukce, které tvoříme pomocí čistě kopulativních sloves, budou více produktivní, a takové konstrukce, které tvoříme pomocí lexikalizovaných kopulativních sloves, budou mít charakter spíše „*lexikalizovaných frazeologismů*“, u nichž produktivita záleží spíše na obměně nominální složky konstrukce (350-351). To ostatně podporuje i tvrzení Pisárčikové (1977: 145), která verbonominální konstrukce na ose mezi volnými spojeními a frazeologickými jednotkami řadí zhruba doprostřed a označuje je za „*přechodnou oblast*“ mezi nimi.

3. Funkce verbonominálních vazeb v textu

Jak už jsme již zmínili výše, funkce verbonominálních vazeb v textu souvisí především s explicitací a implicitací. Tento fenomén můžeme popsat jako lingvistický prostředek, pomocí kterého buď v případě explicitace přesně a srozumitelně vyjádříme vztahy mezi větnými členy či sémantické a pragmatické významy sdělení, anebo je jen naznačíme v případě implicitace (Dubský, 1984a: 13). Dubský se opírá o dílo Kopečného² a zmiňuje existenci tzv. „tranzitního prvku“ (ve španělštině „*elemento de transición*“), který přesněji vyjadřuje vztah mezi komponenty syntagmatu – ten může být v textu formálně přítomný a v tom případě se jedná o explicitaci, nebo může z textu vymizet, a pak se jedná o implicitaci (13). Jako příklady takových prvků uvádí třeba: *No hubo ningún accidente que lamentar; ... la tendencia que siguen los procesos evolutivos del mundo; ... el realismo que marcan los procesos numéricos que acompañamos; atd.* Pokud bychom tyto prvky vynechali, výpověď by neztratila smysl ani nebyla agramatická, ale skrze ně je význam vyjádřen jasně a přesně, tedy explicitně. A právě z důvodu častého využití těchto prostředků můžeme odvodit, že španělština je jazykem, který preferuje explicitní vyjádření před implicitací, jako je tomu naopak u češtiny, která tyto prostředky nevyužívá v takové míře a v překladu je často vynechává (15).

Koexistence těchto dvou protichůdných postupů umožňuje je chytře využívat v oblasti stylistiky a jedním takovým tranzitním prvkem, kterého lze ve španělštině využít, je „*verbo de apoyo*“ neboli podpůrné sloveso. Na podobný termín jsme již narazili v koncepci Martíneze Blasca (2008). Většinou se s ním setkáme v podobě infinitivu, gerundia či přičestí minulého spolu se substantivem nebo v podobě vedlejších vztahných vět explikativních a v obou případech se často jedná o slovesa více či méně sémanticky prázdná, jako např. *hacer, haber, dar*, atd. (Dubský, 1984a: 16).

V infinitivu jsou to nejvíce slovesa jako *hacer* a jeho synonymní výrazy, *tener, traer* nebo *tomar* a jejich synonymní výrazy, *meter, poner*, atd., slovesa pohybu jako *ir, llegar, pasar, desembocar* a jejich synonymní výrazy, slovesa smyslová nebo označující myšlení jako *ver, saber, enterarse, escuchar, pensar*, atd., existenční sloveso *ser* a různá další

² F. Kopečný. *Základy české skladby: Fundamentos de la sintaxis checa*. Praha, 1958, str. 29-32.

slovesa (16-17). V gerundiu se nejčastěji jedná o slovesa popisující akce, pohybová slovesa, stavové sloveso *ser* a slovesa popisující mentální stavy (17). V přičestí minulém jsou to pak slovesa jako *hacer*, *realizar*, *producir* a další jim podobná, *recibir*, *ocurrir*, *pasar* a jiná podobná, atd. (17).

V některých případech se dá vyjádření nějak nahradit bez použití podpůrného slovesa, v mnoha případech to však není možné, což dle tvrzení Dubského potvrzuje možnost obě varianty využívat za účelem stylizace textu (18). Toho silně využívají odborné texty, v nichž je žádoucí vyjadřovat koncepty a myšlenky jasně a přesně za využití prostředků explicitace.

V případě vedlejších vztahných vět explikativních se často jedná o explicitaci vyjádření přivlastňovacího významu tím, že nahradíme přivlastňovací zájmeno nebo předložku *de* s přivlastňovacím významem – zde se nejčastěji využívá sloves *hacer*, *realizar*, *producir*, *tener* a dalších s podobným významem jako: *llevar*, *haber*, *seguir*, atd. (18-19). Jindy vedlejší věty vztahné explikativní vyjadřují význam směru, stavu nebo existence, výsledku a další méně časté významy (19).

V samotném závěru Dubský znovu naráží na termín „dekomponované konstrukce“, jako ve svých dalších publikacích. Naznačuje, že právě schopnost španělštiny dekomponovat sloveso na verbonominální konstrukci s pomocí tranzitního prvku umožňuje explicitaci sdělení – nominální složku konstrukce lze dále modifikovat a upřesňovat její význam (19-20). Studie tohoto fenoménu jsou značným přínosem na poli kontrastivní lingvistiky a překladu.

Pešková (2015: 20) na druhou stranu vyzdvihuje, že ne ve všech případech je funkce verbonominálních vazeb v textu čistě stylistická (koncepte Dubského) a zmiňuje koncepte Šabršuly (1962) a Zavadila (1995), kteří popisují také jejich funkci vyjádření významů povahy slovesného děje. Opírá se o GDLE (1999: 4417), kde se uvádí, že k některým podpůrným slovesům neexistuje žádné základové sloveso a že v některých případech je ekvivalence mezi nimi pouze částečná, jak jsme již výše zmínili, a použití verbonominální konstrukce je tak nezbytné. V souladu s autorčinou argumentací je zřejmé, že existence těchto případů potvrzuje, že verbonominální vazby zde musí sloužit jinému účelu (Pešková, 2015: 20-21). Dále uvádí, že stylistická hodnota těchto prostředků se často zdůrazňuje nejspíše proto, že španělské gramatiky se tomuto tématu věnují pouze zkratkovitě a nijak systematicky jej nepopisují, což zřejmě vyplývá z toho, že částečně

souvisí s tématem povahy slovesného děje, které také není ve španělských gramatikách širě a systematičtěji postiženo (21). Ve své studii Pešková na příkladech ze španělských právních textů popisuje další možné funkce verbonominálních konstrukcí, čímž chce dát podnět k další debatě o tomto tématu. Právní texty si vybírá z toho důvodu, že v nich s ohledem na vlastnosti tohoto žánru předpokládá vysokou frekvenci užití verbonominálních konstrukcí.

Nejdříve zmiňuje příklady, kdy verbonominální vazbu můžeme nahradit odpovídajícím základovým slovesem, avšak konstatuje, že ne vždy je to možné. A to dokonce i v případě, že ekvivalent existuje, ale nelze je volně zaměňovat. Na příkladu od autorky Sanromán Vilas (2009: 290) vysvětluje, že v případě dvojice *hacer reposo* :: *reposar* ve větě „*Weimar, la ciudad donde reposan/*hacen reposo las cenizas de Goethe.*“ záměnu blokuje zcela jiná sémantická interpretace obou prostředků (2015: 24).

V jiných případech to může být podmíněno syntaxí. Pešková předkládá příklad „*La Asociación estaba integrada por 2000 asociados, perjudicados todos ellos, por la **sustracción efectuada** por el acusado.*“, kde syntax upřednostňuje použití verbonominální vazby za účelem deagentivizace (24). Kdybychom použili **el acusado sustrajo*, nezaplnila by se valenční pozice přímého předmětu tranzitivního slovesa *sustraer*, ale pokud použijeme verbonominální konstrukci, z tranzitivního slovesa se stane intransitivní, a to nám umožní přímý předmět nevyjádřit, protože ho buď neznáme, nebo jej vyjadřovat nechceme. Na příkladu „*A la vista concurrieron ambas partes, con sus Procuradores y Abogados, y el Ministerio Fiscal, **efectuando las alegaciones** que estimaron oportunas en defensa de sus pretensiones.*“ ukazuje opačný případ, kdy z intransitivního slovesa uděláme tranzitivní za účelem vyjádření přímého předmětu a lepší distribuce větných členů (25).

Dalším případem, který Pešková zmiňuje, je explicitace podřízená extralingvistickým faktorům, kdy je potřeba přesně pojmenovat určité právní akty, jako např. *prestar declaración* a oproti tomu *toma de declaración* (25). Zde se jedná o stylisticky příznakové varianty typické pro tento žánr a jejich využití v právních textech může být podle De Miguel (2000) motivováno snahou odstranit přílišnou dynamiku textu a udělat jej statičtějším, abstraktnějším, nadčasovým, odosobněným a „záhadnějším“, což je pro právní španělštinu typické.

Pešková (2015: 26) zmiňuje i morfologickou funkci verbonominálních vazeb. To jsou přesně ty případy, kdy různá synonyma podpurných sloves vnáší do sdělení různé aspektuální a povahově-dějové významy, které se ve španělštině realizují hlavně na úrovni morfologie.

Nakonec také poznamenává fakt, že právní španělština má tendenci hodně využívat ustrnulých výrazů, šablon a stereotypních frází, které mají právním textu dodat jakýsi „rituální“ charakter (27). Možná právě i proto je frekvence využití těchto konstrukcí ve španělských právních textech tak vysoká. Důsledkem toho je pak zřejmé, proč se verbonominální vazby řadí někde na půli cesty mezi volná spojení a frazeologismy.

V závěru jednoduše shrnuje poznatky rozdělením veškerých faktorů využití těchto prostředků do dvou obecných skupin: (a) faktory stylistické a (b) faktory morfosyntaktické (27).

4. Lingvistické vlastnosti španělského odborného textu

Předmětem praktického výzkumu této kvalifikační práce budou španělské odborné texty a jejich české překlady, proto se v této kapitole budeme krátce zabývat také lingvistickými vlastnostmi odborného stylu.

Odborný styl je jedním z funkčních stylů. V češtině funkční styly dělíme na: a) prostě sdělovací; b) publicistický; c) odborný; d) administrativní; e) umělecký; f) řečnický.

Ve španělštině Dubský (1984b: 16) navrhuje klasifikaci do třech základních skupin: a) styl prostě sdělovací, do kterého patří hlavně obecný jazyk, ať už mluvený či psaný; b) styl „profesionální“ či „pracovní“, který se dále dělí na praktický (kam patří texty informativní, publicistické, administrativní, obchodní, právní, atd.) a teoretický (kam patří vědecké texty); c) styl „poetický“, kam spadají všechny umělecké texty. Zmiňuje samozřejmě i to, že mohou existovat texty, které se nacházejí někde na pomyslných hranicích těchto skupin a vykazují známky více než jednoho stylu, jako např. literární eseje, které obsahují prvky stylu vědeckého ale i uměleckého (16).

Nás bude zajímat především odborný styl, ve španělštině odpovídající stylu „profesionálnímu“. Dubský na příkladu obchodních textů, do kterých řadí obchodní dopisy, burzovní zprávy a reklamní texty, vymezuje lingvistické vlastnosti a prvky tohoto stylu. Stejně je kromě rozdělení prvků na terminologické a ne-terminologické bezesporu také rozdělení prvků na „konstantní“ a „potenciální“ (17).

Konstantní prvky se dále dělí do první a druhé kategorie. První kategorie zahrnuje technické termíny a terminologické skupiny, jako např. *el crédito, la factura* nebo *cargar en cuenta*, které tvoří součást sémantické oblasti týkající se obchodních aktivit a odvětví (17-18). Druhá kategorie pak zahrnuje automatizované fráze a klišé, jako např. *nos apresuramos a responder* nebo *en la confianza de merecer su cooperación*, jejichž komponenty jsou potenciálními prvky (18). Potenciální prvky mohou být jak lexikálního, tak gramatického charakteru a slouží jako „*spojovací materiál*“ prvků konstantních (18).

Zatímco konstantní prvky jsou vždy stylisticky příznakové, čímž se rozumí, že jsou v odborném textu vždy přítomné, ty potenciální jsou spíše fakultativní složkou. Avšak mohou nabýt stylisticky příznakového rázu v případě, že se v odborném textu objevují s frekvencí vyšší, než v běžném registru, čímž zvyšují expresivnost textu. Jsou to často slovesa, adjektiva, adverbialní, předložková a spojková slovní spojení (18-19).

Dalším zajímavým poznatkem je, že ve sféře potenciálních prvků často dochází k záměně běžného lexika za to méně běžné, právě za účelem větší expresivity, ale ve sféře konstantních prvků často běžné lexikum nabývá terminologického charakteru (20). Mnohem více tomuto fenoménu podléhají slovesa, adjektiva, adverbia, předložky a spojky, než třeba substantiva (21).

Co se týče některých strategií ve španělském odborném textu, zjistíme, že konstantní prvky a stylisticky příznakové potenciální prvky podléhají určitým tendencím. Jednou z nich je tendence personifikovat anebo depersonifikovat určité fráze (21). Dále je to tendence zdůrazňovat a upřesňovat určité informace a jiné naopak disimulovat (22). V textu se manifestují využitím určitých prostředků, jimiž jsou často různé syntaktické konstrukce a transpozice, nejčastěji např. pasivní a impersonální konstrukce, které jsou výsledkem depersonifikační a disimulativní tendence za účelem deagentivizace, ale také různé nominální konstrukce, verbonominální konstrukce, polovětné konstrukce, atd. (23). Také se v odborných textech často můžeme setkat s něčím, co nazýváme „*modální transpozice*“ a v podstatě se jedná o transpozici přímého příkazu v nepřímý (24). I samotné lexikum podléhá určitým tendencím, např. antropomorfizační tendenci přisuzovat neživým předmětům lidské kvality (33) či zdvořilostní tendenci (34). Všechny tyto strategie mají dohromady za cíl učinit text zdvořilejším, expresivnějším a jasnějším, kdežto některé mohou podle nás sloužit jako techniky určité manipulace.

Jak jsme již zmínili výše (kapitola 2), podle Dubského koncepce budou verbonominální vazby v rámci odborného textu prvkem spíše potenciálním, protože jsou variabilní na rozdíl od těch konstantních, které zůstávají neměnné (1984b: 29-30).

Dubský se také věnuje stylistickým rozdílům mezi španělskými a českými odbornými texty (45-65). Popisuje je pomocí třech skupin: a) gramatické substituce, b) sémantické modifikace a c) ekvivalence.

Mezi gramatické substituce (45-46) řadí opozice slovních druhů ve španělských a českých textech (kam patří opozice: *V – N; N – V; V – adv; N – adv; V – adj; N – adj; V – prep; N – prep; N – pron; adj – adj; adj – pron*; včetně opozice *kladné vyjádření – záporné vyjádření*) a modální substituce (54) motivované odlišnými stupni zdvořilosti.

Mezi sémantické modifikace řadí opozici mezi amplifikací a kondenzací textu (58), přičemž španělské odborné texty preferují amplifikaci a české odborné texty naopak preferují kondenzaci. Dále sem patří také kompenzace tonality, kdy v češtině dochází

k nahrazení části, která je v textu důležitá pro tón výpovědi, za jinou, která se nachází jinde v textu (60). Poslední strategií je stylistická inverze (nebo také transpozice podmětů), kdy španělský a český text dává důraz na jiné části výpovědi (61).

Dubský uvádí, že důvody těchto substitucí a modifikací mohou být rysy samotného jazyka, ale také animistická tendence či naopak tendence depersonifikace (63-64).

Poslední skupinou jsou pak ekvivalence, které Dubský popisuje jako odlišná automatizovaná vyjádření v různých lingvistických systémech, která však mají totožný význam či popisují totožný úsek reality (64).

Pro nás je zajímavá hlavně opozice mezi amplifikací a kondenzací textu v rámci sémantických modifikací, která souvisí se španělskou tendencí používat explicitní vyjádření a českou preferencí pro implicitaci.

5. Verbonominální vazby z pohledu translatologie

Martínez Blasco (2008: 120) na základě translatologické studie, kterou provedl pomocí korpusu, vyvodil mechanismy pro překlad verbonominálních vazeb. Těmito mechanismy jsou:

- a) překlad verbonominální vazby pomocí jiné verbonominální vazby;
- b) odstranění verbonominální vazby v textu;
- c) překlad pomocí predikativního slovesa;
- d) překlad verbonominální vazby neverbálním prvkem;
- e) překlad predikativního slovesa pomocí verbonominální vazby;
- f) překlad predikativního substantiva pomocí verbonominální vazby.

Dále tyto poznatky aplikoval na španělský překlad francouzského románu a zkoumal mechanismy, které překladatel v tomto případě použil, o něco detailněji i s ohledem na rozdělení podpurných sloves do kategorií, které jsme uvedli výše v kapitole 2.1.

V první řadě se věnoval případům, kdy překladatel pro překlad verbonominální vazby použil také verbonominální vazbu. V kategorii „verbo soporte básico“ bylo pro překlad použito v cílovém jazyce odpovídající „verbo soporte básico“. Tento případ dle jeho slov představoval pro překladatele nejméně problémů, protože šlo pouze o to zvolit správné sloveso na základě toho, jak to diktuje dějové substantivum, a protože sloveso zde manifestuje pouze gramatické kategorie (120-121). V kategorii „verbo soporte apropiado“ bylo pro překlad v cílovém jazyce též použito odpovídající „verbo soporte apropiado“ (122).

Dále se autor věnoval případům, kdy byla verbonominální vazba přeložena predikativním slovesem. Zde rozlišil dva případy: v prvním případě bylo pro překlad použito „verbo nominalizado“ (které je morfologicky příbuzné se substantivem tvořícím jmennou složku vazby) a ve druhém případě to bylo „verbo no nominalizado“ (které není morfologicky příbuzné se substantivem). V obou případech však slovesa zachovávají sémantiku původní struktury (123). Zajímavým poznatkem, který Martínez Blasco (123-124) uvádí, je skutečnost, že morfologicky příbuzné sloveso bylo pro překlad použito většinou v případě, kdy se původně jednalo o „verbo soporte básico“ a naopak v případě, kdy se jednalo o „verbo soporte apropiado“, bylo pro překlad použito jiné, morfologicky odlišné sloveso. Dle autora to může být výsledkem stylistických záměrů či kvůli samotnému systému cílového jazyka.

V neposlední řadě se věnuje také případům, kdy překladatel podpůrné sloveso ve svém překladu odstraní a celou vazbu přeloží pouze dějovým substantivem. Martínez Blasco (124) zde připomíná, že substantivum je predikativním komponentem celé vazby, a tudíž pokud podpůrné sloveso odstraníme, mělo by nám zůstat syntagma, které v sobě zachovává původní význam struktury. U případů, kdy překladatel volil toto řešení, nadále vypichuje, že u „verbo soporte básico/apropiado“ se při odstranění podpůrného slovesa žádné aspektuální či stylistické významy neztrácí, avšak u „verbo soporte complejo“ se různé významy mohou ztrácet (125).

5.1. Návrh vlastní klasifikace překladatelských řešení

Na základě výše uvedených poznatků a naší vlastní hypotézy jsme se pro účely našeho výzkumu rozhodli navrhnout vlastní způsob klasifikace možných překladatelských řešení v rámci českého jazyka.

Obecně bychom tato řešení mohli rozdělit do dvou skupin: překlad preferující explicitaci a překlad preferující implicitaci. První skupina bude představovat případy, kdy bude v překladu využito více či méně ekvivalentní verbonominální vazby. Druhou skupinu budeme moci dále dělit ještě na překlady pomocí jednoho slovesa a překlady pomocí opisu. Do skupiny překladů pomocí jednoho slovesa zahrneme jak slovesa morfologicky příbuzná se substantivem, tak i slovesa morfologicky odlišná, jelikož obě varianty zachovávají původní sémantiku a funkčně jsou tudíž totožné. Skupinou překladů pomocí opisu se budou rozumět případy, kdy dojde k odstranění podpůrného slovesa (tedy překlad pomocí samotného dějového substantiva), ale také další případy, kdy bude k překladu využito neverbálních prvků, nebo případy, kdy dojde k výraznému pozměnění struktury či jejímu úplnému odstranění.

Jednoduché schéma překladatelských mechanismů tedy bude vypadat následovně (seřazeno dle očekávané preference českého překladu):

- a) překlad pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu;
- b) překlad pomocí verbonominální vazby;
- c) překlad pomocí opisu (odstranění slovesa, transpozice, změna struktury).

6. Závěr teoretické části

V teoretické části této diplomové práce jsme se zabývali problematikou verbonominálních vazeb. Stanovili jsme si, že se je pokusíme definovat pohledem obou jazyků – češtiny a španělštiny – a také pohledem různých koncepcí dle různých gramatik.

Jako první jsme se zaměřili na obecnou definici verbonominálních vazeb. Uvedli jsme, že ve španělštině se jim říká „construcciones verbonominales“, nebo také „construcciones con verbo de apoyo“ či „verbo de soporte“, a že jsou to konstrukce, do kterých vždy vstupuje sloveso se jménem. Podle Radimského a Peškové je sloveso kategorické, což znamená, že vyjadřuje pouze gramatické kategorie, a jméno, či jmenné syntagma, je nominálním predikátem a pravým jádrem konstrukce, které nese význam celé vazby. Co tedy běžně vyjadřujeme jedním slovesem, můžeme takto vyjádřit dvěma slovy, neboli analyticky, z čehož je dle Karlíka také odvozen pojem analytický predikát. Díky těmto dekomponovaným formám, jak je nazývá Dubský, můžeme predikát dále modifikovat pro přesnější vyjádření.

S ohledem na formální hledisko jsme si řekli, že autoři gramatik tyto konstrukce zkoumají buď na základě sémantiky substantiv nebo na základě sémantiky podpurných sloves. Radimský uvádí, že co se týče sémantiky substantiv, převažují spíše tak abstraktní. NGLÉ uvádí, že tyto konstrukce také připouští záměnu substantiv za jejich synonyma, což je odlišuje od slovesných lokucí, kde takové záměny nejsou možné. Odlišuje je i jejich schopnost připouštět další modifikaci. Toto tvrzení podporuje i Dubský, který je označuje za potenciální prvky odborného textu, které jsou variabilní. V otázce syntaktických funkcí substantiv se autoři rozcházejí, někteří je považují za předmět, jiní za nominální predikát, jak tvrdí Pešková. Ta se dále vyjadřuje také k sémantice sloves těchto konstrukcí, která je podle ní zajímavější, zejména s ohledem na stylistickou hodnotu těchto vazeb a míru desemantizace sloves ve stylisticky neutrálních variantách (kde je větší) a stylisticky příznakových variantách (kde je mnohem menší). Nakonec je však výsledný význam kompoziční, protože vždy záleží na souhře všech prvků konstrukce.

Dále jsme se podívali blíže na to, jak verbonominální vazby vymezuje česká koncepce Radimského. Hovoříme zde o dvou typech konstrukcí – predikát sponově-jmenný a pro nás relevantnější analytický predikát s kategoriálním slovesem, protože je slovesnému predikátu o něco bližší. Obě konstrukce jsou si velmi podobné, do druhého typu konstrukce však nevstupuje sponové sloveso, ale sémanticky vyprázdněné kategorické

sloveso. Tato konstrukce se pak chová jako konstrukce sloveso + přímý předmět, ale je zde užší vztah mezi slovesem a jmenným syntagmatem. Dějové jméno zde určuje sémantické role svých argumentů a stanovuje mezi nimi povinnou koreferenci, navíc teprve jeho přítomnost aktivuje kategoriální funkce slovesa. Podle výběru slovesa také mohou existovat různé stylistické či aspektuální varianty. Z toho důvodu se jich hojně využívá v odborném stylu, dále ale také pro jejich schopnost utvořit predikát od substantivního odborného termínu, aniž by bylo třeba od tohoto termínu vytvářet sloveso, či pro jejich využití pro účely aktuálního členění. Zmínili jsme také dva testy, které mohou pomoci při vymezení verbonominálních vazeb, a těmi jsou redukční test pro ověření lexikální desemantizace kategoriálního slovesa, který vychází z toho, že postupné odstraňování kategoriálního slovesa nemá na význam konstrukce, a test koreference argumentů, který vychází z toho, že jeden z argumentů dějového jména může mít až 3 různé syntaktické realizace, které zachovávají koreferenci. Nakonec jsme si uvedli typologii těchto konstrukcí na základě toho, jak se ve větě syntakticky realizují argumenty dějového jména. Rozdělují se na základní (v podmětu subjektivní argument), konverzní (v podmětu jeden z objektových argumentů), nenominativní (v podmětu žádný z argumentů dějového jména) a kauzativní (v podmětu argument s rolí kauzátor, který není v intencionálním poli dějového jména).

Ve španělské koncepci Martíneze Blasca se verbonominální vazby dají považovat za typ kolokace, která je tvořena úplně či částečně desemantizovaným kopulativním slovesem, které je nositelem gramatických kategorií, a jmenným syntagmatem, které vyjadřuje význam celého spojení, a dohromady tak vyjadřují jeden koncept. Slovesa mohou ale přispět také významy aspektuálními a povahově-dějovými, či stylistickými. Nejčastěji jsou to ve španělštině slovesa *hacer*, *dar* a *tener*. Tyto konstrukce by měly být nahraditelné jedním základovým slovesem, avšak není tomu tak ve všech případech, jak uvádějí Piera a Varela. Jsou případy, kdy k vazbám neexistuje základové sloveso nebo je sloveso etymologicky odlišné, ale pak existují také případy, kdy mezi dvojicí slovesa a verbonominální vazby dochází ke změně významu. To pak z funkčního hlediska znamená, že verbonominální vazby mohou být prostředkem, který dokáže některé úseky reality popsat přesněji a efektivněji než pouhé základové sloveso, a s použitím determinantů a modifikátorů mohou vyjádřit širší sémantické a pragmatické významy a dále je explicitovat, a také mohou sloužit jako stylistické prostředky. Martínez Blasco ve své koncepci dále také klasifikuje španělská podpurná slovesa do třech skupin: a)

„básicos“, jejichž jedinou funkcí je vyjádřit gramatické kategorie; b) „apropiados“, která do vazeb vstupují jen s určitými predikáty a jejich význam je často metaforický a c) „complejos“, v jejichž případě může nominální predikát do vazeb vstupovat s několika podpůrnými slovesy na základě rozdílných stylistických, aspektuálních či povahově-dějových významů, a tyto synonymní výrazy pak nazýváme „variantes“. K těmto slovesným obměnám se dále detailněji vyjadřuje Dubský. Uvádí, že nejčastěji dochází k obměnám mezi slovesy *dar – hacer*, *hacer – tener*, *meter – poner* a *tomar – tener*, z nichž nejdůležitější jsou obměny mezi dvojicí *dar – hacer*. Dále uvádí všechny synonymní výrazy slovesa *dar* a podotýká, že nejčastěji se kombinují s nominálními výrazy, které vyjadřují koncept úderu, hluku či manifestace pocitů. Pak uvádí také synonymní výrazy slovesa *hacer*, které se však ve velké většině překrývají s obměnami se slovesem *dar*. Nakonec porovnává rozdíly mezi těmito dvěma slovesy. Uvádí, že sloveso *dar* se mnohem častěji kombinuje s výrazy charakteru familiárního či populárního a stejně tak i slovesa, která jej substituují, jsou expresivnější. Sloveso *hacer* pak mnohem častěji doprovází substantiva abstraktní. Nakonec ještě vyzdvihuje potřebu rozlišovat verbonominální vazby na ty více či méně lexikalizované (zejména v literárním jazyce) a na ty, které jsou lexikalizované méně, jsou produktivnější a řadí se do jazyka familiárního a populárního. Míra lexikalizace podle něj souvisí s mírou desemantizace slovesa – konstrukce tvořené pomocí čistě kopulativních sloves budou produktivnější a konstrukce tvořené pomocí lexikalizovaných kopulativních sloves budou mít charakter spíše lexikalizovaných frazeologismů, u nichž produktivita souvisí spíše se jmennou složkou konstrukce. S tím se mimo jiné ztotožňuje i Pisárčiková, která verbonominální vazby na ose mezi volnými spojeními a frazeologickými jednotkami řadí zhruba doprostřed a označuje je za přechodnou oblast mezi nimi.

Dále jsme se věnovali funkcím verbonominálních funkcí. Ta souvisí především s explicitací a implicitací v textu. V případě explicitace se snažíme vyjádřit vztahy mezi větnými členy a sémantické či pragmatické významy sdělení přesně a detailně, anebo je v případě implicitace jen naznačíme. Dle Dubského španělština preferuje explicitaci a čeština implicitaci. Podkládá to existencí tzv. tranzitního prvku, který s přesností vyjadřuje vztahy mezi komponenty syntagmatu, a který je v textu buď formálně zastoupený či nikoliv. Ve španělštině je využití tohoto prvku velmi časté oproti češtině, která ho tolik nevyužívá a v překladu jej často vynechává. Těchto protichůdných postupů lze chytře využívat v oblasti stylistiky a verbonominální vazby jsou právě takovým

stylisticky příznakovým tranzitním prvkem vzhledem k tomu, že někdy se dají tyto konstrukce nahradit základovým slovesem a obě varianty pak můžeme různě využívat za účelem stylizace textu. Tuto explicitaci umožňuje jejich dekompoziční charakter, díky kterému je můžeme dále modifikovat a upřesňovat jejich význam. Toho často využívají odborné texty, v nichž je často třeba vyjadřovat koncepty jasně a přesně, tedy explicitně. Často se toho využívá například v rámci vedlejších vztazných vět explikativních. Pešková dále uvádí, že ne vždy je jejich funkce čistě stylistická, a naráží na koncepce Šabršuly a Zavadila opírající se o GDLE, kteří popisují jejich funkci vyjádření významů povahy slovesného děje. Popisuje to na případech, kdy ekvivalence mezi základovým slovesem a verbonominální vazbou není úplná, a tudíž zde verbonominální vazba musí plnit i jinou funkci, než čistě stylistickou. Dále uvádí také příklady, kdy je použití verbonominální vazby podmíněnou syntaxí, např. v případě deagentivizace nebo naopak vyjádření přímého předmětu a vhodnější distribuce větných členů. Dalším případem je využití podmíněné extralingvistickými faktory, kdy je třeba přesně pojmenovat určitý úsek reality, např. určité právní akty v rámci právních textů. Nakonec zmiňuje také případy, kdy se vazeb využívá za účelem vyjádření různých aspektuálních či povahově-dějových významů.

Poté jsme se také krátce věnovali lingvistickým vlastnostem španělských odborných textů, jelikož mají být předmětem našeho výzkumu. Nejdříve jsme si nastínili rozdíl mezi tím, jak funkční styly klasifikuje čeština a španělština dle Dubského, a pak jsme dále detailněji rozebírali vymezení odborného stylu v rámci španělštiny. Stěžejní bylo kromě rozdělení prvků na terminologické a ne-terminologické také rozdělení na prvky konstantní a potenciální. Konstantní prvky zahrnují technické termíny a terminologické skupiny, a pak také automatizované fráze a klišé, jejichž komponenty jsou právě potenciální prvky, které mohou být jak lexikálního, tak gramatického charakteru a slouží jako spojovací materiál prvků konstantních. Konstantní prvky jsou stylisticky příznakové a v odborném textu jsou vždy přítomné a neměnné. Ty potenciální jsou spíše fakultativní složkou a jsou variabilní. Mohou však nabýt stylistického rázu v případě, že se v odborném textu objevují s frekvencí vyšší než v běžném registru, a tím zvyšují expresivnost textu. S ohledem na strategie, se kterými se ve španělském odborném textu můžeme setkat, Josef Dubský uvádí tendenci personifikovat či depersonifikovat určité fráze a dále zdůrazňovat a upřesňovat určité informace a jiné naopak disimulovat. To se v textu manifestuje využitím určitých prostředků, jako různé syntaktické konstrukce a

transpozice, nejčastěji pasivní a impersonální konstrukce. Ty jsou výsledkem depersonifikační a disimulativní tendence za účelem deagentivizace. Dále také různé nominální konstrukce, verbonominální konstrukce, polovětné konstrukce, atd. Můžeme se také setkat s něčím, co nazýváme modální transpozice (transpozice přímého příkazu v nepřímý), která je motivována zdvořilostní tendencí. Samotné lexikum pak podléhá např. antropomorfizační tendenci či zdvořilostní tendenci. Dále Dubský uvádí rozdíly mezi španělskými a českými odbornými texty a popisuje je pomocí třech skupin, kterými jsou gramatické substituce, sémantické modifikace a ekvivalence. Do gramatických substitucí patří opozice slovních druhů a modální substituce. Do sémantických modifikací patří opozice mezi amplifikací a kondenzací textu (která je důležitá pro nás v rámci tématu explicitace a implicitace), kompenzace tonality a stylistická inverze. Uvádí, že důvody těchto substitucí a modifikací mohou být rysy samotného jazyka, ale také animistická tendence či naopak tendence depersonifikace. Ekvivalence popisuje jako odlišná automatizovaná vyjádření v různých lingvistických systémech, která však mají totožný význam či popisují totožný úsek reality.

Na samotný závěr jsme se na verbonominální vazby podívali z pohledu translologie. Opět jsme se odkazovali na Martíneze Blasca a jeho translologickou studii, pomocí které vyvodil mechanismy pro překlad verbonominálních vazeb. Těmito mechanismy byly: a) překlad verbonominální vazby pomocí jiné verbonominální vazby, b) odstranění verbonominální vazby v textu, c) překlad pomocí predikativního slovesa, d) překlad verbonominální vazby neverbálním prvkem, e) překlad predikativního slovesa pomocí verbonominální vazby a f) překlad predikativního substantiva pomocí verbonominální vazby. Některé z těchto mechanismů popsal na základě španělského překladu francouzského románu, a to i s ohledem na jeho rozdělení podpůrných sloves do třech skupin na „básicos“, „apropiados“ a „complejos“. U případů, kdy překladatel verbonominální vazbu přeložil verbonominální vazbou uvedl, že podpůrná slovesa ze skupiny „básicos“ byla přeložena odpovídajícími slovesy v cílovém, a stejně tak tomu bylo i u sloves ze skupiny „apropiados“. Dále také poznamenal, že tyto případy představují pro překladatele nejmenší problém, protože se jedná pouze o zvolení správného slovesa na základě toho, jak to diktuje dějové substantivum, protože zde sloveso manifestuje pouze gramatické kategorie. U případů, kdy byla verbonominální vazba přeložena predikativním slovesem rozlišuje dva typy: v prvním případě bylo pro překlad použito „verbo nominalizado“ (které je morfologicky příbuzné s dějovým

substantivem a které bylo použito v případě, kdy se původně jednalo o sloveso ze skupiny „básicos“) a v druhém případě „verbo no nominalizado“ (které je morfologicky odlišné od substantiva a které bylo použito v případě, že se původně jednalo o sloveso ze skupiny „apropiados“). V obou případech však slovesa zachovávala sémantiku původní struktury. Nakonec se věnoval případů, kdy překladatel podpůrné sloveso ve svém překladu odstranil a celou vazbu přeložil pouze dějovým substantivem, které zachovávalo sémantiku celé konstrukce. Zde vypichuje, že u sloves ze skupin „básicos“ a „apropiados“ se při odstranění podpůrného slovesa žádné aspektuální či stylistické významy neztrácí, avšak u sloves ze skupiny „complejos“ se tyto různé významy mohou ztrácet. Na základě všech těchto poznatků jsme pak pro účely našeho praktického výzkumu navrhli vlastní způsob efektivní klasifikace překladatelských řešení v rámci českého jazyka. Rozhodli jsme se je klasifikovat do tří skupin: a) překlad pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu (kam řadíme jak slovesa morfologicky příbuzná substantivu, tak slovesa morfologicky odlišná); b) překlad pomocí verbonominální vazby a c) překlad pomocí opisu (kam řadíme případy odstranění slovesa, případy transpozic a překladů pomocí neverbálních prvků či případy změny/odstranění struktury). Překlady patřící do skupin a) a c) budeme klasifikovat jako implicitaci a překlady patřící do skupiny b) jako explicitaci.

Praktická část

7. Metodologický úvod praxe

V praktické části této diplomové práce se budeme zabývat kontrastivní analýzou verbonominálních vazeb (dále už jen VBN vazby) ve španělských a českých odborných textech. Budeme zkoumat španělské VBN vazby se slovesem *hacer* a s jeho synonymy v odborných textech a jejich respondenty v českých překladech.

Cílem našeho zkoumání je zjistit, jakými prostředky je překladatelé vyjadřují v českém jazyce. V případě synonym slovesa *hacer* se budeme také zabývat tím, zda čeští překladatelé zachovávají různá stylistická zbarvení. Naší hypotézou je, že v češtině bude častější překlad pomocí jednoduchého slovesa nebo nějakého opisu než překlad pomocí české VBN vazby, a to vzhledem k tomu, že čeština oproti španělštině preferuje implicitaci nad explicitaci a jazyk odborného textu je v češtině mnohem jednodušší a srozumitelnější (Dubský, 1984a: 15). Co se týče synonym slovesa *hacer*, očekáváme, že různá stylistická zbarvení budou v překladech spíše zachována.

Jak jsme již zmínili, předmětem našeho zkoumání budou vazby se slovesem *hacer* a s některými z jeho synonym. Budou to slovesa *efectuar*, *formalizar/formular*, *practicar*, *producir* a *realizar*. K výzkumu využijeme Český národní korpus (ČNK) a aplikaci KonText. V paralelním korpusu InterCorp v16 budeme hledat ve španělských právních textech EU, zápisech jednání Evropského parlamentu, žurnalistických textech EU a v jejich českých překladech. Abychom v těchto textech našli VBN vazby, použijeme následující tag, ve kterém vždy specifikujeme dané sloveso:

```
[lemma="xxx"][word=".*"][tag="N."].
```

Jsme si vědomi toho, že tag se nedá sestavit dokonale tak, aby pokaždé našel jen VBN vazby, proto poté vždy ze seznamu výsledků vyřadíme ty případy, které nevyhovují našemu výzkumu. Dále také pro usnadnění budeme brát v potaz jen ty případy, které vyhovují klasickému modelu *sloveso + syntagma*. Ze všech konečných výsledků pak vypracujeme grafy, abychom měli přehled, jakými prostředky překladatelé španělské vazby do češtiny překládali a jak jsou procentuálně zastoupeny, a nakonec také vypracujeme tabulky se všemi ekvivalenty vazeb. V rámci teoretické části jsme stanovili tři možné kategorie překladových prostředků, a těmi jsou: sloveso, které zachovává sémantiku syntagmatu, VBN vazba a opis. V rámci jednotlivých kategorií budeme

zkoumat individuální případy, k nimž vždy uvedeme příklady z korpusu, a pokusíme se je kontrastivně analyzovat z hlediska motivů pro využití VBN vazby ve španělském jazyce a její nahraditelnosti jiným prostředkem, a pak také z hlediska prostředků využitých k překladu do češtiny a motivů pro jejich výběr či z hlediska zachování různých stylistických variací.

8. Vazby se slovesem *hacer*

Sloveso *hacer* je samozřejmě jedním z těch nejběžnějších a nejzákladnějších, které vstupuje do tohoto typu vazeb. Chtěli jsme mu tedy věnovat pozornost jako prvnímu, protože jsme očekávali největší počet a rozmanitost výsledků. Nakonec to výsledky, které jsme v korpusu pomocí použitého tagu našli, potvrdily. Obdrželi jsme celkem 726 výskytů, které našemu dotazu nějakým způsobem odpovídaly, avšak nejdříve jsme museli vyřadit případy, kde se ve skutečnosti nejednalo o VBN vazbu (např. *hace unos meses, se hizo de tapadillo, hace falta prudencia*, atd.) a také případy, které neodpovídaly základnímu modelu, který jsme si stanovili. Poté jsme byli z korpusu schopni extrahovat celkem 233 výskytů VBN vazby se slovesem *hacer*.

8.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu

Ve 42 % případů (tedy 98 celkových výskytů) bylo v českém překladu použito pouze jednoduché sloveso. To je téměř polovina případů, což se nejdříve může zdát překvapivé, ale ve světle toho, že čeština oproti španělštině mnohem více preferuje implicitaci, jak jsme již výše zmínili, je to naprosto logické.

Prvním příkladem je vazba *hacer una petición*, která se v našich výsledcích objevila dvakrát a v obou případech byla přeložena jednoduchým slovesem. Byla to slovesa *požádat* ([1]) a *apelovat* ([2]).

[1] Quiero **hacer una petición** a la Comisión: (...)

Chtěla bych **požádat** Komisi, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Luisy Fernandy Rudi Ubeda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2007, překladatel neznámý)

[2] (...) a este respecto sí tengo que **hacer una petición** explícita a la Comisión:
(...)

V tomto ohledu musím přímo **apelovat** na Komisi.

(ze zápisu diskusního příspěvku Raüla Romeva i Rueda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu února roku 2010, překladatel neznámý)

Ve španělštině je zde volba VBN vazby stylisticky přirozená, a také umožňuje sofistikovanější modifikaci. Navíc sloveso *peticionar*, které by se dalo místo vazby

použit, se podle slovníku RAE mnohem častěji využívá v zemích Latinské Ameriky. V češtině překladatel dle našeho názoru zcela oprávněně volil cestu implicitace a použil jednoduché sloveso, které v kontextu překladu plní všechny potřebné funkce a vyjadřuje myšlenku stručnou a jasnou formou, která je pro náš jazyk typičtější a zní přirozeněji.

Další vazbou, která se výsledcích objevila třikrát, je vazba *hacer una llamada*. Ve dvou případech byla přeložena pomocí slovesa *vyzvat* ([3]) a v jednom případě pomocí slovesa *požadovat* ([4]).

- [3] (...) que **haga una llamada** a los Gobiernos nacionales, que haga una llamada al Consejo (...)

(...) aby **vyzvala** vnitrostátní vlády a Radu, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Luisy Fernandy Rudi Ubeda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2007, překladatel neznámý)

- [4] **Hace una llamada** para un mercado energético más justo para las renovables, (...)

Autorka ve zprávě také **požaduje** rovné podmínky pro obnovitelné zdroje na energetickém trhu (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Davida Hammersteina v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2007, překladatel neznámý)

Zde můžeme vidět velmi podobný případ, kdy španělština volí přesnější a explicitnější vyjádření před jednoduchým slovesem *llamar*, které by v tomto případě ani správně nevyjádřilo zamýšlený význam, zatímco český překladatel opět volí stručnější, vhodnější variantu.

Zvláštním případem byla vazba *hacer una inyección*, která byla přeložena pomocí slovesa *vložit* ([5]).

- [5] En mi opinión, ha actuado correctamente cuando **ha hecho** estas **inyecciones** de liquidez, (...)

Podle mého názoru se zachovala správně, když **vložila** likviditu, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Cristobala Montoro Romero v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2007, překladatel neznámý)

Nejprve jsme váhali, zda se v českém překladu jedná o VBN vazbu či nikoliv, protože se jí formálně velmi podobá, avšak po detailnějším přezkoumání je vazba syntakticky

odlišná. Zatímco ve španělštině je *de liquidez* přívlastek neshodný, který by se dal ze sdělení vypustit, aniž by se věta stala agramatickou, v češtině *likviditu* vystupuje jako předmět, který vypustit nelze, a je třeba ho vyjádřit. Tento případ je ukázkovým příkladem toho, jak španělština využívá VBN vazeb k tomu, aby sdělení modifikovala a explicitovala (i přesto že by mohla využít slovesa *inyeccionar*), zatímco čeština volí co nejkratší a nejsrozumitelnější řešení.

Vazba *hacer un análisis* se v korpusu objevila celkem třikrát, z čehož ve dvou případech byla přeložena pomocí jednoduchého slovesa, v posledním případě pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.). V příkladu [6] to bylo sloveso *analizar* a v příkladu [7] sloveso *rozebrat*.

[6] (...) **hacemos un análisis** de cuál ha sido la evolución de la inflación y de los instrumentos, entre otros, de la política monetaria.

(...) **analyzujeme** mimo jiné vývoj inflace a nástrojů měnové politiky.
(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

[7] Ya la señora Ayala **ha hecho un análisis** muy exhaustivo de todos los acuerdos, (...)

Paní Ayalaová již všechny dohody podrobně **rozebrala**.
(ze zápisu diskusního příspěvku Izaskun Bilbao Barandica v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu července roku 2010, překladatel neznámý)

Ve španělštině se opět setkáváme s VBN vazbou, přestože v tomto případě bychom ji mohly zaměnit za sloveso *analizar*, které by v textu či projevu plnilo svou funkci stejně dobře. Zde se nejspíše jedná o stylistický záměr. V češtině naopak překladatel věty znovu zjednodušil, aby byly srozumitelnější.

Následující vazba byla v korpusu poměrně hojně zastoupená. Byla to vazba *hacer un llamamiento* a objevila se v textech celkem dvacetkrát. Ve 2 případech byla v překladu použita VBN vazba (viz kapitola 8.2.) a v 18 případech byla přeložena pouze pomocí jednoduchého slovesa. Těmito slovesy byly: *vyzývat* ([8]), *vyzvat* ([9]), *požadovat* ([10]), *apelovat* ([11]), *nabádat* ([12]) a *vybídnout* ([13]).

[8] Desde aquí, para terminar, señor Presidente, **hago un llamamiento** al Consejo (...)

Na závěr proto, pane předsedající, **vyzývám** Radu, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Aleja Vidal v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2007, překladatel neznámý)

- [9] La que tiene España es, al menos, igual de importante y, por tanto, aprovecho aquí para **hacer un llamamiento** al Gobierno español (...)

Španělská vina je minimálně stejně velká, a proto využívám této příležitosti, abych **vyzval** španělskou vládu (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Raüla Romeva i Rueda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu února roku 2009, překladatel neznámý)

- [10] (...) y **ha hecho** reiterados **llamamientos** en favor de medidas en esta dirección, (...)

(...) a opakovaně **požadoval** opatření v tomto směru, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2010, překladatel neznámý)

- [11] Y **hago un llamamiento** a los gobiernos (...)

Apeluji na ty vlády, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Antonia Masip Hidalgo v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

- [12] (...), pero **hacemos un llamamiento** a esta Cámara (...)

Nicméně **nabádáme** zástupce tohoto Parlamentu, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Luise Yañeze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu února roku 2009, překladatel neznámý)

- [13] Ustedes, en su Comunicación sobre la Nueva Agenda Social, **hicieron un llamamiento**, una vez más, a los Estados miembros, (...)

Ve svém sdělení o obnovené sociální agendě jste znovu **vybídli** členské státy, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Alejandra Cercase v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2009, překladatel neznámý)

Ve španělštině se může jednat opět hlavně o snahu stylisticky vyhranit text/projev, ale i správně postihnout zamýšlený význam. Stejně jako u vazby *hacer una llamada* (viz výše) by zde jednoduché sloveso *llamar* nebylo dostatečně výstižné. V češtině si v těchto případech překladatel znovu vystačil s jedním slovesem.

Vazba *hacer una pregunta* se v korpusu objevila celkem šestkrát a tentokrát převažoval překlad pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.). Pouze ve 2 případech překladatel zvolil cestu implicitace a použil jen jednoduché sloveso *zeptat se* [14].

[14] Señor Presidente, intervengo ahora en nombre del señor Navarro y me gustaría, a continuación, poder **hacer una pregunta**, (...)

Vážený pane předsedající, rád bych nejdříve hovořil jménem pana Navarra a následně **se zeptal** (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Josua Ortuondo Larrea v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2007, překladatel neznámý)

Zde by bylo ve španělštině zcela možné zaměnit VBN vazbu za sloveso *preguntar* a význam by se nijak nezměnil, tudíž se se domníváme, že se jedná o stylistický záměr. V češtině se překladatel rozhodl sdělení zjednodušit.

Další vazbou, která se ve výsledcích objevila dvakrát, je vazba *hacer un sacrificio*. V jednom případě byla přeložena opisem (viz kapitola 8.3.) a v druhém případě pomocí jednoduchého slovesa *obětovat* ([15]).

[15] (...), aquellos que ratificaron el Tratado Constitucional, que **hemos hecho el sacrificio** de prescindir de él para lograr la unanimidad, (...)

(...), kteří ratifikovali ústavní smlouvu, kterou jsme **obětovali** v zájmu dosažení jednomyslného hlasování, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Enriqueho Baróna Crespo v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2007, překladatel neznámý)

Dle našeho názoru by zde bylo zcela možné vypustit rozvíjející přívlastek *de prescindir* a zaměnit VBN vazbu za sloveso *sacrificar* bez ztráty jakéhokoliv významu, tudíž tento případ opět řadíme k těm, kdy se nejspíše jedná o stylistický záměr. V češtině to překladatel dokazuje tím, že volí jednoduché sloveso, aniž by se tak z původního sdělení cokoliv vytratilo.

Vazba *hacer un esfuerzo* je další, která se v korpusu objevovala velmi často, a to hned ve 28 případech. Většinou byla do češtiny přeložena pomocí nějaké VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a v několika případech také pomocí opisu (viz kapitola 8.3.). Celkem v 8 případech bylo k překladu využito jednoduchého slovesa, a tím bylo buď sloveso *snažit se* ([16]), sloveso *usilovat* ([17]) nebo sloveso *pracovat* ([18]).

- [16] Por eso creo que es clave que **hagamos un esfuerzo**, como propone el Sr. Leinen en su informe, (...)

Domnívám se proto, že je nesmírně důležité, abychom **se** ze všech sil **snažili**, jak ve své zprávě navrhuje pan Leinen, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Carlose Carnera Gonzáleze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2007, překladatel neznámý)

- [17] (...) y creo que ahí la Comisión debe **hacer un esfuerzo** para que este tema no se siga repitiendo.

(...) a já se domnívám, že zde by Komise měla **usilovat** o to, aby tato věc přestala být problémem.

(ze zápisu diskusního příspěvku Carmen Fraga Estévez v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu července roku 2008, překladatel neznámý)

- [18] La Unión Europea debe, por tanto, **hacer el esfuerzo** de establecer una estrategia eficaz de cooperación al desarrollo (...)

Evropská unie proto musí **pracovat** na zavedení účinné strategie rozvojové spolupráce, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Santiaga Fisase Ayxela v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2011, překladatel neznámý)

V tomto případě by se ve španělštině dalo využít např. slovesa *esforzarse* či slovesa *tratar de*, avšak dle našeho názoru je zde využití VBN vazby pravděpodobně stylisticky nejvhodnější. Odpovídá tomu i fakt, že překladatelé v češtině často využívali ustálené vazby *vyvinout/vynaložit úsilí*, a jen v několika málo případech, jako jsou ty, které jsme si ukázali zde, volili cestu implicitace a použili jednoduché slovo.

Dalším zajímavým případem byla vazba *hacer una consideración*. V korpusu se objevila čtyřikrát, jednou byla přeložena VBN vazbou (viz kapitola 8.2.), jednou opisem (viz kapitola 8.3.) a dvakrát jednoduchým slovesem. V jednom případě to bylo sloveso *poukázat* ([19]) a v druhém případě sloveso *zmínit* ([20]).

- [19] Quiero empezar por **hacer** cuatro **consideraciones** que me parecen fundamentales a la hora de abordar el problema.

Začnu tím, že **poukážu** na čtyři body, které, jak věřím, jsou při řešení tohoto problému zásadní.

(ze zápisu diskusního příspěvku Pilar del Castillo Vera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

[20] **Haré cuatro consideraciones.**

Chci **zmínit** čtyři věci.

(ze zápisu diskusního příspěvku Francisca Josého Millána Mona v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2011, překladatel neznámý)

Znovu jsme se setkali s případem, u kterého jsme trochu váhali. Na první pohled se zde opět může zdát, že v češtině by se teoreticky mohlo jednat o VBN vazby, protože se více či méně formálně podobají. Ale vzhledem k syntaxi stejně jako u případu [5] se dle našeho názoru o VBN vazby v češtině nejedná. Ve španělštině bylo však této vazby využito velmi efektivně. Přestože bychom mohli použít sloveso *considerar*, museli bychom pak použít také výplňkové slovo jako například *considerar cuatro puntos* nebo *cuatro veces*, což funkci jistě plní, ale stylisticky je v tomto případě použití VBN vazby mnohem elegantnější. Překladatelovo řešení v češtině opět funguje s v souladu s tím, co je pro náš jazyk přirozenější.

Vazba *hacer una reflexión* se v našich výsledcích objevila osmkrát, z toho ve dvou případech byla přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a v dalších dvou případech pomocí opisu (viz kapitola 8.3.). Ve zbylých čtyřech případech se jednalo o překlad pomocí jednoduchého slovesa, a těmito slovesy byly: *zmínit* ([21]), *zahrnovat* ([22]), *zajímat se* ([23]) a *probrat* ([24]).

[21] Pero **hago una reflexión**, porque me parece importante para el futuro.

Avšak musím se **zmínit** ještě o jedné věci, která je, myslím, pro budoucnost důležitá.

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodríguez Zapatera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2007, překladatel neznámý)

[22] Pero también **hace una reflexión** importante sobre la importancia (...)

Zahrnuje však i hodnocení některých významných faktorů, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Gabriela Mato Adrovera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2009, překladatel neznámý)

- [23] Dicho esto, de cara a las elecciones conviene **hacer una reflexión** seria sobre lo que le ha acontecido en este país centroamericano.

Tím chci říci, že bychom **se** s ohledem na nadcházející volby měli seriózně **zajímat** o to, co se v této středoamerické zemi vlastně stalo.

(ze zápisu diskusního příspěvku Carlose Josého Iturgaiz Angula v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2009, překladatel neznámý)

- [24] Quiero **hacer tres reflexiones** sobre tres puntos que se consideran en el informe.

Chtěl bych **probrat** tři témata, kterými se zpráva zabývá.

(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2010, překladatel neznámý)

Zde se ve španělštině jedná o případ, kdy by jednoduché sloveso *reflexionar* zřejmě nebylo vhodné použít z toho důvodu, že VBN vazba se snadněji modifikuje a věta/promluva pak nepůsobí tak kostrbatě. V češtině se s takovým problémem překladatel při použití jednoduchého slovesa nepotýkal, avšak chtěli bychom zmínit, že ani jedno z českých překladatelských řešení zcela úplně nepostihuje původní španělský význam „zamyslet se nad něčím zpětně“.

Následující vazba se v korpusu objevila třikrát a ve všech případech byla přeložena jednoduchým slovesem. Byla to vazba *hacer un uso* a v češtině překladatelé volili slovesa jako *využívat* ([25]) a *vyměňovat* ([26]).

- [25] (...), en la que la Comisión **hará** pleno **uso** de las nuevas posibilidades que brinda el Tratado, (...)

(...), v jejímž rámci **bude** Komise plně **využívat** nové možnosti, které jí dává Smlouva, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Manuela Barrosa v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel neznámý)

- [26] Por último, es preciso que los Estados miembros y todas las instituciones competentes **hagan un uso** eficaz del intercambio de buenas prácticas, (...)

A konečně je důležité, aby si členské státy a všechny kompetentní instituce efektivně **vyměňovaly** osvědčené postupy, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Mikela Iruja Amezaga v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2008, překladatel neznámý)

Španělština by zde mohla využít sloves *usar* či *utilizar*, ale využití VBN vazby je v tomto případě dle našeho názoru podmíněno potřebou dále rozvést a modifikovat výpověď, což tato vazba umožňuje o něco snadněji, jak můžeme pozorovat na rozvíjejících přívlastcích, které jsou v příkladech podtrženy. Co se týče českého překladu, na příkladu [25] není nic neobvyklého, ale na příkladu [26] se může zdát zvláštní, proč překladatel použil právě sloveso *vyměňovat*. Když se podíváme na rozvíjející přívlastky, zjistíme, že překladatel převzal význam z neshodného přívlastku *del intercambio*.

S vazbou *hacer un hincapié* jsme se v korpusu setkali šestkrát. Ve 3 případech z toho byla přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a v těch zbylých překladatelé volili jednoduchá slovesa jako *považovat* ([27]), *soustrědit se* ([28]) a *zaměřit se* ([29]).

- [27] Los socialistas españoles **hacemos** especial **hincapié** en la protección y en la atención a los menores, (...)

My, španělští socialisté, **považujeme** za mimořádně důležité, aby bylo dobře postaráno o nezletilé osoby a aby jim byla poskytnuta ochrana.
(ze zápisu diskusního příspěvku Javiera Morena Sáncheze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu června roku 2008, překladatel neznámý)

- [28] (...) las dos grandes cuestiones en las que **ha hecho** especial **hincapié** el Presidente de la Comisión.

(...) dvě hlavní témata, na která **se** musí předseda Komise zejména **soustrědit**.
(ze zápisu diskusního příspěvku Jaimeho Mayor Orejy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2009, překladatel neznámý)

- [29] Dentro del sector industrial debemos **hacer** especial **hincapié** en los sectores con mayor capacidad de arrastre, (...)

V rámci průmyslového odvětví **se** musíme zvláště **zaměřit** na nejsilnější odvětví, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto případě ve španělštině neexistuje žádné sloveso **hincapiar*, které by se dalo použít. Avšak existují jiná synonyma jako např. *destacar*, *subrayar* či *resaltar*. V češtině překladatelská řešení, která vidíme na těchto příkladech, plní všechny funkce.

Další vazba se v korpusu objevila dvakrát, a byla to vazba *hacer una revisión*. V obou případech byla přeložena pomocí jednoho slovesa. Těmito slovesy byly: *prezkoumat* ([30]) a *revidovat* ([31]).

[30] (...), de que la Comisión Europea **haga una revisión** crítica sobre qué tipo de grado de cumplimiento se está realizando en materia de seguridad aérea, (...)

(...), aby Evropská komise kriticky **přezkoumala** dodržování letecké bezpečnosti, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Willyho Meyera Pleite v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2008, překladatel neznámý)

[31] (...), en este preciso momento en el que **estamos haciendo la revisión** de las redes transeuropeas de transporte en Europa, (...)

(...), a že bychom to proto právě nyní, kdy **revidujeme** transevropské dopravní sítě v Evropě, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Inés Ayala Sender v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2011, překladatel neznámý)

V tomto případě bychom vazbu mohli nahradit slovesem *revisar*. Volba VBN vazby je zde tedy nejspíš stylisticky podmíněná. V češtině překladatel chytře využil derivovaného slovesa *přezkoumat*, které díky derivaci nabývá nového významu, čímž umožňuje popsat některé skutečnosti mnohem přesněji. V druhém případě navíc překladatel využil výpůjčky, která pochází z latiny a která je základem i původního španělského výrazu, tudíž zde perfektně funguje.

Vazba *hacer un favor* se v korpusu vyskytla ve 3 případech, z nichž v jednom byla přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a v těch zbylých pomocí jednoho slovesa. V příkladu [32] to bylo sloveso *nepomáhat* a v příkladu [33] sloveso *neprospívat*.

[32] (...), con lo cual **hacemos un flaco favor** a la lucha antiterrorista y a la protección de las libertades.

(...), což příliš **nepomáhá** boji proti terorismu či ochraně svobod.

(ze zápisu diskusního příspěvku Bárbarý Dührkop v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2008, překladatel neznámý)

[33] (...) me parece que condicionar una a la otra es **hacer un flaco favor** a lo que estábamos comentando (...)

Zdá se mi, že podmiňovat jedno druhým **neprospívá** tomu, o čem stále diskutujeme, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Raüla Romeva i Ruedy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

K této španělské vazbě existuje sice základní sloveso *favorecer*, ale slovník RAE uvádí také synonyma jako např. *ayudar* nebo *beneficiar*, ale ze stylistického hlediska je opět využití VBN vazby žádoucí. Čeští překladatelé v tomto případě řešili situaci tak, že sloveso dali do záporu, čímž vyjádřili význam shodného přívlastku *flaco*, a mohli tak efektivně využít jednoho slovesa k překladu celé vazby.

Vazba *hacer una recomendación* se v korpusu objevila dvakrát. Jednou byla přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a podruhé jedním slovesem, kterým bylo sloveso *doporučit* ([34]).

[34]³ Finalmente, el señor Sterckx nos **hace una recomendación** a los españoles:
(...)

Pan Sterckx nám jako Španělům **doporučil**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Luise de Grandes Pascuala v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2008, překladatel neznámý)

V tomto případě bychom ve španělštině mohli použít sloveso *recomendar*, záměr byl tedy nejspíše čistě stylistický. V češtině opět překladateli stačilo jedno jednoduché sloveso.

Dále jsme se v korpusu mohli setkat hned se 7 případy výskytu vazby *hacer un trabajo*, která ve valné většině byla přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.). Pouze v jednom případě český překladatel použil sloveso *pracovat* ([35]).

[35] (...) sólo quiero destacar la importancia de que la Comisión **haya hecho un trabajo** rápido y eficaz, (...)

(...) chci pouze zdůraznit, jak je důležité, že Komise **pracuje** rychle a účinně
(...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Ramóna Jáuregui Atonda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

³ Přepisy příkladů z korpusu jsou doložené včetně chyb. Zde zřejmě došlo k překlepu ve jménech.

I zde mohl španělský mluvčí/autor textu využít slovesa *trabajar*, ale pravděpodobně ze stylistických důvodů a možná i z důvodů snazší modifikace se rozhodl pro VBN vazbu. Český překladatel nakonec opět volil cestu implicitace a stručnějšího vyjádření.

Vazba *hacer una mención* se v korpusu objevila v 5 případech a pokaždé byla přeložena pouze jednoduchým slovesem. Těmito slovesy byly: *zmínit* ([36]), *poukázat* ([37]) a *uvést* ([38]).

[36] Quería **hacer una mención** especial a la intervención del señor Rogalski.

Rád bych **zmínil** zejména vystoupení pana Rogalskiho.

(ze zápisu diskusního příspěvku Antonia Lópeze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

[37] En ese sentido, la Comisión de Cultura **hizo una mención** muy específica de uno de esos problemas (...)

Výbor pro kulturu v této souvislosti **poukázal** na jeden velmi konkrétní problém, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Ignasiho Guardanse Cambó v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

[38] (...) tema al que ustedes han hecho alusión en sus intervenciones y al que, desde luego, **hace** claramente **mención** el informe de la señora Oomen-Ruijten (...)

(...) téma, které bylo zmiňováno v mnoha projevech a které **je** jasně **uvedeno** ve zprávě paní Oomen – Ruijtenové (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu února roku 2010, překladatel neznámý)

K této vazbě ve španělštině existuje jako ekvivalent jednoduché sloveso *mencionar*, avšak v těchto případech je dle našeho názoru využití VBN vazby žádoucí z hlediska jak stylistického, tak ale také z hlediska snazší modifikace. V češtině opět překladatelé volili jednoduchá slovesa.

Další vazbou, která se v korpusu objevila pětkrát, je vazba *hacer una referencia*. Ve všech případech byla přeložena pomocí jednoho slovesa. Narazili jsme na slovesa jako *zmínit* ([39]), *hovořit* ([40]), *vyjadřovat se* ([41]) a *poukázat* ([42]).

[39] (...), me gustaría **hacer una referencia** a los sectores frágiles como el del ovino, (...)

Musím **zmínit** křehká odvětví, například odvětví chovu ovcí, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Esther Herranz García v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2008, překladatel neznámý)

[40] (...), y aquí voy a **hacer una referencia** al Banco Central.

(...), a v této souvislosti **budu hovořit** o Evropské centrální bance.
(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Manuela García v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

[41] **Haré alguna referencia** a los temas más importantes, empezando por el señor
Daul.

Budu se vyjadřovat k nejdůležitějším věcem a začnu u pana Daula.
(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodríguez Zapatera v rámci
jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel
neznámý)

[42] (...), implemente quería **hacer una referencia** a algunas intervenciones, (...)

(...), zásadě jsem chtěl **poukázat** na některé ojedinělé vstupy jiných zemí, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodríguez Zapatera v rámci
jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel
neznámý)

Zde bychom ve španělštině mohli použít sloveso *referenciar*, která by funkci plnilo ve stejné míře, jako VBN vazba, kterou španělský mluvčí/autor textu použil. Motiv pro její využití byl zřejmě opět stylistického rázu. V češtině zřejmě neexistuje stoprocentní ustálený ekvivalent v podobě VBN vazby, který by přesně zachoval původní význam, a i proto zřejmě překladatel volil jednodušší cestu a přeložil vazbu pomocí jednoho slovesa.

Vazba *hacer una actividad* se v korpusu objevila dvakrát. Jednou byla přeložena opisem (viz kapitola 8.3.) a jednou jednoduchým slovesem *působit* ([43]).

[43] (...), veintitrés millones de pequeñas y medianas empresas **hacen su actividad**
en el territorio de la Unión, (...)

(...), že v EU **působí** přibližně 23 milionů malých a středních podniků, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Juana Fraile Cantóna v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

V tomto případě ve španělštině nelze použít sloveso *actuar*, které má poněkud odlišný význam. Mohli bychom použít synonymum jako např. *operar*, ale ani to dle našeho názoru zcela nevystihuje význam, který v tomto kontextu chceme vyjádřit. Použití VBN vazby jde zde tak pravděpodobně podmíněno potřebou popsat přesněji určitý úsek reality. V češtině překladatel zvolil jednoduché sloveso *působit*, které v tomto kontextu velmi dobře funguje.

Dále jsme se v korpusu setkali s vazbou *hacer una evaluación*, a to ve 4 případech. Dvakrát byla přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a dvakrát pomocí jednoduchých sloves *posoudit* ([44]) a *zhodnotit* ([45]).

[44] (...), y que nos va a permitir **hacer una evaluación** del estado de la justicia internacional (...)

(...) a umožní nám **posoudit** stav mezinárodní spravedlnosti (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

[45] En todo caso, la Presidencia hará una declaración apoyando a la Corte Penal y **hará una evaluación**, también, de lo que ha supuesto esta Corte Penal.

V každém případě předsednictví vydá prohlášení na podporu tohoto trestního soudu a zároveň **zhodnotí**, co trestní soud znamenal.
(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

Sloveso *evaluar* by ve španělštině dle našeho názoru bylo v tomto kontextu dostačující, tudíž se zřejmě jedná o další případ, kdy využití VBN vazby bylo motivováno především stylistickými faktory. V češtině jednoduchá slovesa, která byla v překladu využita, v tomto kontextu plní funkci dostatečně.

Vazba *hacer un seguimiento* se v korpusu objevila celkem sedmkrát, a kromě jednoho případu, kdy překladatel zvolil opis (viz kapitola 8.3.), byla vždy přeložena jedním slovesem. Nejčastěji to bylo sloveso *sledovat* ([46]), a pak také slovesa *monitorovat* ([47]) a *kontrolovat* ([48]).

[46] (...), que el Parlamento nombre un ponente para evaluar y **hacer un seguimiento** de las políticas de desarrollo (...)

(...), aby Parlament jmenoval mluvčího, který bude hodnotit a **sledovat** rozvojové politiky, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Enriqueho Guerrera Saloma v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

[47] (...) pleno apoyo tanto a esta negociación como a la necesidad de continuar y de **hacer un seguimiento** efectivo por parte del Parlamento de esta negociación.

(...) plně podporujeme jak tato jednání, tak potřebu jejich pokračování a to, že by Parlament měl tato jednání účinně **monitorovat**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Ignasiho Guardanse Cambó v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2009, překladatel neznámý)

[48] No solamente hay que **hacer un seguimiento** de la pesca ilegal a través de los TAC y cuotas, (...)

Nejenže je třeba nezákonné rybolovné činnosti **kontrolovat** prostřednictvím celkových povolitelných úlovků a kvót, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Josefy Andrés Barea v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2010, překladatel neznámý)

Místo jednoduchého slovesa *seguir* by dle slovníku RAE v tomto kontextu vyhovovala spíše synonyma jako např. *controlar*, *supervisor* či *inspeccionar*, ale autor textu zde opět pravděpodobně z důvodů jednodušší modifikace či stylizace textu použil danou VBN vazbu. Čeští překladatelé použili jednoduchá slovesa, která zde plní funkci dostatečně.

Vazba *hacer una aclaración* se v korpusu vyskytla dvakrát a v obou případech byla přeložena jednoduchým slovesem. Těmito slovesy byly: *objasnit* ([49]) a *upřesnit* ([50]).

[49] Deseo **hacer una aclaración**.

Rád bych zde **objasnil** jednu věc.

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodrigueze Zapatera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel neznámý)

[50] Querría **hacer** alguna **aclaración** en relación con lo que ha dicho la señora Lichtenberger de los puertos.

Chtěla bych jen **upřesnit** některé věci, které řekla paní Lichtenbergerová o přístavech.

(ze zápisu diskusního příspěvku Inés Ayala Sender v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu července roku 2010, překladatel neznámý)

Znovu se setkáváme s případem, kdy by ve španělštině stačilo sloveso *aclarar*, ale pravděpodobně z důvodu stylizace se autor rozhodl pro VBN vazbu. V češtině překladatelé opět upřednostnili jít stručnější cestou.

Další vazbou, která se v korpusu vyskytla třikrát, byla vazba *hacer una apuesta*. Ve dvou případech byla přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a v jednom případě pomocí jednoduchého slovesa *spoléhat* ([51]).

[51] Lo resumiría diciendo que la Unión Europea, en lo económico, debe **hacer una apuesta** por sí misma; (...)

Souhmně bych to vyjádřil tak, že Evropská unie musí v oblasti ekonomiky **spoléhat** sama na sebe.

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodríguez Zapatera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel neznámý)

Ve španělštině bychom zde mohli použít sloveso *apostar*, avšak ze stylistického hlediska je využití VBN vazby nejspíše vhodnější. Českému překladateli by se mohlo zdát, že VBN vazba *uzavřít sázku* se zde sama nabízí, avšak v tomto kontextu významově úplně nevyhovuje potřebám překladu. Jedná se zde spíše o význam „vsadit na něco/někoho“ ve smyslu „spoléhat“, přesně jako předvedl překladatel textu v příkladu [51] tím, že použil právě sloveso *spoléhat*.

U všech ostatních vazeb, které se v korpusu vyskytly a byly přeloženy pouze jedním slovesem, už se týkalo o jednotlivé výskyty, které se ve většině případů nijak nelišily od příkladů, které jsme již uvedli. Zmíníme jen jeden případ, který nám přišel něčím zajímavý: vazba *hacer un phasing out* ([52]).

[52] De hecho, el Banco Central Europeo **está haciendo un phasing out** de esos estímulos, (...)

Evropská centrální banka totiž tyto stimuly postupně utlumuje, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2010, překladatel neznámý)

Na tomto příkladu nám přišlo zajímavé, že originál využívá výpůjčky, která se však v překladu nedochovala. Český překladatel použil jednoduché české sloveso, aby výsledný text působil co nejpřirozeněji. Další zajímavostí je, že je tato vazba poměrně dost povahově-dějově zatížená. Samotný tvar slovesa *hacer* zde naznačuje průběh, ale i u výpůjčky z angličtiny se významově jedná o něco, co probíhá postupně. To je v překladu zachováno právě pomocí adverbia *postupně*.

U zbylých výskytů v korpusu si dovolíme už jen uvést výčet vazeb a jejich odpovídajících překladů. Jednalo se o vazby:

hacer una anotación – upozornit, *hacer una apelación* – vyžadovat, *hacer una aportación* – přispívat, *hacer una aproximación* – pochopit, *hacer un balance* – zhodnotit, *hacer una constatación* – zjistit, *no hacer una cuentas* – nekalkulovat, *hacer una distinción* – rozlišit, *hacer un examen* – revidovat, *hacer una explicación* – objasňovat, *hacer un inciso* – zmínit, *hacer una labor* – zlepšovat, *hacer una lectura* – interpretovat, *hacer una matización* – uvést, *hacer una observación* – zmínit, *hacer un pago* – platit, *hacer una precisión* – vyjasnit, *hacer una proclamación* – vyhlásit, *hacer una puntualización* – upozornit a *hacer una valoración* – vysvětlit.

8.2. Překlady pomocí VBN vazby

Ve 44 % případů (tedy celkem 103 výskytů) byla v českém překladu použita VBN vazba. Opět se jedná téměř o polovinu výskytů, a tentokrát je to dokonce o něco málo více než v prvním případě, kdy jsme rozebírali překlady pomocí jednoho slovesa. Můžeme očekávat, že se bude jednat především o vazby, které se v češtině více či méně ustálily.

Vazba *hacer un análisis* byla v jednom případě ze tří přeložena VBN vazbou (pro zbylé případy viz kapitola 8.1.). Byla to vazba *dělat analýzu* ([53]).

- [53] (...), pero todavía yo creo que es pronto para **hacer un análisis** definitivo, (...)
(...), avšak stále se domnívám, že je velmi předčasné, abychom **dělali** konečnou **analýzu**, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2007, překladatel neznámý)

Ve španělštině se zde jedná o stejný případ, který jsme již zmiňovali v kapitole 8.1., kdy by bylo zcela možné použít sloveso *analizar*, ale zasáhl zde zřejmě stylistický záměr.

Avšak český překladatel v tomto případě na rozdíl od předchozích použil VBN vazbu. Domníváme se, že zde je to podmíněno tím, jak je vazba v originále modifikována a potřebou tuto modifikaci nějak přenést do cílového textu.

I o vazbě *hacer un llamamiento* jsme se zmiňovali v předchozí kapitole. Z celkových dvaceti výskytů byla pouze dvakrát přeložena pomocí VBN vazby, a těmito vazbami byly *vyjádřit naději* ([54]) a *přednést výzvu* ([55]).

- [54] Finalmente, para terminar, quería **hacer un llamamiento** para que esta Agencia se desarrolle sin colisionar con el organismo Eurocontrol.

Závěrem bych ráda **vyjádřila naději**, že se tato agentura bude rozvíjet bez kolizí s organizací Eurokontrol.

(ze zápisu diskusního příspěvku Inés Ayala Sender v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2007, překladatel neznámý)

- [55] (...) y por eso, en este minuto, quisiera **hacer un llamamiento**, (...)

(...), a proto bych chtěla využít této minuty a **přednést výzvu**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Rosy Estaràs Ferragut v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2011, překladatel neznámý)

Zde se ve španělštině jedná nejspíše hlavně o záměr vyjádřit myšlenku co nejjasněji, protože obvyčejné sloveso *llamar* by zde významově nestačilo. Důvody, proč se právě v těchto případech čeští překladatelé rozhodli použít VBN vazbu, jsou nejasné, ale dle našeho názoru se zde v češtině jedná o stylistický záměr.

Další vazbou, kterou jsme již v kapitole 8.1. zmiňovali, je vazba *hacer una pregunta*. Ta se v korpusu objevila celkem šestkrát a hned ve čtyřech případech byla přeložena pomocí VBN vazby, jimiž byly vazby *klást otázku* ([56]) a *položít otázku* ([57]).

- [56] (...), a quien ya le **hecho** muchas **preguntas** sobre temas parecidos⁴.

(...), kterému jsem již mnohokrát **kladl otázky** v podobných souvislostech.

(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2007, překladatel neznámý)

- [57] (...) el Parlamento tiene que **hacer una pregunta** oral a las otras dos Instituciones (...)

⁴ Přepisy příkladů z korpusu jsou doložené včetně chyb. Zde chybí pomocné sloveso *haber* ve tvaru *he*.

(...) Parlament musí dalším dvěma orgánům EU **položit otázku** k ústnímu zodpovězení, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Eider Gardiazábal Rubial v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu června roku 2010, překladatel neznámý)

V prvním příkladě bychom mohli VBN vazbu nahradit slovesem *preguntar*, tudíž záměr použití vazby je zde pravděpodobně stylistického rázu, ale v druhém příkladě je již použití VBN vazby smysluplnější z hlediska snadnějšího vyjádření myšlenky. Stejně tak v českých překladech, v prvním případě je překlad pomocí VBN vazby nejspíše hlavně stylisticky motivován, avšak v druhém případě je její použití výhodnější pro snazší vyjádření původního významu.

Vazba *hacer un esfuerzo* byla v korpusu asi nejzastoupenější. Jak jsme již zmínili výše, ve výsledcích se vyskytla ve 28 případech, z nichž hned v 15 byla přeložena pomocí VBN vazby. Těmito vazbami byly *vyvinout úsilí* ([58]) a *vynaložit úsilí* ([59]).

[58] (...), ahora tenemos que **hacer un esfuerzo** para cubrir la labor de las decenas de pesqueros europeos que faenan en la zona.

(...), musíme nyní **vyvinout úsilí** k zabezpečení činnosti desítek evropských rybářských lodí působících v této oblasti.

(ze zápisu diskusního příspěvku Ricarda Cortés Lastra v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2009, překladatel neznámý)

[59] (...), todos tendremos que **hacer un esfuerzo** adicional, (...)

(...), že bude třeba **vynaložit** další **úsilí**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Salvadora Garriga Polleda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2009, překladatel neznámý)

Stejně jako u příkladů, které jsme uvedli v kapitole 8.1., i zde je využití VBN vazby ve španělštině vhodnější z hlediska snazší modifikace, ale i ze stylistických důvodů. Ostatně, jak jsme již zmínili, nasvědčuje tomu i množství případů, kdy čeští překladatelé volili zachovat původní ráz a využili VBN vazeb. Oba příklady demonstrují české VBN vazby, které jsou naprosto běžné a ustálené.

Vazba *hacer una consideración* je další, kterou jsme již zmínili. V korpusu se objevila celkem čtyřikrát a v jednom případě byla pro její překlad do češtiny použita VBN vazba *vznést dotaz* ([60]).

[60] Es verdad que **ha hecho una consideración** sobre cuál es el objetivo de ese gobierno económico, (...)

Vznesl jste dotaz, co je cílem takové správy a řízení hospodářských záležitostí, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodríguez Zapatera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel neznámý)

Stejně jako u již zmíněných příkladů s touto vazbou, i zde je ve španělštině využití VBN vazby mnohem výhodnější než volba jednoduchého slovesa *considerar*. U českého překladu by také šlo, jako v předchozích případech, využít pouhého slovesa, avšak v překladu byl zachován původní ráz.

Další vazba *hacer una reflexión* byla z celkových osmi případů přeložena VBN vazbou pouze ve dvou. Byly to vazby *uvést postřeh* ([61]) a *učinít poznámku* ([62]).

[61] Si me permiten, me gustaría **hacer** un par de **reflexiones**, (...)

Pokud dovolíte, **vedu** několik **postřehů**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Eider Gardiazábal Rubial v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2009, překladatel neznámý)

[62] Me detengo aquí, señora Presidenta, y después **haré** otras **reflexiones** en el segundo turno.

Zde nyní skončím, paní předsedající, a další **poznámky učiním** v příštím kole.

(ze zápisu diskusního příspěvku Agustína Díaze de Mera García Consuegry v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2010, překladatel neznámý)

I v těchto případech, stejně jako u těch zmíněných v kapitole 8.1., by jednoduché sloveso *reflexionar* potřebám mluvčího/autora textu spíše nevyhovovalo. Jak jsme již uvedli, VBN vazba se snáze modifikuje a věta pak lépe plyne. Zřejmě ze stejných důvodů byl v češtině zvolen explicitní překlad. V tomto případě se v překladu také podařilo o něco lépe postihnout původní význam vazby „zamyslet se nad něčím zpětně“, i když opět ne úplně stoprocentně.

O vazbě *hacer un hincapié* jsme se již také zmiňovali v kapitole 8.1. a řekli jsme si, že se v korpusu objevila šestkrát. Ve 3 případech z toho byla přeložena pomocí VBN vazby, a těmi byly vazby *klást důraz* ([63]) a *dát důraz* ([64]).

- [63] Y con ello me refiero a la pregunta de la señora Harms y el señor Cohn-Bendit, que **hacen** mucho **hincapié** en este aspecto.

Reaguji tak na otázku paní Harmsové a pana Cohn-Bendita, kteří na tento aspekt **kladou** velký **důraz**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

- [64] Y hay un tercer grupo de enmiendas en el que me gustaría **hacer** especial **hincapié**, (...)

Je zde také třetí skupina pozměňovacích návrhů, a na ně bych ráda **dala** velký **důraz** (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Magdaleny Álvarez v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu července roku 2010, překladatel neznámý)

Ve španělštině je zde opět VBN vazba tím nejvhodnějším řešením z hlediska jak stylistiky, tak potřeby vyjádřit určitý specifický význam. Ekvivalenty VBN vazby v češtině byly v překladu efektivně využity pro snazší modifikaci, i když čeština by si v tomto případě vystačila i s jednoduchým slovesem.

Vazba *hacer un favor* se v korpusu objevila celkem třikrát, z čehož byla jednou přeložena pomocí VBN vazby *prokázat laskavost* ([65]).

- [65] Y le **hace un flaco favor** el señor Barroso (...)

Pan Barroso vám **neprokazuje laskavost**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Carmen Romero López v rámci jednání

Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2011, překladatel neznámý)

Tato vazba je ve španělštině opět využita především nejspíše ze stylistických důvodů. Přestože v předchozích případech čeští překladatelé využili jednoduchých sloves, zde se překladatel uchýlil k VBN vazbě. V češtině zde využití této vazby oproti jednoduchým slovesům, která byla využita v případech, které jsme demonstrovali v kapitole 8.1., dává větší smysl. Význam adjektiva *flaco* překladatel opět vyjádřil tím, že sloveso převedl do záporu.

Další vazbou, kterou jsme již probírali, je vazba *hacer una recomendación*, která se v korpusu objevila dvakrát. V jednom z těchto případů byla přeložena pomocí vazby *vydat doporučení* ([66]).

[66] (...), el Defensor del Pueblo, que conoce todos los argumentos que nos ha dado la señora Comisaria, **ha hecho una recomendación** precisa (...)

(...), evropský veřejný ochránce práv, jenž všechny argumenty paní komisařky zná, **vydal** konkrétní **doporučení** (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Miguela Angela Martineze Martineze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2009, překladatel neznámý)

V tomto případě je ve španělštině použita VBN vazba zřejmě z toho důvodu, že se pravděpodobně jedná o nějaký oficiální dokument, který vydal evropský veřejný ochránce práv, a pouhé sloveso *recomendar* by zde tudíž nebylo dostačující. Z tohoto důvodu zřejmě i český překladatel zvolil použít ve svém překladu VBN vazbu. Navíc zde vazby v obou jazycích opět umožňují snazší modifikaci.

Vazba *hacer un trabajo* se v korpusu vyskytla sedmkrát a kromě jednoho případu byla vždy přeložena pomocí VBN vazby. Těmito vazbami byly: *délat práci* ([67]), *vykonat práci* ([68]) a *odvést práci* ([69]).

[67] Yo creo que la Comisión probablemente **hace** su **trabajo**, (...)

Jsem toho názoru, že Komise pravděpodobně pouze **dělá** svou **práci**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2008, překladatel neznámý)

[68] (...), ayudarnos nosotros mismos y **hacer un trabajo** digno para el futuro de la humanidad.

(...), pomoci sami sobě a **vykonat práci**, kterou pro budoucnost lidstva stojí za to vykonat.

(ze zápisu diskusního příspěvku Alejandra Cercase v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2011, překladatel neznámý)

[69] (...), quiero comenzar felicitando a la ponente, que **ha hecho un trabajo** excelente.

(...), dovolte mi nejprve poblahopřát paní zpravodajce, která **odvedla** vynikající **práci**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Pilar del Castillo Vera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2010, překladatel neznámý)

V těchto případech španělština mohla využít VBN vazbu z důvodu snazší modifikace, ale také z důvodu potřeby popsat kus reality, pro jehož popis by obyčejné sloveso *trabajar* nebylo dostačující. Stejně důvody měli pro použití VBN vazby patrně i čeští překladatelé. Všechny tyto vazby, jsou v češtině běžné a ustálené, a jejich využití se tak v tomto kontextu nabízelo.

Další vazbou, se kterou jsme se již setkali, je vazba *hacer una evaluación*, která se v našich výsledcích objevila čtyřikrát a ve dvou případech z toho byla přeložena VBN vazbou *provést hodnocení* ([70]).

[70] ¿Desde la Comisión **se hace** alguna **evaluación** del efecto de las decisiones del Banco Central Europeo sobre la inflación (...)

Provádí Komise nějaké **hodnocení** dopadů rozhodnutí Evropské centrální banky na inflaci (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

Zde se jedná o zajímavý případ. Ve španělštině byla VBN vazba oproti jednoduchému slovesu *evaluar* použita pravděpodobně z důvodu deagentivizace promluvy. To tentokrát český překladatel nezachoval, přestože také použil VBN vazbu, ale z impersonálního tvaru udělal personální. Jeho důvodem pro volbu této vazby byla zřejmě jen stylistická rovina či možnost snazší modifikace.

Poslední z vazeb, se kterými jsme se již setkali, je vazba *hacer una apuesta*, která se v korpusu vyskytla třikrát, a ve dvou případech byla přeložena pomocí VBN vazby. Jednou to byla vazba *projevit závazek* ([71]) a podruhé vazba *učinit závazek* ([72]).

[71] Debemos **hacer una apuesta** clara por un sector estratégico como es el de la construcción naval, (...)

Musíme **projevit závazek** vůči strategicky významnému odvětví lodního stavitelství, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Izaskun Bilbao Barandica v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2010, překladatel neznámý)

[72] (...), y ha puesto de manifiesto la necesidad de que también Europa **haga una apuesta** propia por un equilibrio adecuado entre la seguridad y la privacidad.

(...), v níž bylo zdůrazněno, že je nezbytné, aby Evropa **učinila** svůj vlastní **závazek** k nastolení odpovídající rovnováhy mezi bezpečností a ochranou soukromí.

(ze zápisu diskusního příspěvku Juana Fernanda Lópeze Aguilara v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

Opět se zde potýkáme s podobnou situací, jako u příkladu, který jsme zmínili v kapitole 8.1. Sloveso *apostar* by zde stylisticky, a možná i významově, tolik nevyhovovalo kontextu. Ale zatímco v předchozím příkladu si český překladatel vystačil se slovesem *spoléhat*, nyní bylo v překladu využito VBN vazeb. Byly zvoleny vazby, které možná nejsou na první pohled významově blízké originálu, ale v podstatě dobře zachycují původní myšlenku sdělení, že někdo musí „vsadit sám na sebe“ nebo „vynaložit vlastní úsilí“. V příkladu [71] důvodem zřejmě byla hlavně stylistická rovina, jelikož by si překladatel vystačil se slovesem *vsadit (na)* a jak můžeme vidět, dokonce z překladu vypustil modifikaci pomocí adjektiva *clara*. V příkladu [72] již však nejspíš důvodem byla právě snazší modifikace promluvy i potřeba postihnout lépe původní myšlenku.

Nyní se přesuneme k vazbám, které jsme ještě nezmiňovali v rámci kapitoly 8.1. První takovou je vazba *hacer una resolución*, která se v korpusu objevila dvakrát. Ve jednom případě byla přeložena opisem (viz kapitola 8.3.) a v jednom případě pomocí VBN vazby *vypracovat usnesení* ([73]).

[73] Señor Presidente, siento orgullo de que en el Parlamento hayamos sido capaces de **hacer una resolución**, (...)

Pane předsedající, jsem hrdá na to, že jsme v tomto Parlamentu byli schopni **vypracovat usnesení**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Juana Fernanda Lópeze Aguilara v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto kontextu by jednoduché sloveso *resolver* nevyhovovalo, protože se zde nejspíš jedná o nějaký oficiální výrok. I z hlediska stylistiky je zde využití VBN vazby vhodnější. Ze stejného důvodu dle našeho názoru volil VBN vazbu i český překladatel.

Další vazba, která se v korpusu objevila čtyřikrát, byla vazba *hacer un estudio*. Ve všech případech byla přeložena pomocí VBN vazby. Těmito vazbami byly: *vypracovat studii* ([74]) a *provést studii* ([75]).

[74] (...) un proyecto piloto dotado con un millón de euros que permita en el próximo año **hacer un estudio**, (...)

(...) pilotní projekt, který umožní v příštím roce **vypracovat studii** (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Luisy Fernandy Rudi Ubedy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2007, překladatel neznámý)

[75] (...), decir que sigo pensando que es más eficaz **hacer un estudio** previo, (...)

(...), stále si myslím, že bude účinnější **provést studii** týkající se této možnosti,
(...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Teresy Riery Madurell v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2009, překladatel neznámý)

Zde je dle našeho názoru využití VBN vazby ve španělštině nejlepším řešením, jelikož pouhé sloveso *estudiar* by v tomto kontextu neposloužilo významovým potřebám mluvčího/autora textu. Stejně je tomu i v češtině se slovesem *studovat*, a čeští překladatelé zvolili jít cestou originálu a využít ve svých překladech VBN vazeb.

Vazba *hacer una estimación* se v korpusu vyskytla dvakrát, a z toho byla v jednom případě přeložena opisem (viz kapitola 8.3.) a v druhém případě pomocí VBN vazby *učinít odhad* ([76]).

[76] Es muy posible que las autoridades griegas **hayan hecho** esas **estimaciones**.

Je velmi pravděpodobné, že řecké orgány takové **odhady učinily**.
(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2008, překladatel neznámý)

Za jiných okolností by si v tomto případě španělština vystačila s pouhým slovesem *estimar*, ale v tomto konkrétním případě, kdy odkazujeme k něčemu, co už bylo dříve zmíněno, a nechceme to opakovat ale pouze shrnout, je VBN vazba velmi efektivním řešením. Syntagma *esas estimaciones* je zde vlastně něčím, čemu se ve španělštině říká „encapsulador anafórico“. V češtině se jedná v podstatě o totožný případ a volba VBN vazby zde byla tím logickým řešením.

Vazba *hacer un informe* se v našich výsledcích objevila hned v 6 případech. V 1 z nich byla přeložena opisem (viz kapitola 8.3.) a v těch zbylých pomocí VBN vazby. Jednalo se o vazby *vypracovat zprávu* ([77]), *předložit zprávu* ([78]) a *přípravit zprávu* ([79]).

[77] La Comisión tenía que **haber hecho un informe** y tenía que haber planteado una norma para producir la efectiva incorporación de estos trabajadores por cuenta propia.

Komise měla **vypracovat zprávu** o právních předpisech nutných k zajištění toho, aby tito samostatně výdělečně činní řidiči byli skutečně do působnosti směrnice zahrnuti.

(ze zápisu diskusního příspěvku Alejandra Cercase v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2008, překladatel neznámý)

[78] En este último debate, en esta legislatura, **han hecho un informe** muy bueno.

V poslední rozpravě tohoto funkčního období Parlamentu **jste předložil** velmi kvalitní **zprávu**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Javiera Pomése Ruize v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2008, překladatel neznámý)

[79] Si usted, señora Yade, dice que vamos a esperar a que la Comisión **haga su informe** (...)

Paní Yadeová, říkáte, že bychom měli vyčkat, než Komise **přípraví** svou **zprávu**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Javiera Pomése Ruize v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

Opět se jedná o případ, kdy by pouhé sloveso *informar* nestačilo, jelikož se zde zřejmě jedná o vyhotovení nějaké zprávy, tudíž španělština potřebuje tuto VBN vazbu pro přesnější vyjádření. A z toho důvodu zřejmě i čeští překladatelé zachovali původní ráz a ve svých překladech také využili těchto vazeb.

Další vazbou byla vazba *hacer un comentario*, se kterou jsme se ve výsledcích setkali ve čtyřech případech. Pokaždé byla přeložena pomocí VBN vazby. Těmito vazbami byly: *učinit poznámku* ([80]), *říct komentář* ([81]), *pronést poznámku* ([82]) a *uvést poznámku* ([83]).

[80] Señor Presidente, quiero **hacer tres comentarios** rápidos sobre este noveno informe (...)

Pane předsedající, rád bych **učinil** tři rychlé **poznámky** k této deváté zprávě,
(...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Raimona Obiols i Germà v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2007, překladatel neznámý)

- [81] Quisiera **hacer** tres **comentarios** muy rápidos a tres de las cuestiones que han sido evocadas en sus intervenciones.

Rád bych na otázky vznesené ve vašich vystoupeních **řekl** tři velmi krátké **komentáře**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2008, překladatel neznámý)

- [82] Me gustaría **hacer** algunos **comentarios** generales en relación a la revisión de la Comunicación sobre radiodifusión.

Ráda bych **pronesla** několik obecných **poznámek** k revizi sdělení o vysílání.

(ze zápisu diskusního příspěvku Maria Badia i Cutchet v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2009, překladatel neznámý)

- [83] Con respecto al fondo de la cuestión, me gustaría **hacer** tres **comentarios**.

Rád bych **uvedl** tři **poznámky** přímo k problému.

(ze zápisu diskusního příspěvku Alfreda Péreze Rubalcaba v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto kontextu by si dle našeho názoru španělština vystačila s pouhým slovesem *comentar*, proto se zde jedná nejspíše o stylistický záměr. Stejně tomu je i u češtiny, překladatelé se zde rozhodli zachovat původní ráz a stylizaci textu. Díky použití VBN vazby pro ně také byla snazší modifikace.

Vazba *hacer un daño* se v korpusu objevila celkem dvakrát. V obou případech byla přeložena pomocí VBN vazby *způsobit škodu* ([84]).

- [84] (...) los precios extremadamente bajos que durante años se pagaron a los productores de leche europeos **hicieron un daño** enorme al sector, (...)

(...) extrémně nízké ceny, které léta dostávali evropští výrobci mléka, **způsobily** odvětví vážné **škody**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Rosy Miguélez Ramos v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2008, překladatel neznámý)

Jednoduché sloveso *dañar* by sice vazbu mohlo nahradit, ale dle našeho názoru je VBN vazba, alespoň ze stylistického hlediska, elegantnějším řešením. Navíc v tomto případě usnadňuje modifikaci. V češtině už by jednoduché sloveso dobře fungovalo i v rámci stylistiky, ale daná VBN vazba je v českém jazyce poměrně ustálená a není tak divu, že se překladatel rozhodl ji využít, aby zachoval původní ráz textu.

Další vazba, která byla v korpusu celkem hojně zastoupená, byla vazba *hacer una propuesta*. Ve výsledcích se objevila ve 12 případech a z toho byla třikrát přeložena pomocí opisu (viz kapitola 8.3.) a ve zbylých případech překladatelé využili VBN vazeb. Byly to vazby *presentar un proyecto* ([85]), *presentar un proyecto* ([86]) a *presentar un proyecto* ([87]).

- [85] La Comisión **acaba de hacer** su **propuesta** sobre orientaciones de esas directrices integradas (...)

Komise právě **předložila** svůj **návrh** na zaměření těchto integrovaných směrů (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

- [86] Finalmente **hacemos** algunas **propuestas**, (...)

A konečně, **učinili jsme** některé **návrhy**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Davida Hammersteina v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2008, překladatel neznámý)

- [87] (...) nos hemos esforzado por **hacer una propuesta** de texto legislativo (...)

(...) pokusili jsme se **vytvořit návrh** legislativního textu, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2008, překladatel neznámý)

Opět se zde ve španělštině jedná o případ, kdy by jednoduché sloveso *proponer* teoreticky mohlo vazbu nahradit, ale její využití je pravděpodobně stylisticky vhodnější. Navíc v příkladu [86] vazba umožňuje snazší modifikaci a v příkladu [87] se zřejmě jedná o konkrétní dokument, tudíž nám vazba umožní lépe vyjádřit tuto skutečnost. V češtině je to podobné. Na příkladu [85] je ještě zajímavé, jak překladatel zachytil význam PSD. Význam terminativní vazby *acabar de + infinitivo*, která vyjadřuje děj právě zakončený, byl zde zachycen použitím minulého času a adverbium *právě*.

Další vazba, *hacer un discurso*, se v korpusu vyskytla dvakrát. Jednou byla přeložena opisem (viz kapitola 8.3.) a jednou pomocí VBN vazby *vést diskusi* ([88]).

[88] (...) esa terminación es de un alto interés para la salud, para la conciliación de la vida familiar y profesional, para que **hagamos un discurso** coherente (...)

(...) její zrušení je nesmírně důležité pro zdraví lidí, pro skloubení rodinného a profesního života, pro to, abychom **vedli diskusi** (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Alejandra Cercase v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2009, překladatel neznámý)

Ve španělštině sice existuje sloveso *discursar*, ale dle slovníku RAE je spíše hovorové. Ještě bychom mohli přemýšlet nad využitím slovesa *discutir*, ale v tomto konkrétním případě je využití VBN vazby tím nejsmysluplnějším řešením jak z hlediska významového, tak z hlediska stylistického. Navíc toho zde mluvčí/autor textu využil pro další modifikaci. V češtině se jedná o podobný případ. Zajímavostí je, že překladatel zde vypustil adjektivum *coherente*, které původní VBN vazbu modifikuje.

Vazba *hacer un ejercicio* se v korpusu objevila dvakrát a v obou případech byla přeložena pomocí VBN vazby. Těmito vazbami byly: *vynaložit úsilí* ([89]) a *prokázat odpovědnost* ([90]).

[89] Por eso creo que tenemos que esperar de ella que **haga un ejercicio** importante de manifestación de voluntad política en la Cumbre de Madrid (...)

Proto na vrcholné schůzce v Madridu musíme **vynaložit** značné **úsilí** a demonstrovat svou politickou vůli (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Ignacia Salafrancy Sáncheze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2010, překladatel neznámý)

[90] Y por eso digo que hoy tenemos que **hacer un ejercicio de responsabilidad**, dentro de las diferencias de puntos de vista que podamos tener, (...)

Proto říkám, že dnes musíme navzdory možným rozdílům v našich stanoviscích **prokázat odpovědnost**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Iratxe García Pérez v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto případě bychom ve španělštině mohli zvolit sloveso *ejercer*, avšak VBN vazba nám zde opět umožňuje mnohem snazší modifikaci a plynulejší vyjádření. Stejně tomu je

i v češtině. Ta však nedisponuje přesným ekvivalentem k této vazbě, a tak si překladatelé museli trochu vypomoci. V příkladu [89] překladatel přeložil vazbu volně pomocí jiné ustálené vazby, která však v podstatě zachycuje původní myšlenku velmi dobře, a v příkladu [90] překladatel pro svůj překlad využil jednoho z rozvíjejících členů původní vazby, čímž se šikovně vyhnul doslovnému překladu.

Vazba *hacer una reforma* se v korpusu objevila také dvakrát a i tentokrát byla v obou případech přeložena pomocí VBN vazeb, kterými byly vazby *realizar reforma* ([91]) a *proceder a reforma* ([92]).

[91] (...) para que **hicieran** las **reformas** necesarias.

(...), aby **realizovaly** nezbytné **reformy**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Francisca Josého Millána Mona v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu února roku 2011, překladatel neznámý)

[92] (...) “porque el Gobierno español **no hace** las **reformas** que usted y yo compartimos“.

(...) „protože španělská vláda **neprovádí reformy**, na kterých se vy a já dohodneme“.

(ze zápisu diskusního příspěvku Ramona Tremosy i Balcells v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto kontextu by ve španělštině pouhé sloveso *reformular* tak dobře nefungovalo. VBN vazba je zde nezbytná pro správné vyjádření a další potřebnou modifikaci. V českém jazyce je to opět stejné a překladatelé v tomto případě podle nás neměli jinou možnost, než také sáhnout po VBN vazbách, aby text byl srozumitelný a plynulý. Využili k tomu vazeb, které jsou v češtině velmi běžné a ustálené.

Další vazbou, se kterou jsme se v korpusu setkali celkem čtyřikrát, je vazba *hacer una declaración*. Ve všech případech byla přeložena pomocí VBN vazby *emitir declaración* ([93]).

[93] (...) hay otros organismos internacionales como la FAO, la Organización Mundial de la Salud, la comunidad científica y académica, que **vienen haciendo** estas **declaraciones** de apoyo.

(...), stejné **prohlášení** o podpoře, jako **vydávají** ostatní mezinárodní organizace jako Organizace pro výživu a zemědělství, Světová zdravotnická organizace a vědecké a akademické komunity.

(ze zápisu diskusního příspěvku Rosy Miguélez Ramos v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2009, překladatel neznámý)

V tomto případě by si španělština pravděpodobně vystačila se slovesem *declarar*, avšak opět se zde potýkáme s případy, kdy vazbu rozvíjí mnoho dalších členů a dále ji modifikují, což by v případě použití jednoduchého slovesa nebylo tak dobře možné. Právě pro míru explicitnosti se i český překladatel rozhodl využít ustálenou VBN vazbu, která mu umožňuje tuto explicitnost zachovat. Můžeme zde také vidět jeden z významů PSD – opisnou slovesnou vazbu *venir + gerundio*, která vyjadřuje, že něco začalo už před momentem, kdy o tom mluvíme, a pravděpodobně to bude pokračovat i poté. Do češtiny se tato vazba velmi složitě překládá, protože pro ni žádný přesný ekvivalent nemá, a můžeme zde vidět, že překladatel tento detail ze svého překladu vypustil.

Všechny další vazby, které se v korpusu vyskytly a které byly přeloženy pomocí VBN vazby, už vždy čítaly jen jeden individuální výskyt. Nyní si opět dovolíme uvést dva příklady, které nám přišly něčím zajímavé. Jsou to vazby *hacer un camino* ([94]) a *hacer un reequilibrio* ([95]).

[94] El sistema de control de la gestión **va haciendo** su **camino** y sólo esperamos que se extienda y profundice.

Řídící a kontrolní systém **zaznamenává pokrok** a doufáme, že se bude dále rozšiřovat a prohlubovat.

(ze zápisu diskusního příspěvku Inés Ayala Sender v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2009, překladatel neznámý)

[95] Es decir, **ir haciendo un reequilibrio** entre esa Europa que se ha ido construyendo durante el siglo XX más bien de arriba abajo – aunque una Europa democrática – y una Europa que se construye también de abajo arriba.

Jinými slovy musíme **postupně nalézt novou rovnováhu** mezi Evropou, která byla vybudována během 20. století přístupem shora dolů – ačkoli to byla demokratická Evropa – a Evropou, která je budována také zdola nahoru.

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2010, překladatel neznámý)

Tyto příklady jsme zvolili, protože se v obou případech opět jedná o opisnou slovesnou vazbu, která ve španělštině vyjadřuje určitý význam PSD. Vazba *ir + gerundio* vyjadřuje, že něco právě postupně probíhá. Znovu je to případ vazby, která v češtině nemá svůj přesný ekvivalent a často se tento malý detail v překladech ztrácí. Na příkladu [94] vidíme případ, kdy překladatel tuto nuanci nijak nepostihnul a na příkladu [95] naopak vidíme případ, kdy se překladatel snažil tento význam zachovat pomocí adverbia *postupně*. Co se týče rozboru samotných VBN vazeb, u obou příkladů bychom asi nedokázali úspěšně nahradit vazbu jedním slovesem. Sloveso *caminar* v prvním případě by tak úplně nevyhovovalo kontextu, a sloveso *equilibrar* v druhém případě neumožňuje takovou míru modifikace za účelem přesnějšího vyjádření myšlenky. Stylisticky i pragmaticky je tedy volba VBN vazby vhodnější, a stejně tomu je i v češtině.

I tentokrát si dovolíme u zbývajících vazeb uvést jen jejich výčet spolu s jejich českými ekvivalenty. Jednalo se o vazby:

hacer una advertencia – vyslovit tři varování, hacer un anuncio – učinit prohlášení, no hacer un cambio – neprovést tuto změnu, hacer una comunicación – vydat sdělení, hacer un diagnóstico – určit diagnózu, hacer un diseño – vytvořit plán, hacer un elogio – pět chválu, hacer una encuesta – provést průzkum, hacer un énfasis – věnovat pozornost, hacer una gestión – zajistit správu, hacer una incorporación – začlenit další součásti, hacer una intervención – přednést projev, hacer una operación – uskutečňovat transakce, hacer una oposición – vytvořit opozici, hacer un planteamiento – přijmout přístup, no hacer un progreso – nedosáhnout pokroku, hacer una realidad – učinit skutečnost, hacer un reconocimiento – věnovat poděkování, hacer una regulación – připravit nařízení, hacer un relato – podávat výčet, hacer una reparación – provádět opravu, hacer un salto – učinit skok, hacer una señal – klást si otázku, hacer ningún tipo de concesión – udělat sebemenší ústupek, hacer una unión – vytvořit unii a hacer una visita – vykonat návštěvu.

8.3. Překlady pomocí opisu

Ve 14 % případů (tedy celkových 32 výskytů) byl pro český překlad španělské VBN vazby využit nějaký opis. Opisem myslíme např. vypuštění některé části vazby, transpozici do jiné kategorie nebo úplnou změnu či odstranění struktury. V tomto případě se jedná jen o malou část z celkového množství všech výskytů.

Z těch již zmíněných v předchozích kapitolách jako první uvedeme vazbu *hacer un sacrificio*. Ta se v korpusu objevila celkem dvakrát – jednou byla přeložena jednoduchým slovesem (viz kapitola 8.1.) a podruhé opisem ([96]).

[96] Pero aun así yo estaría dispuesta, y ellos también, a **hacer el sacrificio** si se resolvieran los problemas, (...)

I tak jsem – a oni také – připravena k **obětem** v případě, že se vyřeší důležité problémy, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Inés Ayala Sender v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu června roku 2011, překladatel neznámý)

Jak jsme již výše zmiňovali, tato vazba by se ve španělštině dala zaměnit za sloveso *sacrificar*, ale v tomto konkrétním případě, kdy mluvčí/autor textu zřejmě odkazuje k něčemu, co už bylo dříve zmíněno, vazba pomáhá s tímto anaforickým odkazem díky možnosti použít s podstatným jménem určitý člen. V češtině překladatel vypustil slovesnou část této vazby a použil pouze její jmennou část, a navíc ještě změnil kategorii čísla z jednotného na množné. V českém překladu nevzniká tak jasný anaforický odkaz, ale překlad plní svůj účel a je velmi jasný a stručný, což vyhovuje implicitním tendencím češtiny.

Další z již zmíněných vazeb je vazba *hacer un esfuerzo*, která se v korpusu objevila ve 28 případech a byla překládána jak jednoduchými slovesy a VBN vazbami, tak také různými opisy. Takových případů bylo celkem 4 a podíváme se na ně v příkladech [97] – [100].

[97] (...), y hay que **hacer un esfuerzo**, señor Vicepresidente de la Comisión, en un tema tan importante como éste.

(...) a právě **úsilí**, pane místopředsedo Komise, je zapotřebí u záležitosti tak důležitých, jako je tato.

(ze zápisu diskusního příspěvku Íñiga Méndez de Viga v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2008, překladatel neznámý)

[98] (...) estamos trabajando, yo creo que muy positivamente, con la Comisión, que **está haciendo un esfuerzo** que le reconocemos a ese respecto.

(...), že s Komisí spolupracujeme, myslím s velmi pozitivním přístupem, a **úsilí** Komise v tomto ohledu uznáváme.

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2010, překladatel neznámý)

- [99] En este sentido se propone **hacer** especiales **esfuerzos** en mejorar las condiciones transfronterizas, (...)

Pro tento účel se navrhují zvláštní **opatření** ke zlepšení přeshraničních podmínek, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Magdaleny Álvarezové v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu července roku 2010, překladatel neznámý)

- [100] No hubo que **hacer** grandes **esfuerzos** para encontrarlo.

Najít je nebylo **nic těžkého**.

(z článku *El hombre que valía millones* od Manuela Altozana na webových stránkách PressEurop, vydáno v Paříži v srpnu roku 2012, překladatel neznámý)

I v těchto příkladech by ve španělštině pouhé sloveso *esforzarse* spíše nevyhovovalo kontextu a potřebám mluvčího/autora textu a VBN vazba zde neslouží pouze stylistickým účelům. Právě proto překladatelé často volili v češtině VBN vazby zachovat. Tady můžeme na příkladech [97] – [99] vidět, že překladatelé část VBN vazby vypustili a vystačili si pouze se jmennou složkou vazby, čímž překlad hodně zjednodušili. V příkladu [100] navíc překladatel kompletně pozměnil původní strukturu a šel cestou co největší přirozenosti.

Vazba *hacer una consideración*, jak jsme už také zmínili, se v korpusu vyskytla čtyřikrát a z toho byla ve dvou případech přeložena jednoduchým slovesem, v jednom případě pomocí VBN vazby a v jednom případě přeložena pomocí opisu [101].

- [101] Han sido capaces de forjar una cultura común europeísta en una forma de organización política que, por **hacer** alguna **consideración** sobre las últimas intervenciones de los portavoces, no tiene precedentes en la historia.

Podařilo se jim společnou proevropskou kulturu spojit formou politické organizace, dosud nevídané, jak **o tom svědčí** příspěvky, které právě zazněly.

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodríguez Zaperera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2007, překladatel neznámý)

V tomto případě by dle našeho názoru španělština mohla využít slovesa *considerar*, důvod pro využití VBN vazby tak bude zřejmě čistě stylistický. V češtině zde překladatel

neměl zcela možnost využít nějaké VBN vazby. Zaprvé, v češtině nejspíše neexistuje žádný ustálený ekvivalent této konkrétní vazby, a zadruhé, kdyby se o to překladatel pokusil, syntax by se tím značně zkomplikovala. Jeho možností bylo buď sáhnout po jednoduchém slovese *zvážit* anebo zvolit úplně jiný přístup a přeložit vazbu úplně jinak, čili opisem, k čemuž se nakonec rozhodl. Zde se jedná o ten typ opisu, kdy překladatel úplně překopal původní strukturu, čímž dosáhl plynulejšího a jasnějšího vyjádření.

Vazba *hacer una reflexión* byla z celkových 8 výskytů čtyřikrát přeložena jednoduchým slovesem, dvakrát pomocí VBN vazby a dvakrát opisem ([102], [103]).

[102] Y también **hace una reflexión** importante sobre las causas que agravan el fenómeno de los incendios, (...)

Dále jsou v něm důležitá **hodnocení** příčin, které požáry zhoršují, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Gabriela Mata Adrovera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2009, překladatel neznámý)

[103] Y lo digo también con una voluntad de **hacer una reflexión** global sobre cómo es que ese tipo de cuestiones acaban (...)

Říkám to, abych podpořil obecnou **úvahu**, jak tento druh záležitostí zakončit, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Raüla Romeva i Ruedy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2011, překladatel neznámý)

Zde by se ve španělštině dalo využít sloveso *reflexionar*, ale další případná modifikace by pak byla o hodně složitější, proto je využití VBN vazby vhodným řešením pro tento konkrétní případ. V češtině jsou oba případy celkem složité, protože žádné jednoduché sloveso ale ani žádná VBN vazba zde není příliš vhodná. Překladatelé se proto rozhodli jít úplně jinou cestou a přeložit vazby nějakým opisem, aby výsledný produkt byl co nejsrozumitelnější a pro českého mluvčího co nejstravitelnější.

Další vazbou, o které jsme se již zmiňovali, je vazba *hacer un seguimiento*. Téměř ve všech případech byla přeložena jedním jednoduchým slovesem (viz kapitola 8.1.), až na jeden, kdy překladatel využil opisu ([104].)

[104] (...), llamé a **hacer un seguimiento** preciso de los mismos (...)

Vyzvali jsme k důkladnému **sledování** těchto plánů (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2009, překladatel neznámý)

Ani u tohoto případu se použití jednoduchého slovesa *seguir* ve španělštině nejeví jako příliš vhodné, navíc vazba zde opět umožňuje snazší modifikaci. Čeští překladatelé, jak jsme již uvedli, ve většině případů volili pro překlad této vazby jednoduché sloveso, protože se v českém jazyce žádný odpovídající ekvivalent této vazby neustálil. Avšak v tomto případě to překladatel znovu vyřešil tím typem opisu, ve kterém v podstatě vypustil slovesnou část vazby a ponechal jen tu jmennou, což je pro češtinu velmi efektivním a elegantním řešením.

Vazba *hacer una resolución* se v korpusu vyskytla celkem dvakrát. Z toho byla jednou přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a ve zbylém případě pomocí opisu ([105]).

[105] (...), además del tremendo trabajo que realizó para **hacer la resolución**,
(...)

(...), rovněž za jeho vynikající práci při **navrhování usnesení**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Mikela Iruja Amezagy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2009, překladatel neznámý)

Stejně jako jsme zmínili v kapitole 8.2., jednoduché sloveso *resolver* by zde ve španělštině nesplnilo všechny požadavky mluvčího/autora textu. Opět se pravděpodobně jedná o nějaký oficiální dokument a ne o něco abstraktního, a pro přesný popis této reality vyhovuje využití VBN vazby o něco lépe. Navíc je zde syntagma modifikované pomocí určitého členu. To se samozřejmě odráží i v překladu, kde by nebylo zcela možné využít jen jednoho slovesa. Zde máme něco, co na první pohled připomíná VBN vazbu, ale došlo zde k transpozici z jednoho slovního druhu na jiný, konkrétně ze slovesa na podstatné jméno. Proto jsme tento případ zařadili do kategorie opisu. Z hlediska překladatelova záměru je to zřejmě opět hlavně snaha zjednodušit a zestručnit co nejvíce cílový text pro cílové publikum.

Další již zmíněnou vazbou je vazba *hacer una estimación*, která se ve výsledcích objevila dvakrát. Z toho byla jednou přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a jednou opisem ([106]).

[106] Sería interesante también pedir a la Comisión Europea que **haga una estimación** del coste que le va a suponer al ciudadano europeo ese incremento de precios de los alimentos (...)

Rovněž by bylo zajímavé zeptat se Evropské komise na **odhad** budoucích nákladů evropských občanů na tento růst cen potravin (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Esther Herranz García v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2007, překladatel neznámý)

V tomto konkrétním případě bychom ve španělštině mohli vazbu nahradit pouhým slovesem *estimar* a na výpověď/větu by to nemělo žádný větší vliv. Využití VBN vazby zde bylo nejspíše stylisticky motivováno. Avšak pokud by se mělo jednat o vyhotovení nějakého konkrétního dokumentu, pak už by motiv pro využití VBN vazby mohl být tento. V češtině překladatel zřejmě pocítil tuto nuanci, a nepřekládal proto pouhým slovesem, ale opisem, ve kterém vypustil slovesnou část vazby a ponechal pouze tu jmennou, čímž větu výrazně zjednodušil.

Vazba *hacer un informe* se v korpusu vyskytla šestkrát a z toho byla v 5 případech přeložena pomocí VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a v 1 případě pomocí opisu ([107]).

[107] A mí me ha tocado **hacer el informe** de la Comisión de Asuntos Jurídicos (...)
Byl jsem zodpovědný za **zprávu** Výboru pro právní záležitosti (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2007, překladatel neznámý)

Zde se opět jedná o případ, kdy zřejmě mluvíme o vyhotovení nějakého dokumentu, a proto by ve španělštině pouhé sloveso *informar* v tomto kontextu nestačilo. VBN vazba umožňuje tuto skutečnost vyjádřit lépe. To se samozřejmě promítá i do českého příkladu, avšak v tomto případě překladatel opět šel cestou implicitace a co největší stručnosti a překládal opisem, ve kterém vypustil slovesnou část VBN vazby.

Dále znovu zmíníme vazbu *hacer una propuesta*. Ta se v korpusu vyskytla ve 12 případech a v 9 z nich byla přeložena pomocí VBN vazby. Ve zbylých 3 případech byla přeložena pomocí nějakého opisu. Uvedeme si 2 odlišné příklady ([108], [109]).

[108] (...), el señor Botopoulos ha clarificado la cuestión **haciéndonos una propuesta** en sentido positivo, (...)

(...), pan Botopoulos problém vyjasnil svým pozitivním **návrhem**, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Íñiga Méndeze de Viga v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2008, překladatel neznámý)

[109] (...) estamos esperando que la Comisión Europea **haga una propuesta** sobre la
misma en términos generales.

Očekáváme **předložení** obecného **návrhu** směrnice Evropskou komisí.
(ze zápisu diskusního příspěvku Willyho Meyera v rámci jednání Evropského
parlamentu v Bruselu července roku 2010, překladatel neznámý)

Zde by ve španělštině opět jednoduché sloveso *proponer* zcela nevyhovovalo potřebám
mluvčího/autora textu, a využití VBN vazby je i ze stylistického hlediska rozhodně
lepší řešení. Ostatně i v českém překladu se odráží to, že ve většině případech
překladatelé volili VBN vazby, aby co nejlépe vystihli význam promluvy/věty. V těchto
konkrétních příkladech se překladatelé ale rozhodli jít raději cestou stručnosti a
zřetelnosti a ve svých překladech využili opisů. V příkladu [108] se jedná o vypuštění
slovesné části vazby a v příkladu [109] o transpozici do jiného slovního druhu.

Poslední z vazeb, které jsme již zmiňovali, je vazba *hacer un discurso*, která se v korpusu
objevila dvakrát. Jednou k jejímu překladu bylo využito VBN vazby (viz kapitola 8.2.) a
podruhé opisem ([110]).

[110] Yo quiero, por tanto, decirle, señor Barroso, que **ha hecho un discurso**
europeísta (...)

Chtěl bych tedy říci, pane Barroso, že **Váš projev byl** proevropský (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu února roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto konkrétním případě by žádné z jednoduchých sloves, která by eventuelně měla
být schopna nahradit vazbu (výše jsme zmínili slovesa *discursar* nebo *discutir*), kontextu
nevyhovovalo. Použití VBN vazby je tedy kromě stylistiky podmíněno nejspíš také
potřebou vyjádřit určitý koncept. I při překladu do češtiny by zřejmě podobná slovesa
nefungovala a vazba *vést diskusi*, která byla použita pro překlad ve výše zmíněném
příkladu, by zde kontextově také nevyhovovala. Překladatelovo rozhodnutí trochu
pozměnit strukturu a přeložit vazbu opisem je dle našeho názoru dobrým řešením.

Z vazeb, se kterými jsme se ještě nesetkali, zmíníme vazbu *hacer un avance*, která se
v korpusu vyskytla jednou a byla přeložena opisem ([111]).

- [111] (...), como prioridad, deseamos, en este periodo, en colaboración con la Comisión, **hacer un avance** en el derecho de ciudadanía más importante (...)
- (...), že chceme v tomto období, ve spolupráci s Komisí, učinit prioritou **dosažení pokroku** ve věci nejdůležitějšího občanského práva, (...)
- (ze zápisu diskusního příspěvku Josého Luise Rodríguez Zapatera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2010, překladatel neznámý)

Zde by španělština v podstatě mohla využít slovesa *avanzar*, proto tento případ zařadíme opět k těm, kdy se pravděpodobně jedná především o stylistický záměr či o využití pro potřeby snazší modifikace. Stejně tak čeština by si vystačila se slovesem *pokročit*, ale překladatel se rozhodl si s překladem trochu více pohrát, aby cílový text byl pro cílové publikum co nejpřirozenější a nejsrozumitelnější. V příkladu [111] vidíme opis, kdy došlo k transpozici slovního druhu.

Všechny ostatní vazby, které se v korpusu objevily a byly přeloženy nějakým opisem, už vždy čítaly jen jeden individuální výskyt a většinou se ničím výrazně nelišily od předchozích případů. Dovolíme si uvést jeden příklad, a to vazbu *hacer un alto* ([112]).

- [112] (...), después de más de una década de funcionamiento, es lógico **hacer un alto** en el camino, ver aquello que no funciona y ver aquello que se puede mejorar.
- (...), po desetiletí aktivní činnosti je nezbytné **upravit** to, co nefunguje, ale také zlepšit to, co se dá zlepšit.
- (ze zápisu diskusního příspěvku Íñiga Méndeze de Viga v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2008, překladatel neznámý)

Ve španělštině by se tato VBN vazba dala nahradit např. slovesem *pararse* nebo *detenerse*, ale autor/mluvčí zřejmě volil vazbu ze stylistických důvodů. V češtině se překladatel rozhodl VBN vazbu ignorovat, původní strukturu trochu pozměnit a přeložit opisem. Důvodu pro jeho rozhodnutí se samozřejmě nedopátráme, ale můžeme se alespoň domnívat, že to bylo pro větší plynulost textu.

Dále uvedeme už jen výčet jednotlivých vazeb a jejich českých ekvivalentů:

hacer una adaptación – provedení adaptace, *hacer una colaboración* – musí dojít ke zlepšení spolupráce, *hacer compras* – chystají se na nákupy, *hacer un contrato*, *zadávání zakázek*, *hacerle un corte de mangas* – ukázat mafianům prostředník, *hacer una firma* – k podpisu došlo, *hacer una hucha* – odkládat stranou finanční prostředky, *hacer una*

investigación – vedení šetření, hacer un plan – to byl případ plánu, no hacer una promoción – nebere v úvahu, hacer un reparto de licencias – přidělování licencí, hacer un trámite – zda byl postup dodržen a hacer una transposición – provádění.

9. Vazby se slovesem *efectuar*

Sloveso *efectuar* je prvním ze synonym slovesa *hacer*, jemuž se budeme věnovat. Vazeb s tímto slovesem jsme v korpusu objevili málo. Na náš dotaz jsme obdrželi celkem 9 výsledků, z nichž jsme pouze 5 zahrnuli do analýzy. Příklady, které jsme vyřadili, nevyhovovali klasickému modelu *sloveso + syntagma*, který jsme si na začátku stanovili.

9.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu

Ve 40 % (tedy celkem 2 výskyty) bylo vazba přeložena pomocí jednoduchého slovesa. V obou případech se jednalo o jednotlivé výskyty, ale oba si je uvedeme.

Vazba *efectuar un análisis* byla přeložena pomocí slovesa *vyhodnotit* ([113]).

[113] (...), ha llegado el tiempo de **efectuar un análisis** de cómo ha funcionado, hasta ahora, el marco financiero 2007-2013 (...)

(...), nadešel čas **vyhodnotit**, jak byl doposud využíván víceletý finanční rámec na období 2007-2013 (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Salvadora Garriga Polledo v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2009, překladatel neznámý)

V tomto případě bychom ve španělštině mohli vazbu nahradit slovesem *analizar*, aniž by se nějak změnil význam, a ani zde vazba není nijak zvlášť modifikována. Z toho důvodu se domníváme, že motivem pro její využití mohl být stylistický záměr. V překladu však opět vidíme, že překladatel se rozhodl pro implicitaci a zvolil jednoduché sloveso. Jelikož se substantivum *análisis* pojilo také se slovesem *hacer*, můžeme se zde zamyslet nad tím, jestli byl v překladu nějak postižen stylistický rozdíl. Ve spojení se slovesem *hacer* byla vazba přeložena slovesy *analyzovat* a *rozebrat*. Je zde tedy rozdíl v tom, jaké sloveso bylo použito, ale domníváme se, že to není až tak stylistický rozdíl jako významový, ale ne příliš značný.

Vazba *efectuar una devaluación* byla přeložena pomocí slovesa *devalvovat* ([114]).

[114] ¿Qué esos problemas financieros obliguen a ese país a **efectuar una devaluación** de su tipo de cambio del 25 o del 30 %, (...)

Kvůli těmto finančním problémům donutit zemi, aby **devalvovala** svou měnu o 25 nebo 30 %, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2009, překladatel neznámý)

Zde by se vazba dala nahradit slovesem *devaluar*, aniž by se tím nějak změnil význam, a nebyla pravděpodobně využita ani za účelem snazší modifikace, tím pádem se můžeme domnívat, že se opět jednalo o stylistický záměr. V češtině překladatel opět volil zjednodušení textu a překládal pomocí jednoduchého slovesa.

9.2. Překlady pomocí VBN vazby

Ve 20 % (tedy celkem 1 výskyt) byla VBN vazba do češtiny přeložena také VBN vazbou.

Byla to vazba *efectuar un número de declaraciones* a byla přeložena pomocí vazby *učinit řadu prohlášení* ([115]).

[115] (...), **ha efectuado** cierto **número** de declaraciones al respecto (...)

Učinila řadu prohlášení týkajících se této otázky (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání

Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2010, překladatel neznámý)

Tato vazba je jak ve španělštině tak v češtině trochu zvláštním případem. Hlavním nositelem významu v tomto případě není jádro syntagmatu, ale jeho rozvíjející člen. Tudíž bychom ve španělštině mohli vazbu nahradit slovesem *declarar*, ale v tomto případě se její použití zdá nutné z hlediska modifikace, ale také z hlediska přesného vyjádření myšlenky, a to i v českém překladu.

9.3. Překlady pomocí opisu

Ve 40 % (tedy celkem 2 výskyty) byla VBN vazba přeložena pomocí nějakého opisu. Znovu se jednalo o jednotlivé výskyty a znovu si je oba uvedeme.

První vazba, která byla přeložena pomocí opisu, je vazba *efectuar un control* ([116]).

[116] (...) y **efectuar un control** cuantitativo detallado de los avances realizados hacia nuestros objetivos (...)

(...) a pro **vykonávání** důkladného kvantitativního **monitoringu** pokroku v plnění cílů.

(ze zápisu diskusního příspěvku Teresy Riera Madurell v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2008, překladatel neznámý)

Ve španělštině bychom tuto vazbu mohli nahradit slovesem *controlar*, avšak zde byla vazba zřejmě využita za účelem snazší modifikace. V češtině se překladatel rozhodl využít opisu a transponoval slovesnou část vazby na úrovni slovního druhu.

Poslední vazbou, která byla přeložena opisem, je vazba *efectuar una reforma* ([117]).

[117] (...) y ayudar a nuestros vecinos a **efectuar** las **reformas** necesarias para hacer efectivos los valores que antes mencioné.

(...) a pomoc našim sousedům při **přijímání reform**, které jsou nezbytným předpokladem pro to, aby se hodnoty, o kterých jsem se už zmínil, mohly uvést do života.

(ze zápisu diskusního příspěvku Francisca Josého Millána Mona v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2007, překladatel neznámý)

Tato vazba by se samozřejmě dala nahradit slovesem *reformar*, ale opět se dle našeho názoru jedná o případ, kdyby byla vazba využita za účelem snazší modifikace a přesnějšího vyjádření myšlenky. V češtině se překladatel opět rozhodl pro opis a transponování slovesné části vazby na úrovni slovního druhu. U tohoto příkladu se také můžeme podívat na stylistické rozdíly, jelikož substantivum *reforma* se pojilo i se slovesem *hacer*. Ve spojení se slovesem *hacer* bylo sice překládáno VBN vazbami, ale i tak si je rozebereme. Byly to vazby *realizovat reformu* a *provádět reformu*. Substantivum *přijímání* je transponované ze slovesa *přijímat*, můžeme tedy vidět rozdíl v překladu, ale domníváme se, že tento rozdíl je opět spíše významový a ne stylistický.

10. Vazby se slovesem formalizar/formular

Dalšími synonymy slovesa *hacer*, kterým se budeme věnovat, je dvojice sloves *formalizar* a *formular*. Dubský (1965) je uvádí jako zaměnitelná, proto jsme se rozhodli je analyzovat společně. Pro tyto účely bylo třeba trochu poupravit náš tag, a to pomocí symbolu „|“, který v korpusovém jazyce znamená „nebo“. Výsledný tag tedy vypadal takto:

```
[lemma="formalizar|formular"][word=".*"][tag="N."].
```

Díky této úpravě nám korpus ukázal vazby jak se slovesem *formalizar* tak se slovesem *formular*. Dohromady to bylo 22 výsledků, z nichž jsme nakonec 14 zahrnuli do naší analýzy. U vyřazených příkladů se jednalo o případy, které buď nevyhovovali základnímu modelu, který jsme si stanovili, anebo případy, kdy zdánlivá jmenná složka vazby byla podmětem v postpozici.

10.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu

Ve 14 % případů (tedy celkem 2 výskyty) byla vazba přeložena pomocí jednoduchého slovesa. Navíc se v obou případech jednalo o stejnou vazbu.

Byla to vazbu *formular una pregunta*. Ta se v korpusu objevila celkem v 6 případech, a z toho, jak jsme již zmínili, byla ve dvou případech přeložena pomocí jednoduchého slovesa *zeptat se* ([118]).

[118] (...), un poco sobre la base de su visita, me gustaría **formularle** algunas **preguntas** para conocer su opinión.

Ve světle vaší návštěvy bych **se** vás chtěl **zeptat** na vaše názory na řadu otázek. (ze zápisu diskusního příspěvku Josého Ignacia Salafranca Sáncheze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2011, překladatel neznámý)

Tuto vazbu bychom ve španělštině mohli nahradit slovesem *preguntar*, aniž by se nějak změnil význam. Zdá se však, že zde vazba byla využita za účelem snazší modifikace. Překladatel se rozhodl překlad zjednodušit a zvolil jednoduché sloveso. V tomto případě se můžeme podívat i na stylistické rozdíly, jelikož substantivum *pregunta* se pojilo i se

slovesem *hacer*. Ve spojení s ním byly vazby překládány tímtež slovesem, tedy slovesem *zepat se*. Překladatel tedy otázku stylistických nuancí ve svém překladu nijak neřešil.

10.2. Překlady pomocí VBN vazby

V 79 % případů (tedy celkových 11 výskytů) byla vazba do češtiny přeložena pomocí VBN vazby. Toto řešení překladatelé volili nejčastěji.

Vazba *formular una pregunta*, kterou jsme již zmínili, se v korpusu objevila celkem šestkrát. Ve dvou případech z toho byla přeložena pomocí jednoduchého slovesa, ve zbylých čtyřech případech byla přeložena pomocí VBN vazby *položit otázku* ([119]).

[119] (...), yo quería **formularle una pregunta** sobre el foro minorista de consumidores (...)

(...), ráda bych **položila otázku** ohledně spotřebitelského maloobchodního fóra, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Teresy Riera Madurell v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2007, překladatel neznámý)

Zde by se vazba ve španělštině také dala nahradit slovesem *preguntar* beze změny významu, navíc zde ani vazba nebyla využita pro snazší modifikace. Domníváme se tedy, že její využití mohlo být stylisticky motivováno. Podobně tomu je i v českém překladu. Znovu se můžeme zamyslet i nad otázkou stylistických rozdílů. Ve spojení se slovesem *hacer* byly tyto vazby překládány pomocí vazeb *klást otázku* a *položit otázku*. Překladatelé tedy stylistické rozdíly nijak zvlášť nepostihli.

Další vazbou, která se v korpusu objevila celkem dvakrát, byla vazba *formular una propuesta*. V obou případech byla tato vazba přeložena pomocí VBN vazby. Byly to vazby *formulovat návrh* ([120]) a *sestavit návrh* ([121]).

[120] (...), pero no sé si piensa que antes del 31 de diciembre podrá **formular** alguna **propuesta** concreta (...)

(...), nevím, zda se domníváte, že bude ještě možné **formulovat** některé konkrétní **návrhy** před 31. prosincem (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2007, překladatel neznámý)

[121] (...), porque fueron ellos los que **formularon** la **propuesta** de iniciativa ciudadana, (...)

(...), protože právě oni **sestavili** tento **návrh** týkající se občanské iniciativy,
(...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Íñiga Méndeze de Viga v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2010, překladatel neznámý)

V těchto případech bychom vazbu mohli nahradit slovesem *proponer*, ale vazby zde byly použity zřejmě za účelem přesnějšího vyjádření myšlenky. Stejně tak tomu nejspíš je i v případě překladů. Z hlediska stylistických rozdílů můžeme tyto vazby také rozebrat, jelikož se substantivum *propuesta* pojilo i se slovesem *hacer*. Ve spojení s ním byly vazby překládány pomocí vazeb *predložit návrh*, *učinít návrh* a *vytvořit návrh*. V případě příkladu [120] vidíme, že překladatel použil stejné sloveso, jaké je v originále, a mohli bychom to považovat za snahu rozdíl nějak stylisticky vymezit. V příkladu [121] bylo sice ve vazbě využito jiného slovesa, ale rozdíl zde vnímáme spíše v rovině sémantiky než v rovině stylistiky.

U všech ostatních vazeb se již jednalo jen o jednotlivé výskyty, které se navíc nijak zvlášť nelišily od příkladů, které jsme si již ukázali. Uvedeme si jen jejich výčet společně s jejich ekvivalenty v českém jazyce:

formalizar una carta – *formalizovat Listinu*, *formular una cuestión* – *vznést otázku*,
formalizar una exención – *zavést zrušení vízové povinnosti*, *formular una observación* –
pronést poznámku a *formular una política general* – *predložit návrh celkové politiky*.

10.3. Překlady pomocí opisu

V 7 % případů (tedy 1 výskyt) byla VBN vazba přeložena pomocí opisu. Toto překladatelské řešení tedy překladatelé volili nejméně.

Jednalo se o vazbu *formular un marco*, která se tedy, jak vyplývá z výsledků, v korpusu objevila jen jednou a byla přeložena opisem ([122]).

[122] Yo no creo que sea cuestión de **formular un marco** común de referencia contractual con caracteres puramente teóricos.

Nemyslím, že otázka **vytvoření** společného referenčního **rámce** je čistě teoretická.

(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2007, překladatel neznámý)

V tomto případě by ve španělštině pouhé sloveso *marcar* pravděpodobně nestačilo k přesnému vyjádření myšlenky, a proto se domníváme, že to bylo důvodem pro využití VBN vazby. V češtině se překladatel rozhodl pro opis a transponování slovesné části vazby na úrovni slovního druhu.

11. Vazby se slovesem *practicar*

Dalším synonymem slovesa *hacer*, které budeme zkoumat, je sloveso *practicar*. Vazeb s tímto slovesem jsme v korpusu objevili málo. Bylo to celkem 14 výskytů, z nichž jsme nakonec do našeho výzkumu zařadili pouze 7. Mezi vyřazenými výsledky byly hlavně případy, kdy zdánlivá jmenná část vazby byla ve skutečnosti podmětem v postpozici, a pak také případy, které nevyhovovali základnímu modelu, který jsme si stanovili.

11.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu

V tomto případě překladatelé ani jednou nevyužili tohoto řešení. Domníváme se, že je tomu tak pravděpodobně z toho důvodu, že se sloveso pojilo se substantivou, jejichž sémantika se nedala zachovat pouze pomocí jednoduchého slovesa.

11.2. Překlady pomocí VBN vazby

Ve 29 % případů (tedy celkem 2 výskyty) překladatelé vazbu do češtiny přeložili pomocí VBN vazby. Jednalo se o jednotlivé výskyty, ale oba si je uvedeme.

Vazba *practicar un bloqueo* byla přeložena pomocí vazby *zavádět blokádu* ([123]) a vazba *practicar una prueba* byla přeložena pomocí vazby *provést test* ([124]).

[123] (...), ha ejercido una represión indiscriminada y, por otra parte, **ha practicado un bloqueo** salvaje (...)

(...), prováděl nevybíravou represi a **zaváděl** také surovou **blokádu**, (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Ignacia Salafranca Sáncheze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2008, překladatel neznámý)

[124] (...) que le facilitara información sobre la fortaleza del sistema bancario, para lo cual **se practicarían** nuevas **pruebas** de resistencia.

(...), aby jí poskytla informace o síle bankovního systému, u něhož **by měly být provedeny** nové zátěžové **testy**.
(ze zápisu diskusního příspěvku Antolína Sáncheze Preseda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2011, překladatel neznámý)

Obě vazby by se zřejmě daly ve španělštině nahradit jednoduchým slovesem (*bloquear* a *probar*), ale domníváme se, že zde byly využity z důvodu snazší modifikace a přesnějšího vyjádření myšlenky. Ze stejného důvodu pravděpodobně využili VBN vazeb také překladatelé.

11.3. Překlady pomocí opisu

V 71 % případů (tedy celkem 5 výskytů) byla VBN vazba přeložena pomocí opisu. Toto řešení překladatelé volili nejčastěji. Ve všech případech to byly jednotlivé výskyty, ale všechny si je uvedeme.

První vazbou, která byla přeložena opisem, byla vazba *practicar una autopsia* ([125]).

[125] (...) la familia ha pedido que se le **practique** la **autopsia**, (...)

(...) rodina zesnulého zpěváka požádala o **pitvu**, (...)

(z článku *El flamenco pierde a su maestro*, autor neznámý, na webových stránkách PressEurop, vydáno v Paříži v prosinci roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto případě bychom vazbu zřejmě nemohli nahradit žádným slovesem, tudíž se domníváme, že zde ve španělštině byla využita za účelem co nejpřesnějšího vyjádření myšlenky. V českém překladu bylo využito opisu, který vypouští slovesnou složku vazby a výrazně tak text zjednodušuje.

Další vazba, kterou si uvedeme, je vazba *practicar una democracia* ([126]).

[126] (...) continúan las manifestaciones y ocupaciones de plazas pidiendo otra forma de hacer política y de **practicar** la **democracia**.

(...), kam až dojde toto hnutí volající po **obnově demokracie**, (...)

(z článku *¿Hasta dónde llegarán los "indignados" ?*, od Caroliny Martin, na webových stránkách PressEurop, vydáno v Paříži v květnu roku 2011, překladatel neznámý)

Zde bychom opět ve španělštině vazbu žádným slovesem nenahradili, byla tedy zřejmě znovu využita z důvodu přesnějšího vyjádření myšlenky. V češtině překladatel využil opisu, kdy slovesnou složku transponoval na úrovni slovního druhu, což umožnilo strukturu trochu zjednodušit.

Následující vazba, kterou si probereme, je vazba *practicar un ejercicio* ([127]).

[127] Y aunque desde la Comisión de Asuntos Exteriores **hemos practicado un ejercicio de moderación** (...)

Přestože jsme ve Výboru pro zahraniční věci **usilovali o maximální střídmost** (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Josého Ignacia Salafranca Sáncheze v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2010, překladatel neznámý)

I v tomto případě se domníváme, že vazba byla použita za účelem přesnějšího vyjádření myšlenky a také snazší modifikace, protože zde jen těžko můžeme hledat sloveso, kterým bychom ji dostatečně nahradili. V českém překladu byla struktura kompletně pozměněna za účelem text zjednodušit. Substantivum *ejercicio* se pojilo i se slovesem *hacer*, vazby však v těchto případech byly překládány pomocí VBN vazeb *vynaložit úsilí* a *prokázat odpovědnost*. Vidíme, že v případě první vazby se v základě shoduje jmenná složka se slovesem *usilovat*. Stylistický rozdíl tedy nebyl v tomto případě tak úplně postižen.

Další vazbou, kterou budeme zkoumat, je vazba *practicar una pesca* ([128]).

[128] Allí se **practica una pesca** respetuosa, totalmente regulada y controlada, (...)

Rybolov je realizován řádně, je regulován a sledován, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Ramona Tremosy i Balcellse v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto případě bychom mohli vazbu nahradit slovesem *pescar*, avšak zřejmě by nestačilo k přesnému vyjádření myšlenky, navíc jde zde také vazba využita za účelem snazší modifikace. V češtině překladatel transponoval jmennou složku VBN vazby na úroveň větného členu (zde podmět) pro srozumitelnější a jednodušší vyjádření.

Poslední vazbou, kterou si uvedeme, je vazba *practicar un poquitín de plurilingüismo* ([129]).

[129] (...), **practico** de vez en cuando **un poquitín de plurilingüismo** y por eso voy a intentar hablar español ahora.

(...), občas **si dopřávám trochu mnohojazyčnosti**, a tak se nyní pokusím hovořit španělsky.

(ze zápisu diskusního příspěvku Benita Ferrera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2009, překladatel neznámý)

V tomto případě by vazba ve španělštině žádným slovesem nahradit nešla, a byla tedy pravděpodobně využita za účelem přesného vyjádření myšlenky a také z důvodu snazší modifikace. Navíc hlavním nositelem významu zde není jádro syntagmatu ale jeho rozvíjející člen. V českém překladu by se mohlo zdát, že se jedná o VBN vazbu, ale dle našeho názoru se zde spíše jedná o pouhé sloveso a jeho předmět. Sloveso však nezachovává sémantiku syntagmatu, a proto jsme tento případ zařadili do kategorie opisu.

12. Vazby se slovesem *producir*

Sloveso *producir* je dalším ze synonym slovesa *hacer*, kterému se budeme věnovat. Celkem jsme v korpusu vyhledali 131 výskytů, z nichž nakonec jen 26 vyhovovalo naší rešerši. Vyřazenými příklady byly většinou ty, které nevyhovovaly klasickému modelu, který jsme si stanovili, a pak také spousta příkladů, kdy zdánlivá jmenná složka VBN vazby byla ve skutečnosti podmětem v postpozici. V několika málo případech to však také byly příklady, u kterých v korpusu chyběla odpovídající část českého překladu, protože při tvorbě korpusu zřejmě došlo k chybám při zarovnávání textu, a tudíž jsme je nemohli podrobit kontrastivní analýze.

12.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu

V 11 % případů (tedy 3 celkové výskyty) bylo pro český překlad použito pouze jednoduché sloveso.

U všech těchto vazeb se navíc jednalo jen o jeden výskyt. Byla to vazba *producir un desencadenamiento*, přeložená pomocí slovesa *aktivovat* ([130]), vazba *producir un falseamiento*, přeložená pomocí slovesa *narušit* ([131]) a vazba *producir una sorpresa*, přeložená pomocí slovesa *překvapit* ([132]).

[130] (...), es precisamente el elevado nivel de empleo el que **ha producido** el **desencadenamiento** de las medidas llamadas "estabilizadores automáticos",
(...)

(...), že vysoká míra nezaměstnanosti **aktivovala** "automatické stabilizátory",
(...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu února roku 2010, překladatel neznámý)

[131] (...) las diferentes obligaciones que se pueden imponer a los operadores económicos según los distintos regímenes nacionales de protección de suelos pueden **producir un falseamiento** de la competencia.

(...) rozdílné povinnosti, jež mohou hospodářské subjekty uložit v souladu s rozdílnými vnitrostátními právními předpisy na ochranu půdy by mohly **narušit** hospodářskou soutěž.

(ze zápisu diskusního příspěvku Joana Calabuiga Rulla v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2007, překladatel neznámý)

[132] Me **ha producido** cierta **sorpresa** (...)

Byl jsem poněkud **překvapen**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Francisca Josého Millána Mona v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2010, překladatel neznámý)

Ani jeden z těchto příkladů není ničím zvláštní, všechny vazby bychom ve španělštině mohli nahradit jejich ekvivalentními slovesy (*desencadenar, falsear, sorprender*), a proto se domníváme, že motivy pro použití VBN vazeb byly zřejmě stylistického rázu. Čeští překladatelé zde volili implicitaci a co nejjednodušší vyjádření.

12.2. Překlady pomocí VBN vazby

V 54 % případů (tedy celkem 14 výskytů) český překlad použil VBN vazbu. To je většina ze všech případů.

Vazba *producir un resultado* se v korpusu objevila celkem ve 2 případech a pokaždé byla přeložena pomocí VBN vazby *přinést výsledek* ([133]).

[133] (...), el trabajo en común **produce** estos **resultados** positivos para todos, (...)

(...), spolupráce **přináší** takové **výsledky**, které jsou přínosné pro všechny.

(ze zápisu diskusního příspěvku Joaquína Almunia v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2008, překladatel neznámý)

Ve španělštině bychom zde mohli použít pouhé sloveso *resultar*, ale domníváme se, že myšlenku mluvčího/autora by zřejmě nevyjádřilo tak přesně. Podobně je tomu i v češtině, a proto překladatel zřejmě volil překlad pomocí VBN vazby.

Další vazbou, na kterou jsme v korpusu narazili v celkem 6 případech, je vazba *producir un efecto*. Ve třech případech z toho byla přeložena pomocí VBN vazby, a těmi byly vazby *mít účinek* ([134]) a *prosazovat efekt* ([135]).

[134] (...); y en tercer lugar, que **no produzca unos efectos** distintos de aquellos que tuviera en el país de origen.

(...); a zatřetí, listina **nesmí mít jiné účinky**, než jaké by měla v zemi svého původu.

(ze zápisu diskusního příspěvku Manuela Mediny Ortegy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2008, překladatel neznámý)

[135] (...), esta propuesta no solamente hace la promoción dentro y fuera de la Unión Europea sino que **produce un efecto** multiplicador en las acciones nacionales (...)

Kromě toho nebere v úvahu pouze produkty uvnitř a vně EU, ale **prosazuje** multiplikační **efekt** národní činnosti (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Pilar Ayuso v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosince roku 2007, překladatel neznámý)

Tuto vazbu bychom ve španělštině mohli nahradit slovesem *afectar*, zde však vazba umožňuje snazší modifikaci za pomoci rozvíjejících členů a u příkladu [135] navíc také pravděpodobně pomáhá popsat kus reality, k jehož popisu by pouhé sloveso nebylo dostačující. Stejně je tomu i v českém překladu. U příkladu [134] bychom mohli spekulovat o tom, zda jej zařadit do kategorie překladů pomocí VBN vazby. Rozhodli jsme se jej tak klasifikovat na základě toho, že sloveso *mít* můžeme v některých konstrukcích v češtině považovat za objektovou sponu (Karlík, 2017a), a tudíž se jedná o sponově-jmenný predikát, který se v češtině označuje také za verbo-nominální predikát (Karlík, 2017b).

Všechny další vazby, které byly přeloženy pomocí VBN vazby, už čítaly jen jeden výskyt a většinou nebyly ničím výrazně zajímavé. Dovolíme si uvést jeden příklad, a to příklad vazby *producir un cambio*, která byla přeložena pomocí vazby *způsobit změnu* ([136]).

[136] (...), por otro lado, por la inseguridad, que **ha producido un cambio** en las tendencias normales de previsión de contratos.

(...) a zadruhé v důsledku nejistoty, která **způsobila změnu** v obvyklých rezervačních zvyklostech.

(ze zápisu diskusního příspěvku Luise de Grandes Pascuala v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu května roku 2010, překladatel neznámý)

Tuto vazbu jsme si nevybrali, protože by se nějak obzvlášť lišila od ostatních; mohli bychom ji jednoduše nahradit slovesem *cambiar* a motivem pro její využití zřejmě mohla být stylistika jako u spousty dalších příkladů, stejně tak řešení překladatele není ničím

zvláštní z hlediska volby prostředků. Důvod, proč jsme si tento příklad vybrali, je ten, že je jediný, u kterého máme porovnání se slovesem *hacer*, a můžeme se tedy alespoň pokusit nějak rozebrat stylistické rozdíly. Ve spojení se slovesem *hacer* bylo syntagma do češtiny přeloženo jako *neprovést změnu* a výše vidíme že se slovesem *producir* je syntagma přeložené jako *způsobit změnu*. Na první pohled by se mohlo zdát, že se jedná o překladatelův pokus nějak zachytit stylistický rozdíl mezi slovesem *hacer* a *producir*, ale domníváme se, že volba slovesa v překladu závisela spíše na kontextu a sémantice. V příkladě se slovesem *hacer* je přítomný personální agent, který musí změnu aktivně *provést*, kdežto v příkladě se slovesem *producir* je to nepersonální kauzátor, který změnu *způsobuje*.

Dále už uvedeme jen výčet zbývajících vazeb a jejich ekvivalentů:

producir una cifra de negocios – generovat obrat, producir una consecuencia – mít dopad, producir un destrozo en viviendas – zanechat poškozené domovy, producir un encarecimiento de la cesta de la compra – dosáhnout zvýšení cen, producir un impacto – mít vliv, producir una muerte – zapříčinit úmrtí, producir una víctima – vyžádat si oběť a producir una vulnerabilidad – způsobovat náchylnost.

12.3. Překlady pomocí opisu

Ve 35 % případů (tedy celkových 9 výskytů) čeští překladatelé využili nějakého opisu. Čeština má tendenci preferovat implicitaci, a opisy jsou často vhodným řešením pro zjednodušení vět/výpovědí.

Vazba *producir un efecto* se v korpusu objevila celkem šestkrát a ve třech případech byla přeložena pomocí VBN vazby, jak jsme si ukázali v kapitole 12.2. Ve zbylých třech případech byla přeložena pomocí opisu ([137-139]).

[137] (...) en el terreno del empleo legítimo de la fuerza, empleándola para **producir un efecto** disuasorio, (...)

(...), a dále v oblasti legitimního použití síly, kdy je síla využita jako odrazující **nástroj**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Luise de Grandes Pascuala v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu září roku 2008, překladatel neznámý)

[138] (...), su aplicación práctica **no ha producido** los **efectos** deseados.

(...), **nevedlo** její praktické provádění **k** žádoucím **výsledkům**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Magdaleny Álvarez v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2010, překladatel neznámý)

[139] (...), la crisis financiera y económica **está produciendo** los **efectos** más amargos y más severos sobre los países emergentes y en desarrollo, (...)

(...), nejhorší a nejzávažnější **dopady** finanční a hospodářské krize **se projevují** v rozvíjejících se a v rozvojových zemích, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Enriqueho Guerrera Saloma v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2010, překladatel neznámý)

Jak už jsme zmínili výše, i v těchto kontextech by pouhé sloveso *afectar* zřejmě nebylo dostačující náhradou za vazbu, které je zde potřeba pro přesnější vyjádření ale i pro snazší modifikaci. V češtině zde překladatelé různé styly popisu, kterými se snažili text co nejvíce zjednodušit. U prvního příkladu byla vynechána slovesná část vazby, u druhého překladatel volil předložkovou konstrukci a u posledního jmenovou část vazby transponoval na úrovni větného členu (zde podmět) a využil jednoduchého slovesa, které zde však nezachovává sémantiku.

U ostatních vazeb se opět jednalo o jednotlivé výskyty, které nebyly ničím zvlášť zajímavé pro naši rešerši. Uvedeme tedy jen jejich výčet a jejich překladové ekvivalenty:

producir una distorsión – vést k narušení, producir una mejora de la pensión – vést ke kvalitnějšímu důchodu, producir una penalización – vést ke znevýhodnění, producir un presupuesto – sestavení rozpočtu, producir una redistribución – přerozdělování a producir un shock de demanda – vést k poklesu poptávky.

13. Vazby se slovesem *realizar*

Jako poslední budeme zkoumat vazby se slovesem *realizar*. V korpusu jsme našli celkem 80 výskytů, z nichž jsme pak byli schopni vybrat 34 případů, které jsme zařadili do analýzy. Vyřazenými příklady opět byly hlavně ty, které nevyhovovaly klasickému modelu, který jsme si zvolili, pak také příklady, kdy na místě jmenné složky vazby stál podmět věty a pak také několik málo příkladů, u kterých v korpusu chyběla odpovídající část českého překladu.

13.1. Překlady pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu

V 18 % případů (tedy celkem 6 výskytů) byla VBN vazba do češtiny přeložena pomocí jednoduchého slovesa. Toto překladatelské řešení překladatelé volili nejméně často.

Jako první si uvedeme vazbu *realizar un esfuerzo*, která se v korpusu objevila celkem třikrát. V jednom z těchto případů byla přeložena pomocí jednoduchého slovesa, jímž bylo sloveso *snažit se* ([140]).

[140] El Consejo tenía que **haber realizado** el **esfuerzo** de alcanzar una posición común (...)

Rada **se** měla **snažit** dosáhnout společného postoje (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Izaskun Bilbao Barandica v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu únoru roku 2011, překladatel neznámý)

Ve španělštině by se vazba mohla nahradit slovesem *esforzarse* a věta/výpověď by se nijak nezměnila, proto se domníváme, že motivy pro využití VBN vazby mohly být stylistického rázu. Překladatel se rozhodl raději pro jednodušší variantu a šel cestou implicitace. Substantivum *esfuerzo* se v naší analýze pojilo také se slovesem *hacer*, a proto si je můžeme porovnat i z hlediska stylistiky. Ve spojení se slovesem *hacer* překladatelé v češtině používali slovesa *snažit se*, *usilovat* a *pracovat*. Můžeme tedy usoudit, že zde se překladatel o postihnutí stylistického rozdílu nijak nesnažil a nepostihnul jej.

Další vazba, která se v korpusu objevila dvakrát, je vazba *realizar un estudio*. V jednom případě byla přeložena pomocí jednoduchého slovesa *prozkoumat* ([141]).

[141] (...) si teníamos que **realizar** de forma voluntaria o de forma obligatoria el **estudio** sobre el impacto que pudiera tener la pesca recreativa.

(...), zda by potencionální dopad rekreačního rybolovu měl **být prozkoumán** na dobrovolném nebo závazném základě.

(ze zápisu diskusního příspěvku Raüla Romeva i Ruedy v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2009, překladatel neznámý)

Dle našeho názoru je zde ve španělštině VBN vazba využita za účelem přesnějšího vyjádření myšlenky, jelikož pouhé sloveso *estudiar* by k vyjádření myšlenky pravděpodobně nebylo dostačující. Překladatel zjednodušil překlad, ale trochu také původní myšlenku. Navíc za pomoci převedení slovesa do trpného rodu nevyjádřil původce děje.

Vazba *realizar un trabajo* se v korpusu také objevila dvakrát, a jednou z toho byla přeložena jednoduchým slovesem *pracovat* ([142]).

[142] (...), a que la mayoría de los transportistas **realiza** su **trabajo** fuera de sus fronteras; (...)

(...), neboť většina dopravců **pracuje** mimo svou zemi.

(ze zápisu diskusního příspěvku Veronicy Lope Fontagné v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu června roku 2010, překladatel neznámý)

Zde by se vazba ve španělštině dala nahradit slovesem *trabajar* beze změny ve významu a navíc zde syntagma ani není tolik modifikováno, proto se domníváme, že důvody pro využití VBN vazby mohly být stylistického rázu. Český překladatel se zřejmě právě proto rozhodl použít jednoduché sloveso. I substantivum *trabajo* se pojilo se slovesem *hacer* a bylo přeloženo stejným slovesem, tedy slovesem *pracovat*. Znovu vidíme, že stylistický rozdíl není v překladu postižen.

U všech dalších vazeb se jednalo o jednotlivé výskyty. Uvedeme si dva z těchto případů, a to vazbu *realizar una incorporación*, která bylo přeložena slovesem *začlenit* ([143]) a vazbu *realizar un reparto*, která byla přeložena slovesem *rozdělit* ([144]).

[143] Hay que **realizar una incorporación** eficaz y rápida de las medidas adoptadas en el seno de las organizaciones regionales.

Opatření přijatá v regionálních organizacích je třeba **začlenit** účinně a rychle.
(ze zápisu diskusního příspěvku Josefy Andrés Barea v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2010, překladatel neznámý)

[144] (...), tal y como se solicita en el apartado 84 del proyecto Goepel, con el fin de
realizar un reparto más equilibrado de las cuotas de producción, (...)

(...), jak to požaduje odstavec 84 zprávy pana Goepela, aby se výrobní kvóty
rozdělily vyváženější, (...) ⁵

(ze zápisu diskusního příspěvku Carmen Frega Estévez v rámci jednání
Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2008, překladatel neznámý)

Co se týče analýzy z hlediska vazeb a jejich překladů, nijak se tyto příklady neliší od jiných, které jsme již probrali. Chtěli jsme je ale uvést, protože zde máme možnost zkoumat je z hlediska stylistických nuancí, protože obě substantiva se pojila i slovesem *hacer*. V případě substantiva *incorporación* bylo k překladu použito stejné sloveso, tedy sloveso *začlenit* a stylistický rozdíl nebyl v překladu nijak postižen. V případě substantiva *reparto* bylo sice ve spojení se slovesem *hacer* přeloženo opisem pomocí transponovaného substantiva *pridělování*, ale dovolíme si jej zmínit tady. To, že v jednom případě překladatelé volili opis a v druhém sloveso zřejmě nebylo podmíněno stylistickými motivy. Navíc obě tato slova mají základ ve slovese *dělit*, jsou jen odvozena pomocí jiných derivačních prefixů, což je odlišuje v rovině sémantiky ale ne v rovině stylistiky. Tudíž ani v tomto případě nebyl stylistický rozdíl nijak postižen.

U zbylých vazeb uvedeme jen jejich výčet a ekvivalent. V tomto případě se jednalo už jen o jedinou vazbu:

realizar una liberalización – liberalizovat.

13.2. Překlady pomocí VBN vazby

Ve 44 % (tedy celkem 15 výskytů) byla španělská VBN vazba do češtiny přeložena také pomocí VBN vazby. Byla to tedy nejčastější volba překladatelů v rámci jednotlivých kategorií.

⁵ Přepisy příkladů z korpusu jsou doložené včetně chyb. Zde překladatel zřejmě myslel „vyváženěji“.

Již jsme zmínili, že vazba *realizar un esfuerzo* se v korpusu vyskytla celkem třikrát a jednou byla přeložena jednoduchým slovesem. Ve zbylých dvou případech byla přeložena pomocí VBN vazby. Těmito vazbami byly *vyvinout úsilí* ([145]) a *dosáhnout regulace* ([146]).

[145] (...) y **realizar** el **esfuerzo** necesario para acercar las instituciones de la Unión Europea a los ciudadanos.

(...) a **vyvinout úsilí** směřující k přiblížení orgánů EU evropským občanům.
(ze zápisu diskusního příspěvku Willyho Meyera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2010, překladatel neznámý)

[146] (...) y **se realice un esfuerzo** regulador que ponga a los mercados financieros bajo la tutela de los Estados.

(...) a **dosáhnout regulace** finančních trhů pod dohledem členských států.
(ze zápisu diskusního příspěvku Willyho Meyera v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu prosinci roku 2010, překladatel neznámý)

Tyto vazby by se ve španělštině daly nahradit slovesem *esforzarse*, avšak domníváme se, že vazba zde má usnadnit modifikaci. O podobný případ se zřejmě jedná i v češtině. U druhého příkladu navíc můžeme vidět, že překladatel se zaměřil na jinou část syntagmatu a k překladu využil jednoho z rozvíjejících přívlasků a původní substantivum vypustil. Z hlediska stylistiky se i zde můžeme podívat na porovnání s překlady, které překladatelé využili, když se substantivum *esfuerzo* pojilo se slovesem *hacer*. Tam používali vazeb *vyvinout úsilí* a *vynaložit úsilí*. I zde tedy můžeme vidět, že stylisticky se překladatelská řešení nijak zvlášť neliší.

Vazba *realizar un estudio* se, jak jsme již zmínili, v korpusu objevila dvakrát. V jednom případě byla přeložena pomocí jednoduchého slovesa, v druhém případě pomocí VBN vazby *provést studii* ([147]).

[147] Y en ese sentido hemos pedido a la Comisión que **realice un estudio** (...)

Proto jsme požádali Komisi, aby **provedla studii** (...)
(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2010, překladatel neznámý)

V tomto případě by ve španělštině vazba slovesem *estudiar* zřejmě nahradit šla, ale VBN vazba zde lépe vyjadřuje myšlenku, a stejně tak je tomu i v češtině. Opět se na vazbu

můžeme podívat i z hlediska stylistiky. Když se substantivum *estudio* pojilo se slovesem *hacer*, byla vazba překládána vazbami *vypracovat studii* a *provést studii*. Znovu zde vidíme, že překladatel stylistickou otázku rozdílu mezi slovesy *hacer* a *realizar* nijak neřešil.

Další vazbou, která se v korpusu objevila také dvakrát, je vazba *realizar una labor*. V jednom případě byla přeložena pomocí VBN vazby *podnikat kroky* ([148]).

[148] (...), podría **realizar una labor** diplomática, (...)

(...) a mohla by **podnikat** diplomatické **kroky**, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Rosy Miguélez Ramos v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2009, překladatel neznámý)

Zde by zřejmě náhrada slovesy *laborar* nebo *trabajar* nebyla zcela vhodné, jelikož zde vazba vyjadřuje určitý koncept, který by samotná slovesa nedokázala tak dobře popsat. V češtině je to podobné, a proto překladatel zřejmě zachoval VBN vazbu.

U ostatních vazeb už se opět jednalo jen o jednotlivé výskyty. Dvě z nich si uvedeme a budou to vazby *realizar un cambio*, která byla přeložena vazbou *provést změnu* ([149]), a *realizar una consideración*, která byla přeložena vazbou *pronést komentář* ([150]).

[149] El Gobierno reconoce también que debe **realizar** importantes **cambios** en materia de seguridad y justicia (...)

Vláda rovněž uznává, že bude muset **provést** podstatné **změny** v oblasti bezpečnosti a spravedlnosti, (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Santiaga Fisase Aixela v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu března roku 2010, překladatel neznámý)

[150] (...), quisiera **realizar** tres **consideraciones** como conclusión por nuestra parte de este importante debate.

(...), rád bych v rámci závěru k této důležité rozpravě z naší strany **pronosl** tři **komentáře**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Diega Lópeze Garrida v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu dubna roku 2010, překladatel neznámý)

Tyto vazby jsou s ohledem na jejich zaměnitelnost, důvody jejich využití a jejich překlady velmi podobnými případy, jako spousta z těch, které jsme již probrali. Vybrali jsme si jako ukázkou však opět z toho důvodu, že se substantiva pojila i slovesem *hacer*. V případě

substantiva *cambio* byla vazba přeložena identickou českou vazbou *provést změnu*, tudíž zde stylistický rozdíl nijak postižen nebyl. V případě substantiva *consideración* byla vazba přeložena vazbou *vznést dotaz*. Obě slovesa, která byla ve vazbách využita, mají stejný základ a jsou pouze derivována pomocí jiných prefixů. Opět se tedy setkáváme s případem, kdy je rozdíl spíše v rovině sémantiky a ne v rovině stylistiky.

U ostatních vazeb už jen uvedeme jejich výčet společně s jejich ekvivalenty:

realizar una ambición – uskutečnit ambici, *realizar un cometido* – vykonávat aktivitu, *realizar un comité* – vykonat výbor, *realizar una ejecución* – vykonávat opravu, *realizar un instrumento* – zavést nástroj, *realizar un mandato* – uskutečnit mandát, *realizar un progreso* – dosáhnout pokroku, *realizar un resultado* – dosáhnout výsledku a *realizar una valoración* – provádět hodnocení.

13.3. Překlady pomocí opisu

Ve 38 % (tedy celkem 13 výskytů) byla VBN vazba do češtiny přeložena pomocí opisu. Byla to tedy v tomto případě druhá nejčastější volba překladatelů.

Vazba *realizar un trabajo* se, jak jsme již zmínili, v korpusu vyskytla dvakrát. Jednou byla přeložena pomocí jednoduchého slovesa a v druhém případě pomocí opisu ([151]).

[151] El 15 de septiembre denunciaba la situación de riesgo y de desamparo e indefensión en la que **estaban realizando su trabajo**.

15. září jsem odsoudil nebezpečnou situaci, jakož i bezmocnost a bezbrannost těchto **pracujících**.

(ze zápisu diskusního příspěvku Izaskun Bilbao Barandica v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu října roku 2009, překladatel neznámý)

Zde by se vazba ve španělštině dala nahradit slovesem *trabajar*, navíc vazba ani není nijak zvlášť modifikována, a proto se domníváme, že by se u této vazby mohlo jednat o využití z hlediska stylistického. V češtině se překladatel rozhodl pro opis, kterým překlad nejen zjednodušil, ale kterým dle našeho názoru i přispěl srozumitelnosti textu tím, že jmennou část vazby transponoval na úrovni větného členu (zde přívlastek neshodný) a vyjádřil patiens, tedy nositele děje.

Další vazbou, kterou jsme již zmiňovali, je vazba *realizar una labor*. Tato vazba se v korpusu objevila dvakrát, přičemž jednou byla přeložena pomocí VBN vazby a podruhé opisem ([152]).

[152] (...) periodistas que, aún hoy, tienen serias dificultades para **realizar** su **labor**.

(...) novinářům, kteří se dosud při **výkonu** své **práce** potýkají s vážnými problémy.

(ze zápisu diskusního příspěvku Santiaga Fisase Ayxela v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2010, překladatel neznámý)

Tato vazba by se ve španělštině samozřejmě dala nahradit slovesem *laborar* či *trabajar*, ale v tomto konkrétním případě by pouhé sloveso zřejmě dostatečně neposloužilo k přesnému vyjádření myšlenky. Podobně je tomu i v češtině, zde se ale překladatel rozhodl použít pro svůj překlad opis a transponovat slovesnou složku vazby na úrovni slovního druhu.

U zbylých vazeb se jednalo o jednotlivé výskyty. Uvedeme si dva příklady, a to vazby *realizar un análisis* ([153]) a *realizar un balance* ([154]).

[153] (...) las dificultades que se le plantean a la Comisión a la hora de **realizar un análisis** de situación en el conjunto del territorio comunitario.

(...), že Komise má potíže s **vedením analýzy** situace na celém území Společenství.

(ze zápisu diskusního příspěvku Rosy Miguélez Ramos v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu ledna roku 2009, překladatel neznámý)

[154] (...), en el que la Comisión propone **realizar un balance** de los logros del proyecto “Pilot UE” (...)

(...), v níž Komise předkládá **vyhodnocení** výsledků projektu EU Pilot (...)

(ze zápisu diskusního příspěvku Raüla Romevy i Rueda v rámci jednání Evropského parlamentu v Bruselu listopadu roku 2010, překladatel neznámý)

I tyto případy jsou z hlediska analýzy vazeb, motivů pro jejich využití a jejich překladů velmi podobné spoustě z těch, které jsme si již ukázali. Rozhodli jsme se je uvést z toho důvodu, že se zde opět můžeme podívat na rozdíl ve stylistické rovině. Obě substantiva se totiž pojila i slovesem *hacer*. Substantivum *análisis* bylo ve spojení s *hacer* sice přeloženo buď slovesem (*analyzovat*, *rozebrat*) nebo VBN vazbou (*dělat analýzu*), ale rozhodli jsme se jej zde uvést i tak. Jak vidíme, v tomto případě je určitý rozdíl postižen,

jelikož substantivum *vedení* je derivováno od slovesa *vést*, které v jiných překladech použito nebylo a které bychom mohli považovat za méně časté a stylisticky „vyšší“ než sloveso *dělat*. Substantivum *balance* bylo se slovesem *hacer* také přeloženo pomocí slovesa, a tím bylo sloveso *zhodnotit*. Zde již žádný stylistický rozdíl postížen nebyl, protože substantivum *vyhodnocení* má stejný základ jako sloveso *zhodnotit*.

U zbylých případů již uvedeme jen jejich výčet spolu s jejich ekvivalenty v češtině:

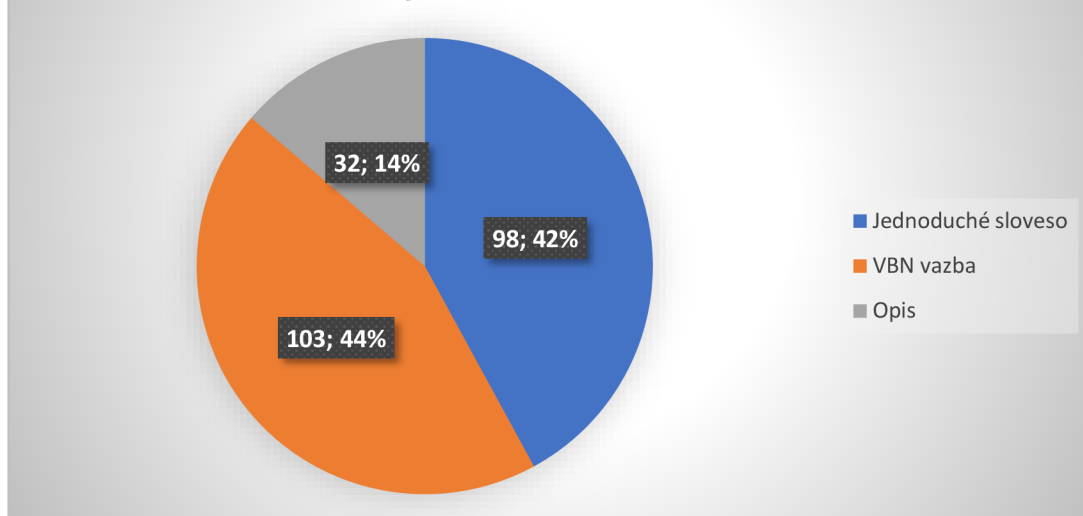
realizar un espacio – vytváření prostoru, *realizar una incursión terrestre* – svým pozemním vpádem, *realizar un número mínimo de inspecciones* – minimální počet kontrol, *realizar un objetivo* – dosažení cíle, *realizar un proceso* – k provedení procesu, *realizar una selección* – výběr byl proveden, *realizar una transición* – převrat, *realizar pequeños trayectos fluviales* – na vnitrozemských vodních cestách a *realizar un viaje* – malá exkurze.

14. Závěr praktické části

V této části jsme se zabývali analýzou VBN vazeb ve španělských a českých odborných textech. Byly to španělské texty Evropského parlamentu a žurnalistické texty EU a jejich české překlady, které jsou součástí korpusu InterCorp v 16. Předmětem našeho zkoumání byly vazby se slovesy *hacer* a s jeho synonymy, kterými byla slovesa *efectuar*, *formalizar/formular*, *practicar*, *producir* a *realizar*. Cílem našeho zkoumání bylo zjistit, jakými prostředky překladatelé tyto vazby vyjadřují v českém jazyce, kterých prostředků využívají nejčastěji a zdali zachovávají různé stylistické variace na základě sloves použitých v originále. Naší hypotézou bylo, že čeština bude k překladu častěji využívat jiných prostředků, než jsou VBN vazby, protože oproti odborné španělštině, která text často hodně explicituje, čeština naopak preferuje implicitaci a jednodušší či srozumitelnější vyjádření. Druhou částí naší hypotézy bylo, že stylistické rozdíly se budou překladatelé snažit ve svých textech spíše zachovat. Stěžejním bodem naší analýzy bylo stanovení třech kategorií možných překladatelských řešení. Těmito kategoriemi byly: překlad pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu, překlad pomocí VBN vazby a překlad pomocí opisu. To nám umožnilo výsledky přehledně strukturovat a porovnat, zaprvé, jak jednotlivé vazby překladatelé v češtině vyjadřují, a zadruhé pak také, kterých řešení využívají nejčastěji.

Jako první jsme zkoumali VBN vazby se slovesem *hacer*. Jak jsme již řekli, dokázali jsme z korpusu získat celkem 233 výskytů a společně se slovesem do vazby vstoupilo celkem 98 různých substantiv, na čemž můžeme jasně vidět, jak produktivní tento model VBN vazby skutečně je, ale zároveň je zde i vysoká ustálenost vazeb. Potvrdilo se navíc, že sloveso *hacer* opravdu vstupuje do vazeb převážně s abstraktními podstatnými jmény. Co se týče typů textu, ve kterých se vazby objevovaly, ve valné většině případů se jednalo o zápisy jednání Evropského parlamentu z let 2007–2011 z korpusu EuroParl, v několika málo případech šlo také o publicistické články a zpravodajství z webových stránek VoxEurop (dříve PressEurop). V Grafu č.1 můžeme vidět procentuální zastoupení všech překladatelských řešení, se kterými jsme se setkali v českých překladech těchto textů.

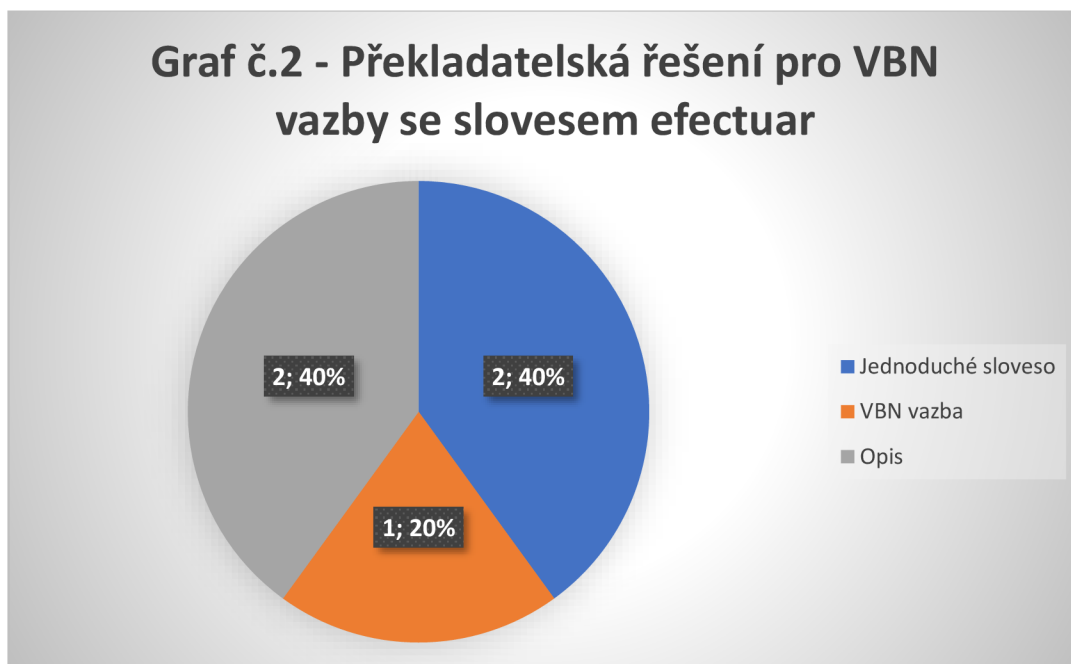
Graf č.1 - Překladatelská řešení pro VBN vazby se slovesem hacer

Na grafu můžeme vidět, že případů, kdy byla vazba do češtiny přeložena jinak než ekvivalentní VBN vazbou, je o něco více, spojíme-li dohromady případy překladu pomocí jednoduchého slovesa a opisu. Tím se část naší hypotézy, že čeština bude častěji preferovat spíše implicitaci, zatím potvrzuje. Avšak poměr s případy, kdy VBN vazba použita byla, je překvapivě vyrovnaný.

Dále jsme se již věnovali synonymům slovesa *hacer*. Tím prvním bylo sloveso *efectuar*. Vazeb, do kterých toto sloveso vstupovalo, se v korpusu vyskytlo velmi málo. Byli jsme pro naši analýzu schopni získat jen 5 výskytů, a jednalo se vždy o jednotlivé výskyty, co se týče substantiv, se kterými se pojilo. Celkem s ním tedy do vazeb vstoupilo 5 substantiv. Při tak malém počtu výskytů nemůžeme jednoznačně říct, jak moc to vypovídá o produktivitě a ustálenosti vazeb. Znovu to byla vždy abstraktní podstatná jména, která do vazeb vstupovala. S ohledem na typy textů, ve kterých se tyto vazby objevily, tentokrát se jednalo výhradně o texty z korpusu Europarl. Do Grafu č.2 jsme zanesli překladatelská řešení a jejich procentuální zastoupení.

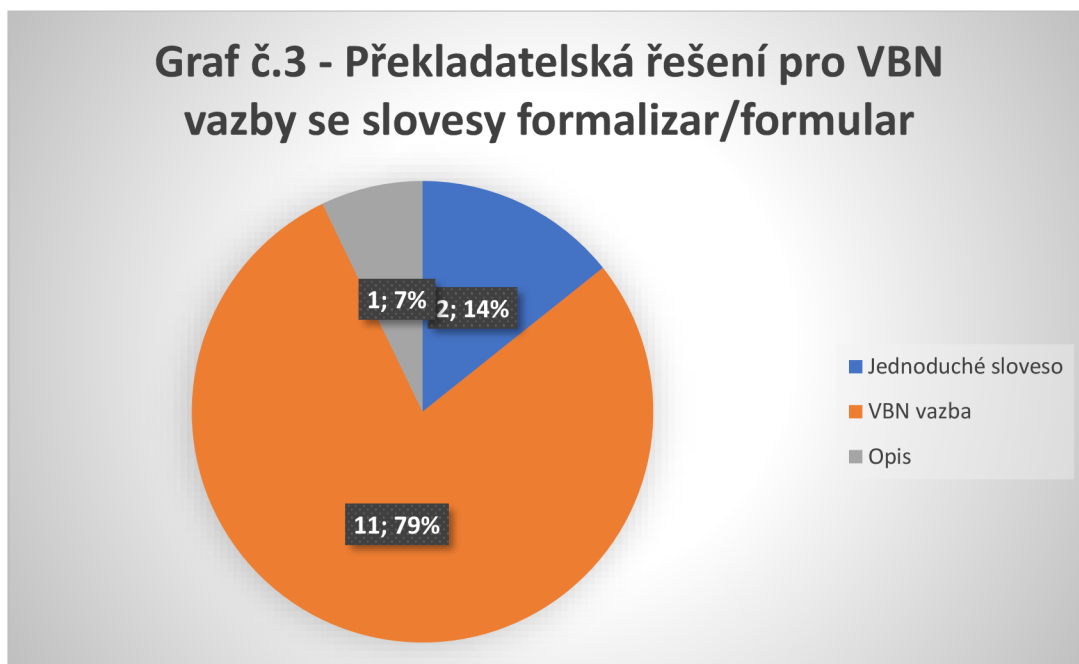
Graf č.2 - Překladatelská řešení pro VBN vazby se slovesem efectuar

Výsledků pro tyto vazby bylo opravdu málo a nebudou tedy zřejmě velmi reprezentativní, ale pro účely naší analýzy řekněme, že zde je v českém překladu vidět jasná tendence implikovat, což zatím nadále podporuje naši hypotézu. S ohledem na stylistiku jsme mohli pozorovat jen dva případy, kde jsme měli k dispozici porovnání se slovesem *hacer*. V ani jednom z těchto případů se dle našeho názoru otázka stylistického rozdílu v překladu nijak neřešila, což prozatím druhou část naší hypotézy vyvrací.

Jako další jsme zkoumali dvojici sloves *formalizar* a *formular*, která jsou dle Dubského (1965) zaměnitelná. Celkem jsme do analýzy zahrnuli 14 výskytů s těmito slovesy, a do vazeb s nimi vstupovalo celkem 8 substantiv. Vazby s touto dvojicí sloves jsou tedy poměrně produktivní, ale zároveň jsme se setkali i s celkem ustálenými vazbami. Opět se slovesa pojila hlavně s abstraktními podstatnými jmény. Co se týče typů textů, ve kterých se tyto vazby objevovaly, znovu se jednalo výhradně o texty z korpusu Europarl. V Grafu č.3 jsou zanesena procentuální zastoupení překladatelských řešení těchto vazeb.

Graf č.3 - Překladačská řešení pro VBN vazby se slovesy formalizar/formular

V tomto případě překladačelé v drtivé většině preferovali VBN vazby. Tento konkrétní výsledek tedy naši hypotézu nepodporuje. Ve spoustě případů se totiž jednalo o poměrně ustálené vazby jak ve španělštině, tak v češtině. Co se týče stylistických nuancí, ve většině případů, kromě jednoho z těch, které jsme v tomto ohledu zkoumali, překladačelé stylistické rozdíly nijak nepostihli, což druhou část naší hypotézy opět vyvrací.

Dále jsme se věnovali vazbám se slovesem *practicar*. Do našeho výzkumu jsme zahrnuli celkem 7 případů, a vždy se jednalo o jednotlivé výskyty, tudíž s ním do vazeb vstoupilo celkem 7 syntagmat. Opět je to velmi malý vzorek pro to, abychom mohli s jistotou říct něco o produktivitě či ustálenosti těchto vazeb. Znovu to však byla vždy abstraktní podstatná jména. Texty tentokrát opět pocházely hlavně z korpusu Europarl, ale v pár příkladech také z korpusu PressEurop. Do Grafu č.4 jsme zanesli procentuální zastoupení možných překladačelských řešení těchto vazeb.

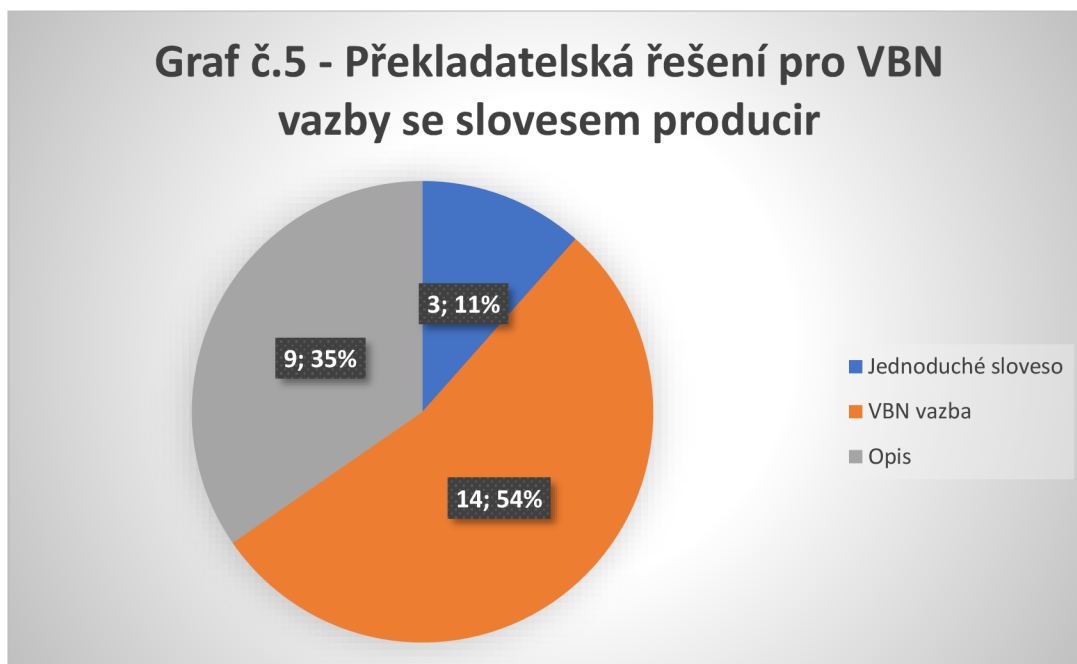
Graf č.4 - Překladačská řešení pro VBN vazby se slovesem *practicar*

Jak můžeme vidět, v tomto případě překladačelé preferovali překlad pomocí opisu, a překlad pomocí VBN vazby tolik nevyužívali. Překlad pomocí jednoduchého slovesa zde překladačelé nepoužili ani jednou, a to nejspíše proto, že se sloveso nejčastěji pojilo se substantivy, jejichž sémantika se v pouhém slovese nedala zachovat. Jelikož překlad pomocí opisu často text zjednodušuje, můžeme říci, že tento výsledek podporuje naši hypotézu o implicitační tendenci. S ohledem na stylistiku jsme zde neměli možnost rozebrat příliš příkladů, jelikož jen v jednom případě se substantivum pojilo i se slovesem *hacer*. V tomto případě však stylistická nuance nebyla nijak postižena, a tudíž opět tento výsledek druhou část naší hypotézy vyvrací.

Další VBN vazby, které jsme zkoumali, byly se slovesem *producir*. Tentokrát jsme z korpusu extrahovali celkem 26 výskytů a co se týče počtu substantiv, která společně se slovesem do vazby vstoupila, celkem jich bylo 20. K poměru celkových výskytů je to hodně, což opět potvrzuje produktivitu této vazby, avšak naznačuje to, že tyto vazby pravděpodobně nejsou tolik ustálené. Dále jsme se znovu přesvědčili, že i sloveso *producir* vstupovalo do vazeb převážně s abstraktními podstatnými jmény. S ohledem na typy textů, ve kterých se vazby vyskytovaly, tentokrát se opět jednalo o výskyty výhradně z korpusu Europarl. V Grafu č.5 můžeme opět vidět procentuální zastoupení všech překladačských řešení, se kterými jsme se setkali.

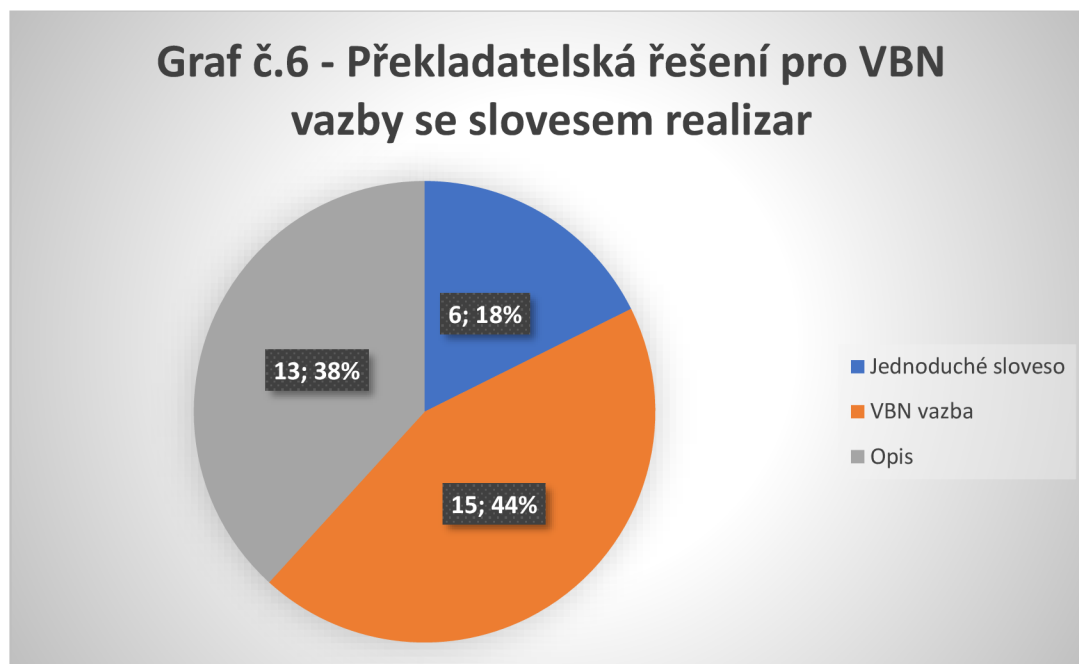
Graf č.5 - Překladatelská řešení pro VBN vazby se slovesem *producir*

Zde je poměr mezi překlady pomocí ekvivalentní VBN vazby a překlady pomocí jiných prostředků znovu celkem vyrovnáný, ale tentokrát překladatelé o něco častěji využívali VBN vazeb. Sloveso *producir* se často pojilo se substantivy, jejichž sémantiku se nedalo zachovat pomocí jednoho slovesa nebo se také ve španělštině jednalo o více či méně ustálené vazby. Stylistické nuance jsme v tomto konkrétním případě příliš analyzovat nemohli, jelikož se sloveso *producir* v drtivé většině pojilo s jinými substantivy, než sloveso *hacer*, a kromě jednoho případu jsme neměli jsme porovnání. A v tomto jednom případě překladatel stylistický rozdíl nijak nepostihl, což druhou část naší hypotézy nadále vyvrací.

Poslední VBN vazby, které jsme do analýzy zahrnuli, byly vazby se slovesem *realizar*. V tomto případě jsme byli schopni získat celkem 34 výskytů a dohromady se slovesem *realizar* do vazeb vstupovalo celkem 29 různých syntagmat, což opět značí velkou produktivitu ale nízkou ustálenost vazeb. I tentokrát se sloveso pojilo s abstraktními substantivy a texty opět pocházely z korpusů Europarl a PressEurop. Do Grafu č.6 je zanesen počet a procentuální zastoupení překladatelských řešení pro tuto vazbu.

Graf č.6 - Překladatelská řešení pro VBN vazby se slovesem realizar

I tentokrát je poměr mezi využitím VBN vazeb a jiných prostředků velmi vyrovnaný, ale opět se setkáváme s případem, kdy překladatelé o něco málo více využívaly jiných prostředků spojíme-li kategorii jednoduchého slovesa a opisu dohromady. Tyto výsledky tedy opět částečně přispívají ve prospěch naší hypotézy. Tentokrát jsme měli možnost pozorovat také pár případů z hlediska stylistického. Překladatelé většinou stylistické rozdíly nijak nepostihli, a tento konkrétní výsledek tedy druhou část naší hypotézy opět vyvrací.

Po přihlédnutí ke všem jednotlivým výsledkům tedy můžeme vyvodit, že po analýze celkem 167 španělských VBN vazeb se první část naší hypotézy potvrdila, a překladatelé v českém jazyce opravdu o něco častěji využívají implicitace. Výsledky však překvapivě často byly poměrně vyrovnané, což by mohlo alespoň na určité úrovni značit snahu text nějak stylisticky vymezit. Co se týče konkrétní stylistické diferenciacce mezi slovesem *hacer* a jeho stylisticky vyššími synonymy *efectuar*, *formalizar/formular*, *practicar*, *producir* a *realizar*, v tomto případě překladatelé v drtivé většině tuto otázku nijak neřešili a rozdíl nepostihli. Tento výsledek druhou část naší hypotézy rezolutně vyvrací. Avšak je třeba nutno podotknout, že vzorek případů pro zkoumání stylistiky nebyl velký a můžeme ho tedy za reprezentativní považovat jen v určité míře, což by mohlo být podnětem pro budoucí analýzy.

Na samotný závěr pro přehled uvedeme tabulky všech španělských vazeb, které se v korpusu vyskytly a jejich českých ekvivalentů, a to v rámci všech kategorií překladatelských řešení.

Tabulka č. 1 – Ekvivalenty VBN vazeb se slovesem <i>hacer</i>			
	Jednoduché sloveso	VBN vazba	Opis
hacer una aclaración	objasnit, upřesnit	---	---
hacer una actividad	působit	---	---
hacer una adaptación	---	---	provedení adaptace
hacer una advertencia	---	vyslovit varování	---
hacer un alto	---	---	upravit
hacer un análisis	analyzovat, rozebrat	dělat analýzu	---
hacer una anotación	upozornit	---	---
hacer un anuncio	---	učinit prohlášení	---
hacer una apelación	vyžadovat	---	---
hacer una aportación	přispívat	---	---
hacer una aproximación	pochopit	---	---
hacer una apuesta	spoléhat	projevit závazek, učinit závazek	---
hacer un avance	---	---	dosažení pokroku
hacer un balance	zhodnotit	---	---
no hacer un cambio	---	neprovést změnu	---
hacer un camino	---	zaznamenat pokrok	---
hacer una colaboración	---	---	musí dojít ke zlepšení spolupráce

hacer un comentario	---	pronést poznámku, řict komentář, učinit poznámku, uvést poznámku	---
hacer compras	---	---	chystají se na nákupy
hacer una comunicación	---	vydat sdělení	---
hacer una consideración	poukázat, zmínit	vznést dotaz	o tom svědčí
hacer una constatación	zjistit	---	---
hacer un contrato	---	---	zadávání zakázek
hacerle un corte de mangas	---	---	ukázat mafiánům prostředníček
no hacer una cuenta	nekalkulovat	---	---
hacer un daño	---	způsobit škodu	---
hacer una declaración	---	vydat prohlášení	---
hacer un diagnóstico	---	určit diagnózu	---
hacer un discurso	---	vést diskusi	Váš projev byl
hacer un diseño	---	vytvořit plán	---
hacer una distinción	rozlišit	----	---
hacer un ejercicio	---	prokázat odpovědnost, vynaložit úsilí	---
hacer un elogio	---	pět chválu	---
hacer una encuesta	---	provést průzkum	---
hacer un énfasis	---	věnovat pozornost	---

hacer un esfuerzo	snažit se, usilovat, pracovat	vynaložit úsilí, vyvinout úsilí	nic těžkého, úsilí, opatření
hacer una estimación	---	učinit odhad	odhad
hacer un estudio	---	provést studii, vypracovat studii	---
hacer una evaluación	posoudit, zhodnotit	provést hodnocení	---
hacer un examen	revidovat	---	---
hacer una explicación	objasňovat	---	---
hacer un favor	nepomáhat, neprospívat	prokázat laskavost	---
hacer una firma	---	---	k podpisu došlo
hacer una gestión	---	zajistit správu	---
hacer un hincapié	považovat, soustředit, zaměřit	dát důraz, klást důraz	---
hacer una hucha	---	---	odkládat stranou finanční prostředky
hacer un inciso	zmínit	---	---
hacer una incorporación	---	začlenit součást	---
hacer un informe	---	předložit zprávu, připravit zprávu, vypracovat zprávu	zpráva
hacer una intervención	---	přednést projev	---
hacer una investigación	---	---	vedení šetření
hacer una inyección	vložit	---	---
hacer una labor	zlepšovat	---	---
hacer una llamada	požadovat, vyzvat	---	---

hacer un llamamiento	apelovat, nabádat, požadovat, vybídnout, vyzvat, vyzývat	přednést výzvu, vyjádřit naději	---
hacer una lectura	interpretovat	---	---
hacer una matización	uvést	---	---
hacer una mención	poukázat, uvést, zmínit	---	---
hacer una observación	zmínit	---	---
hacer una operación	---	uskutečňovat transakci	---
hacer una oposición	---	vytvořit opozici	---
hacer un pago	platit	---	---
hacer una petición	apelovat, požádat	---	---
hacer un phasing out	utlumovat	---	---
hacer un plan	---	---	to byl případ plánu
hacer un planteamiento	---	přijmout přístup	---
hacer una precisión	vyjasnit	---	---
hacer una pregunta	zeptat se	klást otázku, položit otázku	---
hacer una proclamación	vyhlásit	---	---
no hacer un progreso	---	nedosáhnout pokroku	---
no hacer una promoción	---	---	nebere v úvahu

hacer una propuesta	---	předložit návrh, učinit návrh, vytvořit návrh	návrh, předložení návrhu
hacer una puntualización	upozornit	---	---
hacer una realidad	---	učinit skutečnost	---
hacer una recomendación	doporučit	vydat doporučení	---
hacer un reconocimiento	---	věnovat poděkování	---
hacer un reequilibrio	---	nalézt novou rovnováhu	---
hacer una referencia	hovořit, poukázat, vyjadřovat se, zmínit	---	---
hacer una reflexión	probrat, zahrnovat, zajímat se, zmínit	učinit poznámku, uvést postřeh	hodnocení, úvaha
hacer una reforma	---	provádět reformu, realizovat reformu	---
hacer una regulación	---	připravit nařízení	---
hacer un relato	---	podávat výčet	---
hacer una reparación	---	provádět opravu	---
hacer un reparto de licencias	---	---	přidělování licencí
hacer una resolución	---	vypracovat usnesení	navrhování usnesení
hacer una revisión	přezkoumat, revidovat	---	---
hacer un sacrificio	obětovat	---	obětem
hacer un salto	---	učinit skok	---

hacer un seguimiento	kontrolovat, monitorovat, sledovat	---	sledování
hacer una señal	---	klást si otázku	---
hacer ningún tipo de concesión	---	udělat sebemenší ústupek	---
hacer un trabajo	pracovat	dělat práci, odvést práci, vykonat práci	---
hacer un trámite	---	---	zda byl postup dodržen
hacer una transposición	---	---	provádění
hacer una unión	---	vytvořit unii	---
hacer un uso	vyměňovat, využívat	---	---
hacer una valoración	vysvětlit	---	---
hacer una visita	---	vykonat návštěvu	---

Tabulka č.2 – Ekvivalenty VBN vazeb se slovesem *efectuar*

	Jednoduché sloveso	VBN vazba	Opis
efectuar un análisis	vyhodnotit	---	---
efectuar un control	---	---	vykonávání monitoringu
efectuar una devaluación	devalvovat	---	---
efectuar un número de declaraciones	---	učinit řadu prohlášení	---
efectuar una reforma	---	---	přijímání reforem

Tabulka č.3 – Ekvivalenty VBN vazeb se slovesy <i>formalizar/formular</i>			
	Jednoduché sloveso	VBN vazba	Opis
formalizar una carta	---	formalizovat Listinu	---
formular una cuestión	---	vznést otázku	---
formalizar una exención	---	zavést zrušení vízové povinnosti	---
formular un marco	---	---	vytvoření rámce
formular una observación	---	pronést poznámku	---
formular una política general	---	předložit návrh celkové politiky	---
formular una pregunta	zeptat se	položit otázku	---
formular una propuesta	---	formulovat návrh, sestavit návrh	---

Tabulka č.4 – Ekvivalenty VBN vazeb se slovesem <i>practicar</i>			
	Jednoduché sloveso	VBN vazba	Opis
practicar una autopsia	---	---	pitvu
practicar un bloqueo	---	zavádět blokádu	---
practicar una democracia	---	---	obnově demokracie
practicar un ejercicio	---	---	usilovali o střídmost
practicar una pesca	---	---	rybolov je realizován

practicar un poquitín de plurilingüismo	----	---	si dopřávám trochu mnohojazyčnosti
practicar una prueba	---	provést test	---

Tabulka č.5 – Ekvivalenty VBN vazeb se slovesem <i>producir</i>			
	Jednoduché sloveso	VBN vazba	Opis
producir un cambio	---	způsobit změnu	---
producir una cifra de negocios	---	generovat obrat	---
producir una consecuencia	---	mít dopad	---
producir un desencadenamiento	aktivovat	---	---
producir un destrozo en viviendas	---	zanechat poškozené domovy	---
producir una distorsión	---	---	vést k narušení
producir un efecto	---	mít účinek, prosazovat efekt	dopady se projevují, nástroj, nevedlo k výsledkům
producir un encarecimiento de la cesta de la compra	---	dosáhnout zvýšení cen	---
producir un falseamiento	narušit	---	---
producir in impacto	---	mít vliv	---

producir una mejora de la pensión	---	---	vést ke kvalitnějšímu důchodu
producir una muerte	---	zapříčinit úmrtí	---
producir una penalización	---	---	vést ke znevýhodnění
producir un presupuesto	---	---	sestavění rozpočtu
producir una redistribución	---	---	přerozdělování
producir un resultado	---	přinést výsledek	---
producir un shock de demanda	---	---	vést k poklesu poptávky
producir una sorpresa	překvapit	---	---
producir una víctima	---	vyžádat si oběť	---
producir una vulnerabilidad	---	způsobovat náchylnost	---

Tabulka č.6 – Ekvivalenty VBN vazeb se slovesem *realizar*

	Jednoduché sloveso	VBN vazba	Opis
realizar una ambición	---	uskutečnit ambici	---
realizar un análisis	---	---	vedení analýzy
realizar un balance	---	---	vyhodnocení
realizar un cambio	---	provést změnu	---
realizar un cometido	---	vykonávat aktivitu	---

realizar un comité	---	vykonat výbor	---
realizar una consideración	---	pronést komentář	---
realizar una ejecución	---	vykonávat popravu	---
realizar un esfuerzo	snažit se	dosáhnout regulace, vyvinout úsilí	---
realizar un espacio	---	---	vytváření prostoru
realizar un estudio	prozkoumat	provést studii	---
realizar una incorporación	začlenit	---	---
realizar una incursión terrestre	---	---	svým pozemním vpádem
realizar un instrumento	---	zavést nástroj	---
realizar una labor	---	podnikat kroky	výkon práce
realizar una liberalización	liberalizovat	---	---
realizar un mandato	---	uskutečnit mandát	---
realizar un número mínimo de inspecciones	---	---	minimální počet kontrol
realizar un objetivo	---	---	dosažení cíle
realizar un proceso	---	---	k provedení procesu
realizar un progreso	---	dosáhnout pokroku	---
realizar un reparto	rozdělit	---	---
realizar un resultado	---	dosáhnout výsledku	---
realizar una selección	---	---	výběr byl proveden

realizar un trabajo	pracovat	---	pracujících
realizar una transición	---	---	převrat
realizar pequeños trayectos fluviales	---	---	na vnitrozemských vodních cestách
realizar una valoración	---	provádět hodnocení	---
realizar un viaje	---	---	malá exkurze

Závěr

V této diplomové práci, která se nazývá *Verbonominální konstrukce v odborném textu v kontrastivní perspektivě (španělština – čeština)* jsme se zabývali problematikou verbonominálních vazeb, jejich využitím v odborných textech a jejich kontrastivní translatickou analýzou. Součástí této práce byl úvod, teoretická část a praktická část.

V krátkém úvodu jsme si vysvětlili, že všechny jazyky se odlišují v tom, jak popisují realitu a z různých důvodů volí různé strategie, např. protichůdné strategie explicitace a implicitace významů v textu, které přímo souvisí s tématem naší práce, protože verbonominální vazby jsou právě jedním z prostředků explicitace textu, která je ve španělském jazyce oproti tomu českému mnohem častější. Proto se i verbonominální vazby ve španělštině používají mnohem hojněji. Dále jsme si také krátce nastínili obsah celé práce, tedy jak teoretické, tak praktické části.

V teoretické části této práce jsme se snažili seznámit se s pojmem verbonominální vazby pohledem obou zkoumaných jazyků, tedy češtiny a španělštiny, ale také pohledem více koncepcí dle různých gramatik. Nejdříve jsme se snažili tento pojem definovat z formálního hlediska, a došli jsme k závěru, že jsou to konstrukce, do kterých vstupuje sémanticky vyprázdňené kategoriální sloveso (nese jen gramatické kategorie) společně s nominálním predikátem, který nese význam celé vazby. Co běžně vyjadřujeme jedním slovesem (i když ne vždy k vazbě existuje odpovídající základové sloveso), vyjádříme dvěma slovy, tedy analyticky. Tyto dekomponované formy pak připouští další modifikaci, která usnadňuje explicitaci významu. Zkoumat je můžeme buď na základě sémantiky substantiv nebo na základě sémantiky podpůrných sloves, což bylo pro náš výzkum zajímavější zejména s ohledem na stylistickou hodnotu, kterou různá slovesa mohou těmto vazbám připisovat, a také s ohledem na míru desemantizace sloves ve stylisticky neutrálních/příznakových variantách. Jelikož je to fenomén, který se vyskytuje v obou zkoumaných jazycích a který je ve své podstatě z formálního i funkčního hlediska totožný, neexistuje značný rozdíl v tom, jak tento pojem vymezují české a španělské gramatiky. Co se týče funkcí verbonominálních vazeb, jejich schopnosti explicitovat text, ale i jejich stylistické příznakovosti využívají hlavně odborné texty. Kromě toho však mají i jiné funkce. Verbonominální vazby mohou také být užitečné pro vyjádření různých aspektuálních a povahově-dějových významů, pro lepší distribuci větných členů ve větě za účelem deagentivizace či naopak vyjádření přímého předmětu, a také pro přesnější

pojmenování určitých úseků reality. Dále jsme se také velmi krátce věnovali vymezení lingvistických vlastností španělských odborných textů, se kterými jsme v rámci našeho výzkumu pracovali. Seznámili jsme se s pojmy konstantní a potenciální prvky textu, kdy konstantní prvky jsou prvky neměnnými a vždy přítomnými a ty potenciální jsou prvky spíše fakultativními a variabilními. Verbonominální vazby bychom tedy zřejmě zařadili do kategorie potenciálních prvků, jelikož jejichž použití není povinné, ale poměrně časté pro účely stylizace textu, a také protože jejich synonymické obměny značí jejich variabilitu. Řekli jsme si také o různých strategiích odborných textů a o rozdílech mezi španělským a českým odborným textem v rámci těchto strategií, kde mimo jiné také uvádíme opozici mezi amplifikační tendencí španělských textů a kondenzační tendencí českých textů (paralelní s opozicí explicitace a implicitace). Na samotný závěr teoretické části jsme téma verbonominálních vazeb prohloubili také z translatologického hlediska. Uvedli jsme možné postupy a mechanismy pro jejich překlad z jednoho lingvistického systému do druhého na základě již existující translatologické studie. Těmito mechanismy byly: překlad verbonominální vazby pomocí verbonominální vazby, odstranění verbonominální vazby z textu, překlad pomocí predikativního slovesa (které je buď morfologicky příbuzné s predikativním substantivem či nikoliv, ale v obou případech zachovává původní sémantiku), překlad verbonominální vazby neverbálním prvkem, překlad predikativního slovesa pomocí verbonominální vazby a překlad predikativního substantiva pomocí verbonominální vazby. Na základě těchto poznatků jsme pak navrhli vlastní klasifikaci překladatelských řešení v rámci českého jazyka. Rozhodli jsme se je klasifikovat do tří skupin: překlad pomocí slovesa, které zachovává sémantiku syntagmatu (slovesa morfologicky příbuzná i odlišná), překlad pomocí verbonominální vazby a překlad pomocí opisu (odstranění podpůrného slovesa, transpozice na různých úrovních, překlad pomocí neverbálního prvku a změna/odstranění struktury). Jediný překlad pomocí verbonominální vazby jsme se rozhodli klasifikovat jako explicitaci.

V praktické části jsme se pak přesunuli k vlastní translatologické analýze verbonominálních vazeb ve španělských odborných textech a jejich českých překladech. K analýze jsme využili paralelního korpusu InterCorp v16, který mimo jiné obsahuje španělské texty Evropského parlamentu a žurnalistické texty EU a jejich české překlady. Hlavním předmětem našeho výzkumu bylo zmapování prostředků, kterých čeští překladatelé využívají pro překlad španělských verbonominálních vazeb. Zaměřili jsme se na vazby se slovesem *hacer* a jeho synonymy *efectuar*, *formalizar/formular*, *practicar*,

producir a *realizar*. Dále jsme se také snažili všimnout si toho, jestli čeští překladatelé ve svých překladech nějak postihují stylistické rozdíly mezi stylisticky neutrálním slovesem *hacer* a jeho stylisticky příznakovými synonymy. Naší hypotézou bylo, že v českém překladu se bude objevovat tendence implikovat, tedy že španělské verbonominální vazby budou přeloženy jinými prostředky než verbonominálními vazbami. Druhou částí naší hypotézy bylo také to, že stylistické rozdíly budou v překladu spíše zachovány. Stěžejním bodem pro náš výzkum bylo stanovení třech kategorií možných překladatelských řešení, jak jsme již výše zmínili. V rámci těchto kategorií jsme pak u všech vazeb provedli kvalitativní analýzu na vybraných příkladech. V závěru praktické části jsme pak všechny výsledky shrnuli také do grafů a tabulek v rámci kvantitativní analýzy. Závěrem tohoto výzkumu nakonec bylo potvrzení první části hypotézy, protože čeští překladatelé opravdu v určité míře preferovali spíše implicitaci (i když výsledky byly mnohdy poměrně vyrovnané a nejedná se tak o drastický rozdíl), ale naopak vyvrácení druhé části hypotézy, protože otázku postižení stylistických rozdílů překladatelé v drtivé většině nijak neřešili. Je však nutno podotknout, že vzorek, na kterém bylo možno tyto stylistické nuance pozorovat, byl malý, a výsledek tudíž nepovažujeme za plně reprezentativní, což by mohlo být podnětem pro budoucí analýzy.

Na samotný závěr bychom chtěli podotknout, že naším cílem bylo jen a pouze zmapovat možná překladatelská řešení v českém jazyce a za žádných okolností nebylo naším záměrem výsledky prezentovat jako obecně platná pravidla pro překlad těchto konstrukcí. Překlad je velmi pružnou disciplínou a zasahuje do něj široká škála vnětextových a vnitrotextových faktorů, které při analýze často nemůžeme zohlednit, a proto nemůžeme žádné překladatelské řešení označit za stoprocentně správné či nikoliv.

Resumen

Este trabajo trata del tema de las construcciones verbonominales, sus funciones, su uso en los textos especializados y su análisis traductológico contrastivo. El cuerpo del trabajo consiste en familiarizarse con el tema y definir las construcciones verbonominales siguiendo las diferentes concepciones en ambos idiomas, el checo y el español, y luego hacer un análisis traductológico contrastivo utilizando el corpus para encontrar cómo se traducen estas estructuras.

En la breve introducción explicamos que todas las lenguas difieren en la forma de describir la realidad y que, por diferentes motivos, los idiomas eligen estrategias distintas. Por ejemplo, las estrategias contrastivas de explicitación e implicación de los significados en el texto, lo que está directamente relacionado con el tema de nuestro trabajo, ya que las construcciones verbonominales son precisamente uno de los medios de explicitación del texto. Esta estrategia es mucho más frecuente en español en comparación con el checo. Por ello, las construcciones verbonominales se utilizan con mucha más frecuencia en español.

En la parte teórica de este trabajo hemos intentado conocer el concepto de las construcciones verbonominales desde el punto de vista de las dos lenguas, pero también desde el punto de vista de varias concepciones según diferentes gramáticas. Primero intentamos definir este concepto desde un punto de vista formal, y llegamos a la conclusión de que se trata de construcciones en las que entra un verbo categorial semánticamente vacío (porta solamente las categorías gramaticales) junto con un predicado nominal, que es el portador del significado de toda la expresión. Lo que normalmente expresamos con un solo verbo (aunque no siempre hay un verbo correspondiente a la expresión), lo expresamos con dos palabras, es decir, de forma analítica. Estas formas descompuestas admiten otras modificaciones, lo que facilita la explicación del significado. Podemos examinarlas bien a partir de la semántica de los sustantivos o bien a partir de la semántica de los verbos de apoyo, lo que es más relevante a nuestra investigación con respecto al valor estilístico que los distintos verbos pueden atribuir a estas construcciones, y también con respecto al grado de desemantización del verbo en las variantes estilísticamente neutrales/marcadas. Dado que se trata de un fenómeno que existe en las dos lenguas estudiadas y que es esencialmente idéntico en ellas tanto en términos formales como funcionales, no hay diferencias significativas en la

manera en que las gramáticas checas y españolas definen el concepto. En cuanto a las funciones de las construcciones verbonominales, su capacidad para explicitar el texto, así como su valor estilístico utilizan sobre todo los textos especializados españoles. Sin embargo, también tienen otras funciones. Estas construcciones también pueden ser útiles para expresar diversos significados aspectuales y significados de la Aktionsart, para distribuir mejor las partes de la oración con el fin de no expresar o, por el contrario, expresar el objeto directo, y para describir con mayor precisión determinadas secciones de la realidad. Además, también hemos tratado muy brevemente de la definición de los rasgos lingüísticos de los textos especializados españoles con los que hemos trabajado en la parte práctica. Nos hemos familiarizado con las nociones de los elementos constantes y potenciales de un texto especializado. Los elementos constantes son elementos invariables y siempre presentes en los textos especializados mientras los potenciales son elementos más bien facultativos y variables. Así pues, las construcciones verbonominales se clasificarían probablemente como elementos potenciales, ya que su uso no es obligatorio, sino más bien frecuente a efectos de estilización del texto, y también porque sus variantes sinónimas marcan su variabilidad. También hemos hablado de las distintas estrategias de los textos especializados y de las diferencias entre los textos españoles y checos respecto a estas estrategias. Entre otras cosas hemos mencionado la oposición entre la tendencia a amplificar de los textos españoles y la tendencia a condensar de los textos checos (paralela a la oposición de explicitación e implicación). Al final de la parte teórica, también hemos profundizado el tema de las construcciones verbonominales desde un punto de vista traductológico. Hemos presentado posibles procedimientos y mecanismos para su traducción de un sistema lingüístico a otro basándonos en un estudio traductológico ya existente. Estos mecanismos eran: traducir una construcción verbonominal por medio de otra construcción verbonominal, eliminar la construcción verbonominal en el texto, traducir una construcción verbonominal por medio de un verbo predicativo (que está relacionado morfológicamente con el sustantivo predicativo o no, pero en ambos casos conserva la carga semántica de la expresión original), traducir una construcción verbonominal por medio de un elemento no verbal, traducir el verbo predicativo por medio de una construcción verbonominal y traducir el sustantivo predicativo por medio de una construcción verbonominal. A partir de estos resultados, propusimos nuestra propia clasificación de soluciones de traducción de estas estructuras en la lengua checa. Decidimos clasificarlas en tres grupos: traducción mediante un verbo que conserva la carga semántica del sintagma (verbos morfológicamente afines o no),

traducción mediante una construcción verbonominal y traducción mediante una perífrasis (delección del verbo de apoyo, transposición a diferentes niveles, traducción mediante un elemento no verbal y cambio/delección de la estructura). Hemos optado por clasificar solamente la traducción mediante una construcción verbonominal como casos de explicitación.

En la parte práctica pasamos al análisis traductológico de las construcciones verbonominales en textos especializados españoles y sus traducciones checas. Para el análisis utilizamos el corpus paralelo InterCorp v16, que contiene, entre otros, textos españoles del Parlamento Europeo y textos periodísticos de la UE y sus traducciones al checo. El objetivo principal de nuestra investigación fue mapear los medios de traducción utilizados por los traductores checos para traducir las construcciones verbonominales españoles. Nos centramos en las estructuras con el verbo *hacer* y sus sinónimos *efectuar*, *formalizar/formular*, *practicar*, *producir* y *realizar*. Además, también intentamos observar si los traductores checos conservaban de algún modo en sus traducciones las diferencias estilísticas entre el verbo *hacer*, que es estilísticamente neutral, y sus sinónimos estilísticamente marcados. Nuestra hipótesis era que en la traducción checa habría una tendencia a la implicación, es decir, que las construcciones verbonominales españoles se traducirían por otros medios. La segunda parte de nuestra hipótesis era que las diferencias estilísticas serían conservadas en la traducción. En el centro de nuestra investigación estaba la identificación de las tres categorías de posibles soluciones de traducción, como se ha mencionado anteriormente. Dentro de estas categorías, realizamos a continuación un análisis cualitativo de ejemplos seleccionados para todas las estructuras sacadas del corpus. Al final de la parte práctica, también resumimos todos los resultados en gráficos y tablas como parte del análisis cuantitativo. Finalmente, la conclusión de esta investigación fue una confirmación de la primera parte de la hipótesis, porque los traductores checos efectivamente preferían en cierta medida la implicación (aunque los resultados eran a menudo bastante equilibrados y, por tanto, no se trataba de una diferencia drástica). Por el contrario, los resultados también ofrecieron una refutación de la segunda parte de la hipótesis, porque en la gran mayoría de los casos, los traductores no conservaron las diferencias estilísticas. Cabe señalar, no obstante, que los casos en los que pudimos observar estos matices estilísticos fueron pocos, por lo que el resultado no se puede considerar plenamente representativo, lo que podría ser un estímulo para futuros análisis.

Para concluir, nos gustaría destacar que nuestro objetivo era solo mapear las posibles soluciones de traducción en la lengua checa y que en ningún caso pretendíamos presentar los resultados como reglas para traducir estas estructuras. La traducción es una disciplina muy flexible donde interviene una amplia gama de factores extratextuales e intratextuales que a menudo no podemos tener en cuenta en nuestro análisis, por lo que no podemos etiquetar ninguna solución de traducción como cien por cien correcta o no.

Seznam použité literatury

DE MIGUEL, ELENA (2000). *El texto jurídico – administrativo: análisis de una orden ministerial* [online]. Madrid: Círculo de lingüística aplicada a la comunicación. Departamento de Filología Española III, Facultad de Ciencias de la Información, Universidad Complutense de Madrid (poslední přístup: 5. 2. 2023). Dostupné z: https://www.researchgate.net/publication/28057229_El_texto_juridico-administrativo_Analisis_de_una_orden_ministerial

DUBSKÝ, JOSEF (1965). *Intercambio de componentes en las formas descompuestas españolas*. In: Bulletin Hispanique, tome 67, número 3-4, str. 343-352.

DUBSKÝ, JOSEF (1984a). *El valor explícito de las construcciones verbales y verbonominales del español*. Español Actual, str. 13-20.

DUBSKÝ, JOSEF (1984b). *Aspectos lingüísticos de las cartas comerciales*. Volumen preparado por José Polo. Madrid: Coloquio.

GROSS, GASTON (1996). *Les expressions figées en français: Noms composés et autres locutions*. Ophrys.

KARLÍK, PETR (2017a). *Analytický predikát*. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny. Dostupné z: https://www.czechency.org/slovník/ANALYTICKÝ_PREDIKÁT (poslední přístup: 16. 3. 2024).

KARLÍK, PETR (2017b). *Spona*. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny. Dostupné z: <https://www.czechency.org/slovník/SPONA> (poslední přístup: 16. 3. 2024).

KOPEČNÝ, FRANTIŠEK (1958). *Základy české skladby: Fundamentos de la sintaxis checa*. Praha, str. 29-32.

MARTÍNEZ BLASCO, IVÁN (2008). *Reflexiones sobre la naturaleza traductológica de las estructuras con verbo soporte*. In: González, C. – Mogorrón, P. (eds.): Estudios y Análisis de Fraseología Contrastiva: Lexicografía y Traducción. Alicante. Universidad de Alicante, str. 117-128.

- PEŠKOVÁ, JANA (2015). *Las construcciones verbonominales en los textos especializados (español – checo)*. Studia romanística, Vol. 15, Num. 15 /2015, Ostrava: FF OU, str. 21-31.
- PIERA, CARLOS, VARELA, SOLEDAD (1999). *Relaciones entre morfología y sintaxis*. In: Bosque, Ignacio y Demonte, Violeta. (ed.), Gramática Descriptiva de la Lengua Española. Madrid: Espasa, str. 4367-4422.
- PISÁRČIKOVÁ, MÁRIA (1977). *Synonymické vzťahy pri ustálených spojeniach typu „dat' súhlas”*. Slovenská reč, 42, str. 144-153.
- RADIMSKÝ, JAN (2010). *Verbo-nominální predikát s kategoriálním slovesem*. České Budějovice: Universitas Bohemiae Meridionalis.
- RADIMSKÝ, JAN (2017). *Analytický predikát s kategoriálním slovesem*. In: Petr Karlík, Marek Nekula, Jana Pleskalová (eds.), CzechEncy – Nový encyklopedický slovník češtiny. Dostupné z: https://www.czechency.org/slovník/ANALYTICKÝ_PREDIKÁT_S_KATEGORIÁLNÍM_SLOVESEM (poslední přístup: 3. 4. 2024).
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA Y ASOCIACIÓN DE ACADEMIAS DE LA LENGUA ESPAÑOLA. *Nueva gramática de la lengua española* (2009) [online (www.rae.es)]. (poslední přístup: 5. 2. 2023).
- SANROMÁN VILAS, BEGOÑA (2009). *Diferencias semánticas entre construcciones con verbo de apoyo y sus correlatos verbales simples*. ELUA, 23, str. 289–314.
- ŠABRŠULA, JAN (1962). *Nominálně verbální konstrukce a povaha děje ve francouzštině*. Praha: Univerzita Karlova.
- ZAVADIL, BOHUMIL (1995). *Současný španělský jazyk II. Základní druhy: slovesa*. Praha: Univerzita Karlova.